

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izbraja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tiskovništvo 50 din.

Usledništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Položaj na jugovzhodu po ankarški izjavi

V zvezi s podpisom izjave o nenapadanju, prijateljstvu in dobrem sosedstvu med Bolgarijo in Turčijo so se pojavile najrazličnejše domneve, ki so se v glavnem plete okrog treh ugank: ali velja obveza o nenapadnosti samo med sebojno ali proti tretjim državam, ali velja tudi za primer intervencije nemških čet na tem področju, kdo je glavni pobornik te izjave?

Čprav še ni mogoče govoriti o popolnem razčiščenju, je vendar slika že precej bolj jasna. Predvsem se zdi, da smo še vedno v razdobju politično-diplomatskega razčiščevanja pred nadaljnjimi odločitvami vseh prizadetih, to je obeh vojnih taborov, Rusije in balkanskih držav. Ankarška izjava predstavlja eno izmed postaj na tej poti, ki se časovno vleče že najmanj od septembra lanskega leta dalje. V akcije in reakcije obeh vojnih taborov se skoro nevidno vpletajo akcije Rusije, ki ima v sedanji vojni posebne interese. Ker se Rusija v vojno še ne želi zapletati, se spretno poslužuje vseh sredstev, ki to nevarnost odstranjujejo ali vsaj odlašajo. Razumljivo so zato njene prizadevanja, da bi se to področje kolikor mogoče nevtraliziralo in tako izločilo iz območja neposrednih možnosti vojnega razširjenja. Iz prav tako razumljivih razlogov pa oba vojna tabora s tem činiteljem resno računata in se zato izmikata vsakemu konfliktu z njim ter skušata iz njegovih akcij izvleči čim večje ugodnosti zase.

Te igre nevidne vojne, ki se plete za kulisami orožnega spopada, se seveda prav dobro zavedajo prizadete balkanske države, ki so v toliko izredno kočljivem položaju, v kolikor morajo računati z interesi vseh navedenih taborov, njihovimi neposrednimi željami in konkretnimi akcijami. V tem svojemu neprijetnem položaju skušajo seveda kar najbolj previdno mimo vseh nevarnih mest, da ne bi sprožili viharjev, ki bi jih poglajali v vojni vrtnec proti njihovi volji. Zato je gotovo, da sta Turčija in Bolgarija mislili s podpisom ankarške izjave predvsem nase in na svoje neposredne interese. Ti bi se v smislu besedila izjave dali najbolj točno označiti takole: izogniti se neposrednemu konfliktu zaradi razvoja, ki je izven njunega ločenega ali skupnega vpliva. Prav to pa je tudi neposredni interes Rusije, ki je glede dardanelskega področja še posebno zainteresirana na izključitvi slehernega vojnega zapletanja. V toliko je tu njen vpliv izrazito pomirjevalnega značaja, ne da bi bil sam po sebi tudi že nasproten interes tega ali onega vojnega tabora. Večja ali manjša škoda za oba vojna tabora izhaja le iz namenov, ki jih vsak zase na tem področju zasleduje. Koristi, ki jih lahko od tega imata, pa so vsekakor samo posrednega značaja, v kolikor namreč izhajajo iz možnosti izkoriščenja tako ustvarjenega položaja zase.

To razpoloženje dejansko opazamo pri obeh vojnih taborih. Ankarška izjava dopušča namreč tolmačenja, ki jih vsak izmed vojnih taborov lahko obrne sebi v prid. Toda že to dejstvo najbolj zgovorno dokazuje, da je treba duhovnega očeta ankarške izjave iskati izven njiju. Glede obeh podpisnic je položaj po dosedanjih tolmačenjih z obeh strani precej jasen: ankarška izjava izključuje sleherni napad med njima, a tudi sleherni napad vsake izmed njih na tretje države, ki so zaveznice te ali one podpisnice. Tako so ankarško izjavo tolmačili te dni bolgarski in turški listi, ki so se pri tem sklicevali ne le na besedilo prvega člena izjave, temveč tudi na stavek v uvodu izjave, ki dopušča veljavnost dosedanjih mednarodnih obvez obeh podpisnic s tretjimi državami.

Edina nejasnost, ki doslej še ni prav nič razčiščena in na katero smo tudi mi pred dnevi na tem mestu opozorili, je vprašanje bolgarskega pristanka na bivanje nemških čet v Bolgariji brez napadalnih namenov navzven. Tu se zdi da Nemčiji in Bolgariji z ankarško izjavo niso vezane roke. Za to tolmačenje govori na eni strani bolgarska previdnost, na drugi turški molk o tem, na tretji pa razne nevtralne domneve. Na eno izmed njih hočemo na tem mestu opozoriti.

Švicarski list »National Zeitung« je te dni objavil uvodnik o ruski politiki na Balkanu. V njem navezuje svoja razmišljanja na banket pri sovjetskem veleposlaniku v Londonu Maismem, ki sta se ga pretekli teden udeležila angleški zunanji minister Eden in bolgarski poslanik v Londonu List domneva, da je šlo pri tej priliki za angleško-bolgarsko izmenjavo misli »pod rusko patronažo« zaradi razčiščenja sedanje položaja na Balkanu. Ker se Rusija ne želi zapletati v vojno, ji je mnogo na tem, da bi Londonu morebitno zasedbo Bolgarije po nemških četah prikazalo tako, da bi Angliji in njeni turški zaveznici zaradi tega še ne bilo treba takoj nastopiti z orožjem. Angleški uspehi v Afriki so za sedaj odstranili nevarnost nem-

Novi zapleti v Bolgariji

Ameriške vesti napovedujejo, da bodo nemške čete že v najkrajšem času prekoračile Dunav in vkorakale v Bolgarijo — Anglija še ni prekinila odnosov z Bolgarijo

New York, 22. febr. s. (Columbia B. S.). Po informacijah iz Evrope je pričakovati v kratkem vkorakanje nemške vojske v Bolgarijo. Poročila iz Londona javljajo, da so merodajni angleški krogi mnenja, da so Nemci vse priprave za prehod svoje vojske preko Dunava iz Rumunije v Bolgarijo že dovršili in da bodo krenili v Bolgarijo v prihodnjih 48 urah. Vest, da so nemške čete že pričele korakati na bolgarsko ozemlje, se ne potrjuje, pač pa javljajo, da je znani nemški general List, ki se je pojavil v boljih na Poljskem, že došel v Bolgarijo in da ima svoj glavni stan nekje v bližini Sofije.

Bolgarski uradni krogi vesti o pripravah za prihod nemške vojske niti ne potrjujejo, niti ne zanikajo. Opaženo je bilo, da je bil železniški promet v Bolgariji v teku zadnjih 48 ur znatno omejen. Potrjujejo tudi, da so nemške tehnične čete pripravile vse za zgraditev pontonskih mostov preko Dunava.

Iz Carigrada poročajo, da v merodajnih turških krogih ponovno zagotavljajo, da bo Turčija takoj intervenirala s svojo vojsko, če bi Bolgari brez odpora dovolili, da nemška vojska vkoraka na bolgarsko ozemlje.

Sofija, 22. febr. s. Tukajšnji dopisnik agencije Associated Press javlja nocoj, da so danes popoldne prispeli v sofijske hotele nemški generalstabsni častniki v civilnih oblekah. Dopisnik pravi, da je pred nekaj dnevi videl iste častnike v uniformah v hotelih v Bukaresti.

Dopisnik poroča dalje, da so bile izvršene še nove priprave za prihod nemške vojske v Bolgarijo. Na cestah, ki vodijo od rumunske meje v notranjost Bolgarije, so bili na križiščih postavljeni kazipoti v nemščini. Na strehi poslopja Narodne banke v Sofiji in na drugih zgradbah so bili postavljeni novi protiletalski topovi. Bolgarska policija je danes zaprla 50 voditeljev levčarsko usmerjenih opozicijskih strank in zemljoradnikov.

Angleška sodba o položaju

London, 22. febr. j. (Un. Press). Glede na vsakovrstne vesti o prihajanju nemških čet iz Rumunije preko Dunava v Bolgarijo, so dali danes popoldne v Londonu naslednje pojasnilo:

Verjetno je, da se vesti o nemških pripravah proti Bolgariji širijo z nekim povsem določenim namenom in da so tudi namenoma pretirane. Zato jih je treba sprejemati s skrajno rezervirano. Na merodajnem mestu v Londonu doslej ni mogoče nikakega poročila, da bi kakšna nemška vojaška enota že prispela v Bolgarijo, res pa je, da kaže mnogo znakov na to, da bo morda do nemškega prehoda preko Dunava prišlo že v prav kratkem času. Ti znaki so naslednji:

1). V zadnjih dneh je bil železniški promet v Bolgariji znatno omejen.
2). Na raznih delih na bregu Dunava je mogoče opaziti pripravljalna dela za zgradbo pontonskih mostov preko reke.
3). Na nekaterih strateških važnih točkah na bolgarskem ozemlju so oblasti rekvirirale več stanovanjskih hiš, ki bodo verjetno odstopljene za bivališča oficirjem nemškega vojnega poveljstva.

Po zadnjih vestih, ki so došle v London, je zaradi močne odjuge na južnem delu Dunava že pričel pokati led, vendar pa je Dunav na dotičnem delu, ki prihaja za prehod v pošto, še zmerom zamrznjen, prav tako, kakor je zamrznjen tudi na vsem teku preko Madžarske. Led je na kritičnem mestu zelo opasen za vsake zasilne gradbene objekte.

V vsej Bolgariji doslej še ni bilo mogoče opaziti nobenega nemškega vojaka v uniformi, počasno prihajanje nemških »turistov« v civilnih oblekah pa se nadaljuje, kakor doslej.

Diplomatski sodrnik Reuterjeve agencije pripominja k temu službenemu poročilu še to, da mu je bilo z merodajnega mesta sporočeno, da za enkrat ne more biti še govora o odhodu angleškega poslanika iz Sofije. Angleški poslanik se bo odločil po lastni izjavi za odhod iz Bolgarije šele v primeru, ako bo Bolgarija dejansko postala zasedeno ozemlje. Sedaj je Bolgarija še zmerom neodvisna.

Turški oficijozni list o ankarškem paktu

Carigrad, 22. febr. br. (Anat. ag.) Turški radio se enako kakor turški tisk še vedno bavi z odmevi turško-bolgarske deklaracije in zavrača napačna tolmačenja tega diplomatskega dokumenta. Pri tem po-

udarjajo, da je bila ta deklaracija podana iz čistih namenov in da ne pomeni prav nikake spremembe turške zunanje politike. Oficijozni »Jeni Sabah« poudarja v svojem uvodniku:

Hvaležni smo vsem državam, ki so pravilno razumele namen in pomen turško-bolgarske deklaracije Docela pogrešno pa je tolmačenje, da bi pomenila ta deklaracija spremembo turške politike. Tako tolmačenje dajejo tej deklaraciji samo oni, ki bi želeli, da bi se Turčija docela umaknila v ozadje, dvignila roke z Balkana in se zadovoljila z vlogo skromnega opazovalca. Oni, ki tako tolmačijo to deklaracijo, varajo sami sebe Turški narod brez vzne-
mirjenja, toda z vso potrebno pozornostjo spremlja razvoj dogodkov na Balkanu in ta deklaracija je baš dokaz aktivne turške politike za ohranjanje miru in varnosti na Balkanu. Preizkušeni voditelji Turčije so v teh kritičnih trenutkih prevzeli na sebe dolžnost, da budno čuvajo ne samo nad varnostjo Turčije, nego tudi nad mirom in varnostjo vsega Balkana, ki predstavlja v tem pogledu nedeljivo celoto. Turški narod neomajno zaupa svojim voditeljem, turški vojak pa bo vselej in pov-

sod storil svojo dolžnost. Turčija ni nikdar prelomila svoje besede in v vsej njeni zgodovini ne bo nihče našel takega nečastnega dejanja. To si naj dobro zapomnijo vsi, ki morda spekulirajo z diplomatskimi igrami.

Nemške strateške kombinacije

Curij, 22. febr. a. Kakor poročajo »Basler Nachrichten« iz Berlina, podajajo v nemških poučenih krogih značilne izjave o dozdavnih glavnih smernicah nadaljnjega razvoja vojne, ki dokazujejo, da se odločilna spomladanska gigantska borba čim dalje bolj približuje. Kakor naglašajo v poučenih nemških krogih, so glavni momenti v nemških strateških kombinacijah naslednji:

1. V Berlinu so prepričani, da bo intenzivna podmorniška vojna, združena z močnim sodelovanjem letalskega orožja, omogočila smrtonosno obkolitev angleškega otočja.

2. V Berlinu se nadejajo slej ko prej velikega uspeha od intenzivne letalske voj-

ne nad Anglijo samo, ki bo naperjena največ proti vojni industriji, prometnim zvezem ter vojaškim postojankam samim.
3. Nemčija bo istočasno skušala doseči tudi radikalno rešitev Sredozemskega vprašanja. Možnosti nemške invazije se smatrajo tako množično, da bo Angliji zelo težko pravilno presoditi pravi pomen mnogih nemških navidežnih manevrov.

Madžarski glasovi o položaju na Balkanu

Budimpešta, 22. febr. a. Berlinski dopisnik lista »8-Oray Ujszag« piše, da obstaja v Berlinu veliko zadovoljstvo zaradi zboljšanja odnosov med balkanskimi državami, in da se v tem smislu presoja tudi napovedanc potovanje jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Budimpešto. »Magyar Orszag« piše, da postaja Balkan oaza miru sredi vojnih spopadov, ter poudarja, da sta Bolgarija in Turčija prežeta z isto mirolovno politiko, ki jo kaže potovanje madžarskega prosvetnega ministra Homana v Sofiji ter potovanje jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Budimpešto.

Angleško prodiranje v Somaliji

Zaradi nerazčiščenega položaja na Balkanu ofenziva nilske vojske proti Tripolisu opuščena, nadaljuje pa se v Eritreji, Abesiniji in Somaliji

Nekje v Italiji, 22. febr. AA. (Stefani). Službeno poročilo vrhovnega poveljstva italijanske vojske št. 250 pravi:

Severna Afrika: V Džarabubu udeleževanje patrol in artilerije.

Na Egejskem morju so naša letala napadla neko sovražnikovo ladjo. Izvedeno je bilo učinkovito bombardiranje grških vojaških naprav na otoku Mitilene.

Vzhodna Afrika: Hud artilerijski dvoboj pri Kerenu.

Sudan: Na sovražnikove oddelke, ki se jim je posrečilo približati se našim postojankam, so bili izvedeni hitri protinapadi, tako da se je sovražnik moral umakniti s težkimi izgubami. Na področju spodnje Džube sovražnik še vedno pritiska, naše čete pa se mu trodratno upirajo. Sovražnikova letala so izvedla napad na Massauo in Diredauo, niso pa prizadejala večje škode.

Angleška poročila

Kairo, 22. febr. s. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

Libija: Ničesar važnega poročati.
Eritreja in Abesinija: Operacije se nadalje ugodno razvijajo v našo korist. O priliki zavzetja Mege v južni Abesiniji so južnoafriške čete dne 18. t. m. zajele nad 600 sovražnih vojakov, večinoma Evropejcev. Zaplenjenih je bilo tudi več topov in mnogo streljiv.

Italijanska Somalija: Operacije vzhodno od reke Džube se razvijajo zadovoljivo. Poveljstvo angleške vojske v Keniji javlja: V teku uspešnih izvidniških operacij so južnoafriške čete skupno s prevoznimi oddelki prekoračile reko Džubo ter zavzele naselbino Džumbo ob ustju reke, postojanko znatne važnosti v sovražni obrambi. Zaplenjene so bile znatne količine topov in vojnega materiala. Ujet je bil tudi ves brigadni štab, en polkovnik ter mnogo evropskih in kolonijalnih italijanskih vojakov.

Poveljstvo angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu javlja:

Ves dan včeraj se je aktivnost angleških letal v Vzhodni Afriki nadaljevala v neomejenem obsegu. V Somaliji so južnoafriški bombniki uspešno napadli zbirališča sovražne vojske ob reki Džubi ter motorizirane transportne kolone med vzhodnim bregom Džube in Mogadiscium.

V Abesiniji sta bili napadeni Diredauo in Kinebi. V Kinebi je bilo uničenih več letal na letališču kakor tudi skladišča v bližini. V Diredauo so bombe direktno pogodile železniški kolodvor in vojašnice.

V Eritreji so južnoafriška lovka letala s strojnimi uspešno obstreljevala sovražna letala v Massauo. Prav tako so napadla letališče v Adi Ugri ter zažgala neko bencinsko skladišče.

Včeraj so sovražna letala poskusila na-

pasti Malto, a so se umaknila, ko so stopila v akcijo angleška lovka letala.

Južnoafriška letala so izvedla nove operacije velikega obsega v Somaliji in Abesiniji. Napadeni so bili tabori sovražne vojske ob vzhodni obali reke Džube ter so bombe direktno pogodile sovražne obrambne postojanke. Mnogo izvidniških polotov je bilo izvedenih v okolici Mege, Dželibu in Džumbo. Pri Iomti sta posadki dveh sovražnih tovornih avtomobilov sporočili južnoafriškemu pilotom, da se želita predati.

Zakaj je Wavell prenehal z ofenzivo

Stockholm, 22. febr. j. (TOP). »Svenska Morgenbladet« poroča iz Londona, da se londonsko časopisje zadnje dni izprašuje, zakaj general Wavell ne nadaljuje svoje ofenzive v smeri proti Tripolisu. V angleških vojaških krogih pripominjajo k temu, da govorje gotovi razlogi za to, da se mora angleška nilska armada zaenkrat zadovoljiti s posejeto Cirenajke. Tripolis je namreč od Cirenajke ločen po širokem izredno težavnem pasu puščavskega terena, ki predstavlja dobro obrambo. Slično je bila s takšnim puščavskim pasom vseh zavarovana tudi Aleksandrija pred italijanskim prodiranjem. Kakor znano se je tedaj italijanska ofenziva ustavila pred puščavskim pasom med vzhodno Libijo in Egiptom. V angleških vojaških krogih sodijo, da bo dosedanja mobilna vojna v Libiji prešla sedaj v pozicijsko vojno, slično, kakor je prešla v pozicijsko vojno tudi borba v Albaniji, zato pa se bo vojna v Abesiniji tudi v bodoče z vso energijo nadaljevala kot mobilna vojna. V angleških vojaških krogih namreč smatrajo, da je trenutno vojna v Abesiniji za vojaški položaj mnogo važnejša, kakor vojna na drugih frontah.

Zasedba dveh otokov pred Somalijo

London, 22. febr. j. (Reuter.) Nekaj edicije angleškega polka »Kings rifles« je zasedlo dva otoka v bližini nedavno osvojenega pristaniškega mesta Kismaju, ki so ju Italijani izpraznili. Oba otoka predstavljata strateško zelo važni oporišči.

Težave vojskovanja v puščavi

Nairobi, 22. febr. s. (Reuter.) Z bojišča v puščavi izgubili cel italijanski bataljon ter domnevajo, da so vsi njegovi vojaki našli smrt. Bataljon je zapustil Afmađu dan poprej, predno so naselbino zasedli Angličji, ter se je skušal skozi puščavo prebiti proti 80 km oddaljeni naselbini Dželb. Sedaj se je vrnil v Afmađu bataljonski zdravnik, ki je sporočil, da se je bataljon v puščavi izgubil ter ni dosegel Dželba. Vojaki so se poskušali vrniti proti reki Džubi, vendar jim je najbrže v puščavi zamajkalo vode in živeža.

K zavzetju naselbine Džumbo ob ustju reke Džube poročajo, da je Džumbo štela v mirnem času sicer samo 1.000 prebivalcev, bila pa je za Italijane velikega strateškega pomena v obrambi postojank ob reki.

Boji de Gaullovi čet

London, 22. febr. j. (AFL.) Poročilo vrhovnega poveljstva svobodnih francoskih čet generala de Gaulleja poroča:

Na skrajnem jugu Libijske puščave so se svobodne francoske čete v bližini puščavskega oporišča Kufre spopadle z italijanskimi četami. Italijani so na tem po-

dročju izvršili več protinapadov, ki pa so bili vsi odbiti. V bližini Kufre so francoska letala sestrelila dve italijanski letali. Italijanske čete so na tem področju izgubile tudi več svojih motoriziranih »edinic«, ki so bile razpršene. Francosko poveljstvo v Brazzavilleu pričakuje, da bodo mogoče italijanske čete polzkušale od Kufre prodreti v severozapadni smeri ter se prebiti skozi francoske patrulje v Tripolitanijo. Doslej se Italijanom ta poskus še ni posrečil.

Novo minsko polje v Sredozemskem morju

London, 22. febr. s. (Reuter.) Admiraliteta je danes dopoldne objavila v posebnem poročilu, da je angleška vojna mornarica v Srednjem delu Sredozemskega morja položila novo minsko polje, s katerim je dejansko razdeljeno Sredozemsko morje sedaj v dva dela. Z novim minskim poljem je zaprt ves prehod skozi sicilijanski preliv prav tako pa je ogrožena tudi plovia v Tirenskem morju med Sardinijo in italijansko celino. Objava angleške admiralitete iz julija leta 1940, s katero je bilo proglašeno kot nevarno za plovo vočevje 30 milj od obal Italije in italijanskih klonij, ostane še nadalje v veljavi.

Vojne operacije v Abesiniji

Kairo, 22. febr. s. (Reuter.) Reuterjev poročevalec javlja, da so sedaj operacije abesinskih patriotov v provinci Godjam ter v severozapadni Abesiniji zavzele večji obseg ter nimajo več krajevnega značaja, temveč organiziranega vojaškega pokreta pod strokovnim vodstvom angleških oficirjev. Abesinski oddelki katerih število stalno narašča, so opremljeni z vsem potrebnim materialom za uničevanje italijanskih prometnih zvez. V bližini Gondara so bili izvedeni napadi na cesto proti Adis Abebi, prav tako pa ogrožajo abesinski vstaji zveze med Abesinijo in Eritrejo.

Angleški polkovnik, ki je vodil več mesecev angleško vojaško misijo v Abesiniji, je prevzel sedaj mesto vrhovnega vojaškega svetovalca na časnem dvoru Haile Selasija na abesinskem ozemlju. Haile Selasij je sestavil tudi že svojo začasno vlado, ki posluje prav tako v Abesiniji.

Dozdavno Mussolinijevo pismo Petainu

Rim, 22. febr. AA. (Stefani). Nekateri tuji časopisi so pisali o sporočilu, ki ga je duce poslal po generalu Franku maršalu Petainu, da bi zvedel, pod kakšnimi okolišninami bi italijanska vojska iz severne Afrike mogla iti v španski Maroko. V rimskih pooblaščenih krogih najodločneje izjavljajo, da Mussolini ni poslal maršalu Petainu nobenega sporočila takšne vsebine, ter v zvezi s tem zatrjuje, da je domneva o prehodu italijanskih čet iz severne Afrike v španski Maroko čisto brez podlage. Vojaški položaj Italije v severni Afriki ne samo izključuje vs'ko nevarnost, temveč daje nasprotno celo povoda optimizmu.

Eden pojde tudi v Ankaro

Kairo, 22. febr. s. (Reuter) Angleški zunanji minister Eden se je danes zgledil v kraljevi palači v Kairu, kjer je povprašal po zdravstvenem stanju kralja Faruka. Pozneje je Eden posetil egiptskega ministrskega predsednika Huseina Sira paša.

Carigrad, 22. febr. j. (Un. Press.) V krogih, ki veljajo za zelo dobro poučene, zatrjujejo, da bo angleški zunanji minister Eden po končanih razgovorih v Kairu najbrž napravil obisk v Ankarli.

Kralj Alfonz XIII. umrl

Včeraj je umrl v Rimu zaradi oslabelosti srca bivši španski kralj Alfonz XIII.

London, 22. februarja. AA. (Reuter) Lyonski radio sporoča, da je bivši španski kralj Alfonz XIII. po vestih iz Rima danes umrl. Ob njegovi smrtni postelji so bili zbrani vsi člani rodbine.

Beograd, 22. febr. AA. P. Vest o smrti bivšega španskega kralja Alfonza XIII. je izzvala v jugoslovenski javnosti globok odmev. Pokojni bivši španski kralj je zlasti med svetovno vojno zadobil ves jugoslovenski narod, ko si je v vseh središčih prizadeval, da bi lajšal bedo in trpljenje beguncev in vojni ujetnikov. Na njegove stroške je poslovala posebna pisarna, ki je posredovala med begunci, vojnimi ujetniki in njihovimi svojci. Znan je tudi njegov uspešen nastop ob priliki banjaluzkega veleizdajniškega procesa, ko je s svojo osebnostno intervencijo mnogo obtožencev rešil smrti. Jugoslovanski narod bo zaslužnemu pokojniku ohranil časten spomin.

★

Kralj Alfonz XIII. zadnji kralj Španije, se je rodil 17. maja 1886 v Madridu. Njegov oče kralj Alfonz XII. je umrl že pred njegovim rojstvom, kraljica Marija Kristina, rojena avstrijska nadvojvodinja, je prevzela po smrti Alfonza XII. regentstvo, takoj po rojstvu princa pa je bil ta proglašen za kralja pod imenom Alfonz XIII. Po strogi vzgoji je kralj Alfonz 17. maja 1902. zasedel prestol ter si s svojim ljubeznivim nastopom pridobil simpatije in ljubezen vsega naroda, ki mu je nadel priimek »Rey simpático«. Dne 31. maja 1906 se je poročil s princeso Viktorijo Eugenio Battenberško. Ko se je s kraljico vračal z ženitovanjskega potovanja, je bil na

dvorni vlak izvršen bombni atentat, pri čemer je bilo 15 ljudi ubitih. Kakor pri tem, je tudi pri poznejših atentatih pokazal kralj veliko neustrašenost. Iz zakona se je rodilo šest otrok. Zaradi podedovane bolezni z materine strani — vsi otroci so tako zvali krvavitelji — je postalo dvomljivo vprašanje nasledstva, kar je tudi zelo neugodno vplivalo na razmerje monarhije do naroda. Nesrečna maroška politika, ki je imela za posledico skoraj 20letno vojno, je položaj kralja Alfonza še bolj omejalo.

Med svetovno vojno je kralju Alfonzu uspelo, da je ostala Španija nevtralna. Razmere v državi so se kasneje tako poslabšale, da je prišlo leta 1923 do proglašitve diktature generala Primo de Rivera. V dobi diktature se je napetost poostriala do skrajnosti in tudi po odstopu Primo de Rivera v začetku leta 1930. in z zopetno uvedbo parlamentarizma se razmere niso zboljšale. Pri volitvah 16. aprila 1931 so zmagali republikanci in socialisti. Že na predvečer volitev je prišlo do prevrata, ko se je republikanec Zamora postavil državne oblasti. Naslednjega dne je kralj Alfonz XIII. s svojo rodbino zapustil Španijo 28. julija 1931 se je kralj odpovedal španskemu prestolu na korist svojega tretjega sina Juana Carlosa. Republikanci tudi tega niso priznali in so vzporedno proti bledemu kralju celo veleizdajniški proces ter odredili zaplenbo vsega kraljevega imetja.

Kralj Alfonz se je po prehodnem bivanju v Franciji stalno naselil v Rimu, kjer ga je sedaj dohitela smrt. Kraljica Viktorija se je po odstopu kralja Alfonza vrnila v svojo angleško domovino.

Swansea — Wilhelmshaven

Nemški bombniki so v noči na soboto že tretjič po vrsti bombardirali luko Swansea, angleški bombniki pa zlasti Wilhelmshaven in Brest

London, 22. febr. j. (Ass. Press.) Nemško letalstvo je preteklo noč izvršilo svoj tretji bombni napad na Swansea, največje angleško premovalno luko v južnem Walesu. Napad, ki se je pričel v zgodnjih večernih urah, je trajal tri ure in pol in je povzročil v mestu in luki precejšnje razjede. Zahteval je tudi dokajšnje število človeških žrtv. Nemški bombniki so prileteli nad mesto v več zoprednih valovih iz raznih smeri. Dočim so prva letala silila na mesto le zažigalne bombe, pa so naslednje skupine vržile tudi veliko število rušilnih bomb, ki so povzročile mnogo škodo zlasti na nakladalnih napravah v luki. Nekaj večjih požarov je vso noč zaposlovalo gasilske čete in je bil ognenj v nekaterih mestnih okrajih še dolgo po dolnem. Razen na Swansea so bile vršene ponči bombe tudi še na nekatere druge cilje v južnem Walesu.

London je imel sorazmerno kratek letalski alarm kasno ponoči. Na mesto je padlo manjše število bomb, ki pa niso povzročile posebne škode. Nekaj oseb je bilo ranjenih. Ostali deli Anglije so imeli relativno mirno noč. Posamezna letala so se pojavila ob vzhodni in južnovzhodni angleški obali, vendar ni od nikoder poročil o kakih večjih napadih na tamkajšnja mesta.

Podvigi angleškega letalstva

London, 22. febr. j. (Reuter.) Angleško letalstvo je preteklo noč spet v večjem obsegu izvršilo napade proti severozapadni Nemčiji in proti invazijskim lukam ob Rokavskem prelivu, kakor tudi proti letališčem v zasedenih pokrajinah. Glavni cilj napadov je bilo nemško pomorsko oporišče Wilhelmshaven, ki je to noč doživelo že 43. letalski napad. Nadalje so angleška letala metala bombe tudi na Emden ter invazijsko luko Brest ob Rokavskem prelivu. Komunikacije letalskega ministrstva pravi, da so bili napadi uspešno dokončani navzlic zelo slabemu vremenu. Težke rusne bombe so v Wilhelmshavenu zadale določene objekte ter zanele nekaj velikih požarov. Druge skupine angleških bombnikov so napadle cilje neindustrijskem področju v zapadnem Porurju. Čeprav je bila vidljivost slaba, so letalci dosegli ugodne rezultate. Manjše skupine angleških bombnikov so nato bombardirale tudi številna letališča na Holandskem in v Franciji. Le dve angleški letali se s teh poletov nista vrnila.

Včeraj povelje so skupine angleških borbenih letal nadaljevale svoje patruljne polete nad francosko obalo. S teh poletov

so se vsa angleška letala nepoškodovano vrnila.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 22. februarja. AA. (DNB) Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Na Indijemskem oceanu so nemške pomorske sile potopile britansko oboroženo trgovsko ladjo »Canadian Cruiser« (7178 ton) Ladja je plula pod ameriško zastavo, na trupu pa je imela ameriške znake.

Nekaj podmornica poroča, da je potopila preko 4350 tonsko trgovsko ladjo. Nemški bombniki so včeraj napadli britanske trgovske ladje na vzhodni in zapadni angleški obali. Potopili so preko pettisotonsko ladjo ter poškodovali dve letališki cisterni ter nekaj drugih ladij.

Preteklo noč so skupine nemških letal napadle pristaniške naprave v Swansea ter pri tej priliki uspešno zadale z bombami cilje.

Na področju Sredozemskega morja so nemška letala uspešno napadla pristaniške naprave pri Bengaziju, letališča pri Berki in zbirališča čet južno od Bengazija.

Sovražnik je preteklo noč na nekaj krajev v severni in zapadni Nemčiji vrgel eksplozivne in zažigalne bombe. Uničeno je bilo preko kmečko posestvo. Topovi pomorskih obalnih baterij so zbili na tla eno britansko letalo v Nemškem zalivu.

Najstrožja štednja v nemškem proračunu

Berlin, 22. febr. AA. (DNB.) Ministrski odbor za nemško obrambo je izdal uredbu o proračunu za leto 1941. Uredba predpisuje, da je treba pri izdelovanju načrta v prvi vrsti zagotoviti proračunske postavke, ki se nanašajo na nemško državno obrambo in da se sredstva, potrebna v ta namen, morajo upoštevati pred vsemi drugimi javnimi izdatki. Z ozirom na to se proračun za finančno leto 1941 mora izdati po načelu najstrožjega varčevanja. Posamezne proračunske postavke se smejo povečati v primerjavi s prejšnjim letom samo v tem primeru, če to zahtevajo interese nemške narodne obrambe. Finančni minister mora v ta namen poprej zahtevati soglasnost zaupnikov štiriletnega načrta vrhovnega poveljstva vojaške sile in generalnega pooblaščenca za nemško upravo, kakor tudi generalnega pooblaščenca za nemško gospodarstvo. Končno ima nemški finančni minister pooblastilo, da objavi proračun za finančno leto 1941 s svojim odlokom.

Popuščanje napetosti na Daljnem vzhodu

Ameriški poslanik v Tokiu pri japonskem zunanjem ministru Macuoki

Tokio, 22. febr. s. (Columbia BS.) Ameriški veleposlanik Grew je danes posetil japonskega zunanjega ministra Macuoka ter je imel z njim daljši razgovor. O vsebini razgovora ni bilo doslej mogoče dobiti niti iz japonskih, niti iz ameriških krogov nobenih informacij, domnevajo pa, da se je razgovor nanašal na včerajšnje svarilo japonskega zunanjega ministra Macuoka, češ, da angleški in ameriški obrambni ukrepi izzivajo Japonsko, ki da bo morala v primeru, da se bodo taki ukrepi nadaljevali, izdati protikupepe.

V japonskem parlamentu je bilo danes sporočeno, da bo v ponedeljek podal zunanji minister Macuoka pred zunanjoobolitičnim odborom natančno poročilo o vsebini note, ki jo je pred nekaj dnevi poslal angleškemu zunanjemu ministru Eden.

Maršal Brook Pappon spet v Singapuru

Singapur, 22. febr. s. (Ass. Press) Vrhovni poveljnik angleške vojske na Daljnem vzhodu, letalski maršal Brook-Pappon, se je danes vrnil iz Avstralije, kjer se je mudil 14 dni. Brook-Pappon se je

Rooseveltove zakon pred senatom

Washington, 22. februarja. AA. (DNB) Med razpravo v senatu o zakonskem predlogu za pomoč Angliji je republikanski senator Brook izjavil, da senat ne sme dati predsedniku izredna pooblastila, ker bo sicer kralj ameriške mladine padla na njegovo vest. On je za pomoč Angliji, ni pa za vojno. Od sedanjega nezadostnega ameriškega oboroževanja se ne sme ničesar več odstopiti. Anglija ni znala izkoristiti zmage v svetovni vojni, zato je po njegovem mnenju zakon o pomoči Angliji izrazil vojni zakon. Brook je rekel, da ni dolžnost Amerike, da bi danes ali jutri izvajala policijsko nadzorstvo nad vsem svetom.

Washington, 22. febr. s. (Ass. Press.) V razpravi o zakonskem osnutku za posojanje vojnega materiala v senatu je danes

prvi govornik opozicijski senator Taft. Izrazil se je proti zakonskemu osnutku, češ, da bi z njim dobili predsednik Roosevelt diktatorska pooblastila. Pač pa je dejal Taft, da morajo Zedinjene države dati Angliji vendarle na razpolago dovolj letal, da bo lahko napadla nemške tovarne in mesta ter izsili sklenitev ugodnega mira. Taft je predlagal, da naj bi bilo Angliji dovoljeno za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah v znesku dve milijardi dolarjev.

Washington, 22. febr. s. (Columbia BS.) Predsednik Roosevelt je včeraj odpotoval na svoje posestvo v Hydeparku. Kjer bo ostal preko sobote in nedelje. Z Rooseveltom bo prebil konec tedna tudi Harry Hopkins. Domnevajo, da hoče Roosevelt izkoristiti to priliko, da mu poda Hopkins podrobno poročilo o svojih vtisih iz Anglije.

Bombniki-dolgoprogaši za Singapur

Washington, 22. febr. j. (Ass. Press.) O odpremi 200 ameriških vojni letal v Singapur poroča danes na angleškem poslanstvu v Washingtonu naslednje podrobnosti: V prvi vrsti je vzbudilo veliko pozornost dejstvo, da je bila večina teh letal odpremljena preko Tihga oceana po zračni poti, kar jih izdaja izredne tehnične kvalitete teh letal, ki jih je Anglija kupila v Zedinjenih državah. V prvem transportu je šlo čez Tih ocean 26 štirimotornih orjaških bombnikov vrste »Corsair«, ter 20 štirimotornih bombnikov »Boeing«. Ta letala s bila prvotno določena za ameriško vojsko in mornarico in so bila šele naknadno odstopljena Angliji. Akcijski radij obeh teh skupin letal znaša približno 6000 km, kar je skoraj rekordna sposobnost za daljinske polete. Letala so kakor nalašč zgrajena za operacije na tako prostornih področjih, s kakršnimi je treba računati na Pacifiku in na Daljnem vzhodu. Razen teh letal je Anglija kupila tudi še večje število bombnikov tipa »Locheed Hudson«, ki imajo nekoliko manjši akcijski radij, a lahko prav tako prelete ogromno razdaljo od Kalifornije preko Tihga oceana do Singapura.

Maršal Newall — guverner Nove Zelandije

Wellington, 22. febr. j. (Reuter) Novoimenovani guverner za Novo Zelandijo maršal sir Cyril Newall je danes prispel s parnikom v Mariposo, odkoder je takoj z vlakom nadaljeval potovanje v Wellington.

Francija naj odstopi Siamu del Indokine

Vichy, 22. febr. s. (Ass. Press.) V zvezi z včerajšnje sejo francoske vlade se je izvedelo, da je vlada proučevala predlož, ki ga je stavila Japonska vlada v teku siamsko-indokitskih mirovnih pogajanj. ki so pravkar v teku v Tokiju. Japonci pedlagajo Franciji, da naj bi odstopila Siamu, važen del Indokine.

Vichy, 22. febr. s. »United Press« poroča, da je francoska vlada na svoji včerajšnji seji zavrnila kot povsem nesprejemljive japonske poudarjale predloge v siamsko-indokitskih mirovnih pogajanjih. Francoska vlada je stalištrala že tudi brzojavko, ki bo v tem smislu odposlana v Tokio.

Točna vsebina japonskega predloga, ki ga je francoska vlada odklonila, še ni znana, nekatera poročila pa javljajo, da so Japonci v plačilo za svoje posredovanje zahtevali dovolitev novih oporišč za svojo vojno mornarico in letalstvo na ozemlju Indokine.

Z albanskih bojišč

Nekje v Italiji, 12. febr. AA. (Stefani) Službeno poročilo vrhovnega poveljstva italijanske vojske št. 250 pravi: Grško bojišče: Nobenih pomembnejših akcij. Naša letala so učinkovito bombardirala neko sovražnikovo oporišče.

Rim, 22. febr. AA. (Stefani) Na rimskih pooblaščenih mestih izjavljajo, da so brez podlage vse govornice, ki so jih razširili tuji časopisi o dozdnevem nemškem posredovanju, da se konča grško-italijanska vojna, o čemer je bil tudi že z nemške pristojne strani izdan preklid. V zvezi s tem na rimskih mestih poudarjajo, da bi bil vsak tak preklid odveč, ker ves svet ve za stališče, ki ga je Italija zavzela v vojni z Grčijo, stališče, ki je bilo že večkrat objavljeno in ki je ostalo nespremenjeno.

Atene, 22. febr. AA. (At. ag.) Uradno poročilo št. 118 glavnega stana grške vojske pravi:

Čez dan je bilo nekaj krajevnega delovanja patrol. Na nekaterih točkah bojišča je delovalo tudi topništvo in pehota.

Uradno poročilo ministrstva za notranjo varnost pravi da je neko sovražno letalo vrglo nekaj bomb na otok v Egejskem morju.

Soproga Molotova izločena iz strankinega odbora

Moskva, 22. febr. j. (Ass. Press.) Med osebami, ki so jim bila vzeta mesta v centralnem odboru komunistične stranke je tudi Pavlina Sušina, soproga predsednika sovjetske vlade in zunanjega ministra Molotova.

Sovjetske trgovske ladje na srednjem Dunavu

Budimpešta, 22. febr. AA. (MTI.) »Budapesti Ertesite« poroča: O priliki oddajanja stalnih prostorov v budimpeštanskem dunavskem pristanišču v našem se je pojavila tudi neka sovjetska paroplovna družba. V zvezi s tem poročajo, da se bodo po novem sovjetsko-madžarskem trgovinskemu sporazumu sovjetske ladje pogostje začele pojavljati tudi na srednjem Dunavu. V Budimpešti bodo prihajale sovjetske ladje in vlačilci, ki bodo prevajali blago naravnost iz Odere, ne da bi bilo treba med potjo blago prekladati.

Goering v Messerschmittovih tvornicah

Berlin, 22. febr. j. (Stefani.) Maršal Göring je na svojem potovanju skozi Sudeete posetil tudi znamenite Messerschmittove letalske tovarne, kjer se je poučil o produkcijski zmogljivosti te velike tovarne in ob tej priliki izrazil konstruktivno profesorju Messerschmittu in njegovim sodelavcem svoje priznanje in hvaležnost za napore, ki so jih žrtvovali za ustvaritev nemške letalske sile.

Kratka, toda dobra vest iz Beljaka

Razinger in Smolej sta zasedla vidni mesti, ki bosta še odločali o končni zmagi

br. Berlin, 22. februarja V Beljaku so se danes nadaljevala tekmovalna v okviru II. mednarodnih smučarskih tekem za prvenstvo koroskega okrožja s tekmo na 18 km.

Zmagovalec v tej močno zasedeni konkurenci je bil Bauer iz Inomosta s časom 1:19:56 za okrog 50 sekund pred Jugoslovencem Razingerjem in njegovim rojakom Smolejem. Naslednji dve mesti sta spet zasedla Nemci, in sicer Tirolec Kasebacher in Lahr iz Sudetov.

Računajo, da bo nemškim tekmovalcem v jutrišnjih skokih uspelo nadoknaditi izgubo, ki so jo utrpeli v današnjem teku zaradi zmage Jugoslovence Razingerja.

(O današnjem tekmovalju zaradi pomanjkanja telefonskih zvez nismo mogli prejeti izvirnega poročila. Op. ur.)

Dve finalni tekmi v Ga-Pa Finalista sta Nemčija in švedska

br. Ga-Pa, 22. februarja Deveti dan V. mednarodnega zimsko-sportnega tedna je imel med ostalimi zimsko-sportnimi prireditvami na sporedu tudi prvi dve finalni tekmi iz mednarodnega hokejskega turnirja. V finale so razen Švice, švedske in madžarske — kakor

Mednarodna pomoč Santanderu

London, 22. febr. i. (Un. Press.) V Londonu so se danes večinoma iz ameriških virov, razširile vesti da je španska vlada preko svojega zunanjega ministra Suerja povabila nekaj edinic nemških pilotov, ki so nastanjene vzdolž zapadne francoske obale, da naj pridejo v Španijo, kjer bi sodelovali pri restavracijskih delih v hudo prizadetemu mestu Santanderu, ki ga je opustošil požar. Za te vesti sicer nima v angleških službenih krogih nikakega potrdila jasno pa je, da Anglijo budno spremlja vse te informacije, ker je treba upoštevati, da come-ni Santander strateško zelo važno luko v Španiji, ki bi lahko posebno dobro služila kot oporišče za podmornice.

New York, 22. febr. s. (Columbia BS.) Poročila iz Madrida javljajo, da je včeraj prispelo v Santander 500 nemških vojakov. Uradno pooblastilo pravi, da so to samo tehnični, ambulantni in transportni oddelki, ki naj pomagajo pri reševanju delih v ozemlju, ki ga je nedavno opustošil vihar. V mednarodnih krogih je prihod nemških vojakov v uniformah vendarle vzbudil pozornost, ker je Španija s tem pristala kot nevtralna država, da so vojaški oddelki vojno-če se države stopili na njena tla. Nekateri krogi smatralo, da ima lahko pristaneš španske vlade na prihod nemške vojske z načelnega stališča še znanen pomen.

Opazeno je bilo, da je general Franco danes že dručil v teku 24 ur skical sejo španske vlade.

Madrid, 22. febr. i. (Ass. Press) Na pobudo angleškega poslanika v Madridu sirra Samuela Hoareja sta bila dva angleška trgovinska parnika, ki sta plula v Anglijo s tovarom žita in mesa, diržirana v Španijo, kjer bo živež razdeljen prebivalstvu Santanderu, ki je bilo strašno prizadeto od požarne katastrofe.

Mehika in Anglija

Mexico City, 22. febr. j. (DNB.) Mehiki zunanji minister Padilla je v izjavi predstavnikom tiska označil za popolnoma neosnovane govornice, češ, da je mehiška vlada storila nekaj korakov za obnovitev diplomatskih odnosov z Veliko Britanijo. Kakor znano, so bili ti odnosi prekinjeni z noto angleške vlade iz leta 1938, kjer je angleška vlada sporočila, da ukinja svoje diplomatsko zastopstvo v Mehiki zaradi razširitev angleških petrolejskih koncesij. Zunanji minister Padilla je naglasil, da ne more biti govora o obnovitvi diplomatskih odnosov, dokler angleška vlada službeno ne bo priznala razširitev na petrolejskih ozemljih, ki jo je odredila mehiška vlada, ter dokler ne bo umaknila svoje diplomatske note, s katero so bili diplomatski odnosi med obema državama prekinjeni.

Iz državne službe

Beograd, 22. febr. p. Za sreskega šolskega nadzornika sreza Šmarje je imenovan Albin Sprajc, učitelj v Zgornji S. Kungoti. Premeščeni so učitelji (-ce) Regina Judnič iz Rečice v Radatoviče, Ivan in Hermina Babnik iz Jarenine v Lipovce ter Terezija Detoni iz Begunj v Rog (srez Kočevje).

Za sodnega pripravnika 8. skupine pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan Marjan Pavlič, dosedaj sodni pripravnik brez pravice na prejemke pri okrožnem sodišču v Ljubljani; za pristava pri sreskem sodišču v Ložu Vladimir Pavlin, dosedaj sodni pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru; za arhivskega pripravnika 10. skupine pri državnem pravobranilstvu v Ljubljani je postavljena dosedanja dnevničarka Frančiška Mrzelj-Slegl.

Ogrešan zagrebški profesor

Zagreb, 22. febr. o. Zagrebški policija je prišla prijavo, da je pred štirimi dnevi izginil dr. Slavko Teklić, prefekt konvikta zadruge javnih nameštencev, star 47 let. Preden so ga pogrešili, je bil obločen po izpovedbi nekaterih prič v novo temno obleko, zelen plašč hubertus, na nogah pa je imel rujav čevlje. Ker ni pustil nobenega pisma, da bi kam odpotoval, domnevajo, da se mu je kaj pripetilo in je zato policija uvedla vsestransko preiskavo. Dr. Teklić je bil v Zagrebu dobro znan zlasti kot poliglot, ki je govoril skoro vse evropske jezike ter jih obvladal kakor materinskega. Razen teh je govoril tudi kitajski in arabski jezik. Mnogo se je bavil s prevajanjem stare klasične književnosti in kitajske poezije.

mo poročali že včeraj — pritegnili še Nemčijo kot najbolje ocenjeno moštvo na drugem mestu v skupnini.

V prvi tekmi sta se popoldne srečali švedska in švica. Švedi so se tudi v tej teški tekmi pokazali v odlični formi in so popolnoma zasluženo zmagali nad švicarji, ki so nastopili z vsemi svojimi slavniimi igralci. Končni rezultat je bil 2:0 v korist Švedske.

Zvečer je bila pred nabito polnimi tribunami — v stadionu je bilo nad 10.000 gledalcev — druga finalna tekma med Nemčijo in Madžarsko. V tej tekmi se je nemško moštvo predstavilo kakor prerogno, medtem ko so Madžari kazali močne znake utrujenosti. V nemški ekipi je najbolj ugalaj dunajski del napada, ki je tudi zabil odlične gole in izvojeval Nemčiji to pomembno zmago. Madžari so se proti kraju umaknili večinoma v obrambo in jim je tako tudi uspelo, da so obržali rezultat 3:1 v korist Nemčije.

Jutri bo finale med Nemčijo in švedsko, medtem ko bosta na tretje odnosno četrto mesto igrali reprezentanci Švice in Mačarske.

Puhlmannov čaj

ublažuje kašelj in razkrajja sluz Dobiva se v vseh lekarnah. — Originalni zavitek 125 g Din 37.—

Ogl. reg. br. 1503/1936.

Kneginja Olga na svečani akademiji

Beograd, 22. februarja. a. Slavnostna akademija ženskega kršćanskega pokreta, ki je bila danes popoldne v posloju narodnega gledališča, se je udeležila Nj. Vis. kneginja Olga v spremstvu dvorne dame ge. Olge Lozančeve, pomočnika dvornega maršala dr. Ivana Babić-Djalkega in ordonancega oficirja Vel. kralja kapetana Nikole Pomorišča. Pri vrodu so kneginjo Olga sprejele soproga ministrskega predsednika, ga. Mara Cvetković soproga zunanega ministra ga. Cincar-Markovičeva, dvorna dama ga. Babić-Djalaki, šef protokola Bukovac, predsednica ženskega kršćanskega pokreta ga. dr. Danica Djordjević s članicama odbora go. Lazaričeva in Popovićeva. Nekoliko poprej je prišel tudi patrijarh dr. Gavrilu v spremstvu nižkega episkopa Jovana in timoškega episkopa Emilijana. Navzočnih je bilo tudi veliko število najuglednejših dam beogradske družbe.

Pred začetkom sporeda je imel član Srbske akademije in univerzitetni prof. dr. Jovan Radonjić zelo zanimivo predavanje o »Pravoslavlju naših žena v srednjem veku«. Sledilo so uspele točke iz del naših in tujih skladateljev.

Malu pred šestu uro je Nj. Vis. kneginja Olga s svojim spremstvom zapustila dvorano, navzočni pa so jo tolo pozdravljali.

Obisk madžarskega prosvetnega ministra

Beograd, 22. febr. p. Na povratku iz Sofije je prispel snoci v Beograd na obisk madžarski prosvetni minister dr. Homan. Na kolodvoru so ga svečano sprejeli. V imenu vlade ga je pozdravil prosvetni minister dr. Krek, navzoči pa so bili tudi drugi ugledni predstavniki. Popoldne se je minister Homan najprej odpravil na dvor ter se vpisal v dvorne knjige. Po oddeji svojih posnetih pri kraljevih namestnikih dr. Stankoviću in dr. Peroviću, je ob 10.15 obiskal prosvetnega ministra dr. Kreka, nato pa ob 11. v spremstvu madžarskega poslanika predsednika vlade Cvetkovića.

Opoldne je bil madžarski prosvetni minister sprejet v avdijenci pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Ob 13. se je odpravil na Avalo, kjer je položil venec na grob Neznanega junaka, nakar mu je bilo na Avali prirejeno kosilo. Popoldne si je madžarski prosvetni minister ogledal nekatere prosvetne ustanove, potem pa sta mu vrnila obiske predsednik vlade Cvetković in prosvetni minister dr. Krek. Zvečer je bil njemu na čast prirejen banket.

Nemški znanstveni zavod v Beogradu

Beograd, 22. febr. p. Dne 25. t. m. bo na svečan način otvoren v Beogradu nemški znanstveni zavod. Pri tej priliki bo prirejena na Kolarčevi univerzi svečana akademija, ki ji bodo med drugimi prisostvovali šef kulturnega oddelka nemškega zunanijega ministrstva Twardovsky, državni podtajnik prosvetnega ministrstva dr. Werner Tschintsch, direktor nemškega prosvetnega ministrstva dr. Wenzel, predsednik nemškega društva za znanstvena proučevanja general Ewald v. Mollo ter rektor univerze berlinske, monakovske in dunajske univerze.

Nemški znanstveni zavod ima svoje prostore v Ulici kralja Ferdinanda št. 34, kjer je urejena tudi bogata knjižnica, ki zavzema cela tri nadstropja.

Seja saveza SKJ

Beograd, 22. febr. p. Danes popoldne se je začelo plenarno zasedanje uprave saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Seji predseduje prvi namestnik starešine dr. Belajčić, ki je v svojem otvoritvenem govoru obrazložil razloge za sklicanje te plenarne seje. Glavni savezni tajnik Rador Grdijć je podal obširno poročilo o delu saveza, nakar se je razvila debata, ki bo trajala tri dni.

Velik mlin pogorel

Zlatar, 22. febr. o. V pretekli noči je pogorel v Komšini v Hrvatskem Zagorju tamošnji parni mlin. Požar se je tako naglo razširil, da so se stanovalci komaj rešili. Uničil je ves mlin in vsa gospodarska poslopja, polna žita. Škoda je nad pol milijona dinarjev, dočim je bil mlin, zavarovan za 300.000 din. Kako je požar nastal, se niso ugotovili.

Zemunska vremenska napoved: Hladno, je, dežno oblačno. V gorskih predelih utegne še snežiti.

(INSERIRAJTE V „JUTRO“)

Jesenski list iz Londona

Te dni smo prejeli slovenski dopis iz Londona, ki je bil odposlan že lani v novembru. Dasi je zastarel po datumu, posnemamo pa njem vendarle nekaj misli, ki bodo čitatelju pomagale razumeti psihološke in druge vplive bombardiranja iz zraka. V pismu je toliko osebnih doživetij in vtisov, da zasluži pozornost kot doprinos za splošno razumevanje sedanje vojne.

Odkar mi je bila zadnjica dana prilika, da Vas je doseglo moje pisanje, so minili meseci polni usodnih dogodkov. Najzanimivejši časi pa so se začeli za nas tu v septembru. Dogodki so se takrat zgrnili prav nad nami. London je postal središče hudega dogajanja.

Maske

V teh dneh moramo misliti tudi na maske. Kdo jih ne pozna — tistih čudnih, smešnih, skrotovčenih človeških in živalskih glav, ki jih delajo iz lepenke in prodajajo v trgovinah papirja? In še raznih drugih mask in kostumov, ki so jih imeli ljudje za karneval, za ples v maskah, za veselo maskarade.

Brez mask si skoraj ne moremo misliti pusta. V Evropi bo letos kaj malo takih mask in skoraj nič pravega pustnega razpoloženja. Naša domovina je eden tistih redkih, kar srečnih otokov na vzburjeni evropski celini, kjer ljudje še lahko mislijo na stare idilične, miroljubne maske — na tiste, ki ustrezajo samo pokojnim in srečnim časom, na maske norčavega in neskrbnega pusta. Še pred dvema letoma so bili ob tem času znameniti karnevali v Nici, v Parizu, v Londonu. Mnogi maskirani veseljakovi so rajali v Amsterdamu, v Varšavi in še kdo ve kje po Evropi. Zdaj bo povsod tiho in žalostno, marsikje bodo letala nad mesti pokastna krčela, ki sejejo smrt, ogenj in razdejajo. Drugod se bodo nastajale pred trgovinami množice zaskrbljenih in izmučenih ljudi, ki so jim največji problemi življenja skromen vsakdanji kruh, obleka in kurjava.

Skušajmo za trenutek pozabiti maskirano stvarnost letošnjega evropskega pusta. Maske, tiste smešne, norčave maske, ki jih še vidimo pri nas, nas vodijo v daljnjo preteklost, v siva tisočletja. Nič ne vemo, kdaj so se pojavile v zgodovini človeštva. Vemo samo, da so jih rabili narodi v davnih časih, ob zori kulturne zgodovine. Vemo pa tudi, da so se vedno priljubljene pri primitivnih ljudstvih, ki živijo približno tako, kakor so živeli ljudje na naših tleh pred mnogimi tisočletji. Maske si nadevajo za razne obredne ples, v maskah častijo svoje bogove, z njimi odganjajo zle duhove. Maske je združena z verskim in v tem je njen največji prvotni pomen. Pri nekaterih azijskih in afriških plemenih so posebno priljubljene živalske maske. Človeku, ki si natakne levjo masko, se v tistem hipu zazdi, da je močan kakor lev. Tudi otroci kulturnih narodov se včasih pri igri po svoje zakinkajo: primitiven človek in otrok sta si po svoji duševnosti blizu, oba živita zelo mnogo v namišljenem svetu, ker premalo poznata obdobja, joči ju svet, njegovo stvarnost in njegove sile. Oba uživata v pravljicah. Primitiven človek pa si natakne maske in se obdaja s čarovnijami zato, da bi potolažil sile, ki so močnejše od njega. Otroci se pretvarjajo iz samega veselja, primitiven človek pa zato, da bi skril svoj pravi obraz, svoj onemoglost in brezpomembnost, svoj strah pred življenjsko resničnostjo.

Tu so tudi začetki igranja, začetki tistega vzvišenega pretvarjanja in spreminjanja človeka, ko se je razvilo v gledališko umetnost. Prav za prav do neke mere vsi igrarji in vsi nosilci maske. Človeško sožitje bi bilo skoraj nemogoče, če ne bi znali igrati svoje vloge, kakor jo zahteva naš položaj v rodini in v družbi. Gorje človeku, ki se ne ume pravilno maskirati in ki je nasproti vsakomur in v sleherni položaj brezobzirno iskren. Človeška družba ga kmalu izloči iz svoje sredine. Kajti vsa naša kultura je prav za prav neke vrste igra z masko: človek ima tem več uspeha, čim bolj neopazeno je maskiral svoje slabe strani in skrite namene in čim bolj prepričljivo vpliva na druge, zlasti na tiste, ki odločajo o njegovi usodi.

Tako nam maske, ki označujejo pust in njegove norčave radosti, govorijo mnogo več, kakor bi sklepali po njihovem videzu. Pripovedujejo nam o davnem človeku ali o njegovi današnji podobi v najnižjih kulturnih plasteh človeštva, o strahu pred bogovi in pred naravo, o ubeju v pravljicni svet. Pripovedujejo pa nam tudi o igranju in o zakinkanosti in visokih plasteh človeške družbe, o neopazni potrebi omikanja človeka, da pretvarja svojo pravo naravo in se prilagaja življenju v družbi. Pustne maske so samo najbolj smešna in najbolj nazorna podoba mask; v resnici pa je teh mask vse polno; morda jih je toliko, kolikor je človeških duš in obrazov. Življenje je velika in včasih tvegana igra, svet ogromno gledališče, v katerem smo ljudje obenem igralci in gledalci. Toda v tej usodni igri je malo tako veselih mask, kakor jih kažejo za pust, kakaj človeško življenje je bolj pepelnici dan, kakor pa pustni in le malo je življenjskih radosti, ki jih ne bi plačevali s pokoro in kesom.

Če gledamo nazaj na te tri mesece, ki mi jih je usoda naklonila v Londonu, ko so ga nemški bombniki napadali noč za nočjo, se najprej zasmejem pri misli da smo še živi. Ker bombe so večkrat padle neprijetno blizu. Hiša, v kateri je bil leta moj dom, je bila zadeta. Moje knjige bodo za vedno ohranile madeže, ki jih je napravila voda, ko je lila iz stropa in po stenah iz počenih cevi ter premočila knjižnico. Dolgo mi bodo v spominu slike iz zavetišča v kleti poslopja, slike porušeni stanovanj in blatnih smrdečih hodnikov, kjer so stanovalci gledali za ostanki nekdanjega doma, ki jih je bilo še mogoče in vredno rešiti.

Do danes se ne morem načuditi mirnosti in pogumu teh ljudi. To so gotovo časi, ki preizkušajo te lastnosti. In nikdar, nikdar jih ni manjkalo nikjer. Starci, ženske, otroci: kot da bi se od drugega nalezli nekakšne brezskrbne usodnosti, slepote za nevarnost. Druga zanimiva poteza, ki me je začudila, je bila, da se ni nihče zmenil, če je izgubil vse, kar je bilo njegovo: vsakdo je srečen, če si ohrani le golo življenje. Srečni časi so napravili lastnino in posest v tej deželi bolj varno in sigurno kot drugod. Naravno, da so se ljudje privadili gledati nanje s tega stališča. To pa jih ni prav nič oviralo, da ne bi v zdajšnjih časih občutili, kaj je res vredno ohraniti in kaj je le podrejena važnost. Življenje je edino, ki kaj pomeni.

Tu so bili moji osebni vtisi v preteklih mesecih. Vsak Londončan ima take osebne izkušnje, včasih bolj strašne, da se ti je jezi la sije, ko jih poslušaj, včasih ni posebnega. Potem pa ima London dosti zanimivih za vsakogar, ki se mu zljubi malo pogledati okoli sebe, za one, ki pridejo v mesto le od časa do časa. Ne menim le ogle podrti, ki se je v prvih tednih bombardiranja razvil v nekako zabavo za prosti čas; zdaj je to pojenjalo, ker nima več privlačnosti novosti. Prav tako je splošna vleko zbiranje delov bomb in drobcov protizrakoplovnih izstrelkov, ki jih lahko najdeš po cestah in vrtovih. Zanimiv je

tudi pogled v zavetišča, kjer ljudje prebijejo noči.

Najbolj zanimivo pa je bilo opazovati londonski promet v prvih tednih težkih zračnih napadov. Vsako jutro po »vročih« nočeh je odkrilo nova žrela po prometnih ulicah ali pa so jih razvaline visoko zasule in napravile neprebrne. Dvonedstropni avtobusi, ki so svojo preteklost potovali vedno isto pot, so jutro za jutrom zavili v stranske ulice, ozke in nepoznane, da so se izognili ponesrečenim glavnim cestam. Vožnja je trajala dalje časa in večkrat si se med potjo čudil, kje boš po vseh teh ovinkih pristal. Končno si pa le prišel blizu cilja, če že ne prav na cilj.

Enako prilagodljive so se izkazale trgovine. Če je bilo pročelje poškodovano in z njim glavni vhod, so odprli na stežaj »zadnja vrata« in skozi nje delali kupčije. Če je bilo eno krilo porušeno, je trgovina nadaljevala v ostalem krilu. Če je bila vsa trgovina porušena in pogorela, so jo v nekaj tednih popravili in znova odprli.

Prilagoditi se novini razmeram pomeni — preživeti. Tega nas je naučil London v septembru. Vsem so se ljudje znašli, čeprav si vsega, kar se je zgrnilo nanje, niti malo niso mogli predstavljati. Vsako prometno sredstvo je našlo pot iz zadrege. Življenje velemešta je šlo dalje svojo pot. Če ga prvi težki udarci zračne vojne niso ckrnili, ga tudi poznejši ne bodo, tako pravijo sedaj tu ko so se že privadili in naučili kako naj se zadrži. Kot vse kaže, je pravilo take vojne, da ji dežela lahko kljubuje dolga leta, če se je prebila skozi njo prvi mesec. Življenje mest in narodov se ne zruši pod bombami iz zraka. O tem so sedaj Angleži trdno prepričani. Vojna se bo odločila drugače, ne z zračnimi napadi.

Bližamo se najbolj temnemu in deprimirajočemu mesecu v letu (decembru). Bližamo se meglam in mrazu. Dolgim večerom brez gledališč, kinov in koncertov. In dolgi zračni napadom, ki trajajo, dokler traja nočna tema: s sovražnimi letali visoko v zraku, z lajanjem protizrakoplovnih topov, z življenjem padajočih bomb.

ODBOR ZA ZIMSKO POMOČ V NAŠI DRŽAVI

V četrtek dopoldne je bila, kakor je »Jutro« že poročalo, v prostorih starega dvora v Beogradu seja delovnega odbora za zimsko pomoč v Jugoslaviji. Sejo je vodila predsednica Zimske pomoči Nj. Vis. kneginja Olga, navzoči pa so bili predsednik vlade Dragiša Cvetković, podpredsednik dr. Maček in minister za socialno politiko dr. Budisavljević.

Grčija v sedanji vojni

Poročevalec švicarskega lista »Basler Nachrichten« piše: Življenje v Atenah se tako mirno nadaljuje, kakor da se grške vojske v ledenih viharjih Albanije ne borijo na življenje in smrt. Od trenutka, ko je ta vojna izbruhnila, so se pokazale vsevsega najlepše lastnosti grškega ljudstva: njegova izredna skromnost, njegovo gorečo domoljubje, njegovo res demokratsko mišljenje, neskončna pripravljenost za pomaganje, visoko razviti čut skupnosti, njegova vernost in zlasti njegova čudovita sposobnost improvizacije. Tako se je vse javno in zasebno življenje brez trenja preoblikovalo za potrebe vojne, pri čemer je sodelovala tudi visoka povprečna razboritost Grkov. Ni bilo treba dolgovnih poukov s strani oblasti, da je ljudstvo razumelo potrebe vojne. Z intuitivnim umevanjem discipline, kakršno bi povzrnil opazovalec ne pripravljen lahkotivemu, vedno vednemu in šaljivemu ljudstvu, so ljudje sledili kratkim navodilom uradnih mest. Vse tekmuje v tem, da bi se držalo točno zapovedi in prepovedi vojne, naj gre za predpise zaščite pred letalskimi napadi, za prehrano, za zapiranje lokalov ob določenih urah, za potrebne omejitve v poštenu in železniškem prometu in druge posledice vojne.

Izvrstno se je obnesla narodna mladinska organizacija, ki šteje sto tisoče, moške in ženske učence višjih šol. Člani te organizacije so v svojem mišnem kroju z zagonom in marljivostjo povsod tam, kjer je treba pomagati deželi. Tudi tu se je izkazal dober pogled pokojnega ministrskega predsednika, generala Metaksasa. Ta mladinska organizacija je njegovo posebno delo, ki mu je bila posvečena vsa njegova ljubezen. Izredno mnogo je doprinesla k telesni in duševni usposobitvi grške mladine. Danes predstavlja pravo hrbenico vse notranje vojne pomožne službe in zelo razbremenjuje delo vojaških ter civilnih oblasti. Priprava daril za vojaštvo, izvedba vseh mogočih zbirk in pomožnih akcij je prav tako njena stvar, kakor sodeluje pri ukrepih zaščitnih, prevoznih, preletnih in nešteti drugih delih in zaledju,

med katerimi slonijo mnoga popolnoma na njenih ramenih.

Prav tako odlično se izkazuje grške žene vseh razredov in stanov. Z vso vdanostjo se posvečajo skrb za bolne in ranjene vojske, domačine ali Italijane. Tiste, ki ne opravljajo pomožne službe v bolnišnicah, pleto in pripravljajo potrebne stvari za vojske na fronti.

Kar se tiče prehrane, je treba ugotoviti, da je položaj v tem oziru dosegel izredno ugoden. Ukrep oblasti so imeli popoln uspeh, tako da ni govora o pomanjkanju živil — nasprotno, vsega je v izobilju. Omejila se je le poraba sladkorja in riža, ki ju pa dobe gospodinjstva v zadostni meri, in kavo izdajajo samo kavarnam, ki jih je samo v Atenah na tisoče. Meso prodajajo samo enkrat na teden, pa v južnih krajih nima uloge kakor v Srednji in Severni Evropi, saj nadomestujejo ribe meso in teh je dosti. Vse druge stvari pa se dobe v ljubljanih količinah, cene so se skromno povišale le za nekatere redke stvari.

Življenje na ulicah, ki je bilo v Atenah že pred vojno eno najživahnijih na svetu, je sedaj nemara še bolj živo. Videti je seveda izredno mnogo uniform. Dosti je angleških častnikov in vojakov, ki jih domačini sprejemajo zelo priščno. V vsaki časopisni stolnici je dobiti angleško-grške jezikovne vodiče. Tudi v vseh javnih lokalih, ki so še bolj zasedeni nego prej, je mnogo angleških gostov. Nenavadno je, da spadajo tudi kinematografi in gledališča, ki predvajajo vojno reportažne filme in vojne revije, med podjetja, ki jim je vojna poživila obrat. Skoraj vedno so razprodani.

Novi grški ministrski predsednik Aleksander Cortizis je bil sprva guverner grške narodne banke in eden najstarejših sodelavcev pokojnega generala Metaksasa. Do 1. 1939. je bil minister za socialno skrbstvo. Med njegove lastnosti spada neuklonljiva odločnost in premočnost.

INSERIRAJTE V »JUTRO«!

TARP
tu pomaga!

Nekaj kapljic zadošča, da pekoči žar in napetost kože popustita in neha skeletiti. Koža naglo ozdravi ter postane gladka in mehka. Že naslednji dan boste opazili, koliko lažje in kako brez bolečin se brijete.

Občutljiva koža dela britje mučno.

Britje prizadene koži majhne ranice in jo razdraži, kar povzroča, da koža peče in se vname.

DOGODKI PRETEKLEGA TEDNA

Medtem ko je bilo na bojiščih pretekli teden precej mirno, ako izvzamemo ponovne nemške letalske napade na angleška industrijska središča ter normalne vojne operacije na sredozemsko-afriškem področju, je bila tem večja diplomatska živahnost, zlasti na Balkanu.

Pravo senzacijo je na začetku preteklega tedna pomenil podpis bolgarsko-turške izjave o nenapadanju, prijateljstvu in dobrem sosedstvu. Izjava sta 17. t. m. podpisala v Ankari turški zunanji minister Saradzoglu in bolgarski poslanik pri turški vladi Kirov. Po svojem besedilu pomeni ankarska izjava predvsem razčiščenje nejasnih bolgarsko-turških odnosov. Obe vladi se z njo vračata na osnovno prijateljske pogodbe iz leta 1925, ki je bila poslednjič podaljšana leta 1936. V tej pogodbi sta si obe državi zagotovili »nedotakljivost miru ter iskreno in večno prijateljstvo, na kar se sedaj v uvodu k ankarski izjavi ponovno sklicujeta. Njuna želja je, da bi »nadaljevali s to politiko zaupanja, ki je v najtežjih trenutkih zagotovila mir v medsebojnem spoštovanju obojestranske varnosti«. V štirih členih izjave se nato Turčija in Bolgarija odrekata »slehernemu napadu«; izrekata se za poglabitev razumevanja »v medsebojnih odnosih dobroga sosedstva« na osnovi medsebojnih prijateljskih namenov ter za največji razmah medsebojnih trgovinskih odnosov. Končno izražata upanje, da bo odslej tudi tisk obeh držav preneval čustvo prijateljstva in medsebojnega zaupanja. O vsem tem pa sta se vladi sporazumeli »brez posledic za svoje pogodbenne obveznosti z drugimi državami«.

Po besedilu izjave je torej odstranjena nevarnost, da bi se obe sosedni državi zapletli med seboj v sovražnosti, ker izključujeta »sleherne napade, pod čimer moramo po dosedanjem mednarodnem tolmachenju in tudi po dosedanjih odločitvah ankarske izjave razumeti sleherni sovražni dejanje vsake izmed podpisnic proti interesom varnosti druge podpisnice. Med takšno sovražna dejanja je treba vključiti tudi prehod tujih čet preko ozemlja te ali one podpisnice z napadalnimi nameni proti drugi podpisnici. Dvomljivo je le, ali spada med sovražna dejanja tudi že sam pristonek za bivanje tujih čet na ozemlju ene ali druge države brez agresivnih namenov navzven. V kolikor pa je v vsakem primeru izključena medsebojna napadalnost, pomeni že tudi to odstranitev neposredne nevarnosti vojnega razširjenja na to področje in njegovo prostovoljno nevtraliziranje. Ta medsebojna obveza obeh držav izključuje potemtakem, da bi se vojna razširila v bližino Dardanel. Glede tega pa ni intereseirana le Turčija, temveč

tudi Rusija, kateri je ankarska izjava še zato koristna, ker odlaga njen morebitni zaplet v vojno zaradi varovanja lastnih interesov ob dardanelskih ožinah.

Z ankarsko izjavo sta bila sicer zadovoljna oba vojna tabora, toda zdi se, da se je zanjo najbolj ogrevala Rusija, ki je pri varovanju svojih interesov pokazala obenem največjo obzirnost do obeh vojniš taborov. Zato skušata tudi oba vojna tabora izvesti iz ankarske izjave čim več zase, v kolikor to dopušča že samo besedilo izjave vračata pa rusko obzirnost do njiju s svojo obzirnostjo do Rusije, s katero se ne želita zaplesti v konflikt.

Po soglasnem bolgarskem in turškem tolmachenju pa ankarska izjava ne izključuje le medsebojnega napada med obema podpisnicama na skupni meji, temveč prav tako tudi napad vsake podpisnice proti tretji državi, ki je z njo druga podpisnica v zavezniškem razmerju (na primer bolgarski napad proti Grčiji, s katero je Turčija pogodbeno vezana na pomoč, ali bolgarski napad proti Angliji, s katero je Turčija vezana s tako zvano ankarsko pogodbo z dne 19. oktobra 1939). A tudi v tem pogledu je ostala negotovost glede morebitnega nastopa nemških čet, ki bi udarile preko Bolgarije. Turki razlagajo to nejasnost tako, da bi jih v tem primeru ankarska izjava ne vezala več in da bi imeli proste roke za nastop proti nemški vojski v smislu svojih pogodbenih obveznosti z Grčijo in Anglijo.

Toliko bi se dalo za sedaj reči po samem besedilu ankarske izjave in po odmevih, ki jih je ona sprožila. Nejasnosti pa je še vedno mnogo in pričakati bo treba na bližnji razvoj dogodkov, ki nam bodo vrednost ankarske izjave najbolj pojasnili. Medtem pa so zbudile pozornost razne vesti o nemškem pritisku na atensko vlado za sklenitev premirja in miru z Italijo. Te vesti je atenska vlada demantirala. Medtem sta prispela v Egipt angleški zunanji minister Eden in šef generalnega štaba britanske imperialne kopne vojske sir John Dill. Glede na sedanjo splošno zapletenost na Balkanu in bližnjem vzhodu pripisujejo v poučenih krogih njenemu obisku zelo velik pomen za nadaljnji razvoj dogodkov. Nekateri pričakujejo v tej zvezi bližnje akcije obeh vojniš taborov na tem področju, drugi pa mislijo, da gre še vedno za diplomatsko razčiščevalno delo, ki je znanih še daleč od kritičnih zapletov.

Istočasno z večanjem evropske napetosti se je tudi položaj na Daljnem vzhodu močno zaostril, a tudi tam je bilo opaziti doslej največjo previdnost vseh prizadetih, zlasti Japonske.

Scrutator

MARTIN KOJC

sprejema nove stranke samo od 17. do 18. ali po pismenem dogovoru. Hotel Metropol, Ljubljana

Knežji sin iz Rogaške Slatine

Pred sodnijo v Münchnu so 15. februarja 1898. leta odpeli zanimiv testament. V njem je bilo napisano: »Za svojega izključnega dediča postavljam svojo domovino, t. j. kraljevino Srbijo«. Tako se je glasila poslednja volja dva dni prej umrlega monakovskega meščana, ki je bil po vsem načinu svojega življenja, po svojih znanjih in prijateljih pravi Bavarec, a je nosil monakovčanovo čudno ime Velimir Teodorović.

To ime ni bilo umrlemu lastno že od rojstva. Velimir Teodorović je prišel na svet kot Viljem Berghaus in je bil doma iz Rogaške Slatine. Njegovo rojstvo je bila posledica romantične avanture poznega kneza Mihajla Obrenovića srbskega, ki je l. 1848. bival nekaj tednov na letovišču v Rogaški Slatini. Tam se je seznanil z Marijo, 16letno hčerko živinogazdarstva Berghausa iz Rogaške. Knezu Mihajlu je bilo takrat 25 let. Že od leta 1839. je bil knez vladar na srbskem prestolu. Toda 1842 je moral radi notranje revolucije zapustiti deželo in je od takrat potoval po Evropi, stalno pa se je zadrževal ali pri svojem očetu Milošu Obrenoviću na veleposelstvih v Rumuniji, ali pa na Dunaju. Konec l. 1858. je srbska narodna skupščina pozvala zopet na prestol njegovega očeta, starega kneza Miloša Obrenovića. Po Miloševi smrti je prevzel žezlo države knez Mihajlo in je vladal do l. 1868., ko je padel kot žrtev zarote.

Znani so oziroma škofa Strossmayerja s knezom Mihajlom in znana je tudi afera njegovega zakona z grofico Julijo Hunyadi. V l. 1848. je bil torej knez Mihajlo, takrat še neoznožen, 25letni mladenič v Rogaški Slatini. Karakteristično za njegov značaj je, da se je od vsega početka brigal za nezakonsko mater in njeno dete.

Kupil jima je hišo in jima pošiljal bogato mesečno vzdrževalnino. Marija se je leta 1853. omožila. Omožila se je z nekim dunajskim zdravnikom in je vzel sina Viljema s seboj. Zakon pa je bil nesrečen, in mali Viljem ni imel posebno lepega destinstva. Medtem se je bil knez Mihajlo kot prestolonaslednik že preselil v Srbijo. Ko je zvedel, da za malega Viljema ni dobro poskrbljeno, ga je dal l. 1854. prepeljati v Beograd in vzgajati v rodbini upravnika kneževskih posestev, Ante Radivojevića. Dečko je pozneje obiskoval gimnazijo, l. 1866. pa ga je knez poslal na nadaljnje šolanje v Svico. Pred odhodom je dobil ime Velimir, knez pa mu je dal imek Teodorović, po imenu svojega deda Teodora. Velimir si je ustvaril lepo eksistenco in pridobil precejšnje premoženje. Kakor kaže njegov testament, je ostal do smrti zvest in hvaležen svoji rodbini, ki ga je bil napisal, se je imela njegova zapuščina porabiati kot fond za pospeševanje znanosti, umetnosti, trgovine, industrije in obrti v Srbi. Ta fond je bil ustanovljen pod imenom »Velimirianum« in se še danes nahaja pod upravo državnega sveta.

FRANZ JOSEF GRENCICA

Čevljarji hodijo po šteri

Zimski večer je bil. Zunaj je še padal sneg; bil je sicer že redek in je naletalval počasi z zmerno bolj svetlikačega se neba, a popolnoma prestopi se očividno ni mogel. Dva dni je smetel na slannate strehe hramov v vasi ter silil stare ljudi, da so se vzdihuje tresli ko so poslušali cvileče škripanje lemezo pod streho. Vse naokrog je bilo zameteno. Smreke v gozdu so se lomile, v sadovnjakih se je tu pa tam odčesnila z jablani veja, in če kje ni so hrama pravočasno ogreblji, se mu je utegnili ugrezniti strehe.

Kmetje so zgodaj zaprli hleve ter se stisnili v hrame, kjer so se pogreznili v dremavico, ali so se pa lotili kakšnega dela. V sobi Kačičevega Lujza na Ostragovi je bilo vse tiho. Večerja je bila že vkraj. Otroka sta ležala v postelji. Lujz in žena sta se sedela pri peči. Žena je držala na kolenih star koledar s trdom prodirala v črke, hoteč razbrati, kaj stoji tam zapisano. Noge je položila na pručico; z desno je segla tu pa tam na čelo ter si popravila šop las za ruto, levo pa je tiščala pod predpasnik. Lujz je delal vitre za slannjače. Prekal je vrbovo šibo na dvoje, si jo položil na koleno ter jo obdeloval z nožem toliko časa, da je bila dovolj gibka. Ko jo je izgotovil, si jo je ovil okrog palca, jo zavezal, da se ni razležala ter jo vrge v slannjačo. Na peči je brlela lutka, nizka leščerba, od katere se je dvigal pod streho grob rjavkast dim. Otroka sta se ščipala. Zdjaj pa zdaj je kateri zavtil, se pogoltnil pokonci, a se je zopet hitro zaril pod odejo. Mati je zdaj pa zdaj dvignila glavo od čitanja in pisknila: »Mati božja, ne bo mirule! Otroka sta se potuhnile, čez čas sta pa znova oživila.

Nenadoma so se na podstedenj pred hramom začeli koraki. Topotanje večih nog je planilo v hram in rahel sklepel se je megal s cepetanjem. Lujz in žena sta se spogledala. Otroka sta se vsedla v postelji ter se zvedavo ozirala k oknu, na katerem so se pojavili obrisi nede postav. »Dober večer! Se ne spite?« je zaklical nekdo zunaj. »Kristus, saj to je glas mojstra Rotarja!« je vzklila gospodinja. Vrgla je koledar v zapečjak, da je macek, ki je sedel tam, odskočil. Strela je odprtal vrata. Lujz je odložil vitre. Popravil je gošice, sunil svoje orodje pod klop in uredil po sebi.

V hram so se vsili čevljarji. Kajpak, pozabili so, če pri Kačičevih na nje, ko pa mojster Rotar tako rad laže: jutri pridem, pravi, pa v petek prav gotovo, za pri moji duši pa prihodnji teden prve dni, med tem minico tedni. Človek nekaj časa kolne, nato pa pozabi. Rokodelca na vasi mora lagati. Prvi je stopil v hram mojster Rotar. V rokah je nosil cekar z vzorci in s prirezovalnimi noži. Za njim je šel prvi pomočnik z gornjim deom šivalnega stroja na ramih, nato so prišli ostali: drugi pomočnik in trije vajenci. Nosili so kopita, orodje, trinožne stolce, težke bohlance in rispete. Na pragu so si še enkrat otresli obušale nato so zmetali kopita v kot, orodje so pa razmetili po nizki mizici ob katero so postavili svoje stole. Lujz je moral pri priči na podstrešje po stare škarpete. Vajenci so jih trgali narazen, metali uporabne podplate v škaf vode, ki je stal pod mizo ter skilili na mojstra, ki je zabadal svoj nož v veliko svinjsko kožo. Pomočnika sta krpala, kar je bilo za zakrpati, ko pa je bila ura enajst, so šli čevljarji spat.

Prihodnje jutro je bila Kačičeva gospodinja rano pokonci. Morala se je podvzati za zajtrkom, a hotela se je tudi postaviti pred mojstrom Rotarjem, ki je spal to noč pri njih. Ni smela dopustiti, da bi se dvignil on prvi. Okrog sedmih se prizdehali v hram vajenci, za njimi pomočnika in pričelo se je delo. Knefite so stiskale sloka kopita na kolena, šila so švigala sem ter tje, leseni hram se je tresel pod močnimi sunki vajencev, ki so smolili dreto, pripe-to na oknc. Enakomerno so pela kladiva, ko so udarjala po lesenih klinih, mojster pa je prirezoval in prirezoval ter rahlo žvižgal.

Pri zajtrku se je izkazalo, da uživa hišni macek nekoliko preveč svobodo. Vzpenjal se je na mizo, godel predse, predel in se glodal po vsakomer, kogar je dosegel z glavo. Čevljarji so se pomembno spogledali. Po zajtrku sta odšla otroka v šolo, gospodinja je morala v trgovino, gospodar pa je šel v vrh. Pomočnik Duh je ujel maceka. V orehove lupine je nabasal čevljarskega popa ter čbul z njimi maceka.

Pop se je oprijel svetle dlake, in če se je macek še tako otepal neljubega obušala, se ga ni mogel otresti. Ostal je obut. Počasi je capljal po sobi, mijaval ter prestrašeno gledal, kaj se bo zgodilo. Če se je hotel pognati naprej hitreje, se je zvalil po tleh. Duh je vzel v roke knefite ter udaril z njo po maceku. Pri slehernem udarcu je zaklical: »Dobro jutro! Macek se je zvaljal, štrkljal po sobi, stokal, se prekopicaval, knefite pa je padala neutrudno. Ko se je Duhu zdelo, da utegne priti zdaj zdaj gospodinja, je maceka sezul ter ga izpustil iz hrama.

Dan je potekel vedro med smehom in petjem. Dreta je cvilela skozi usnje, nož je drsel škripace po podplatu. Zvečer so prišli k čevljarjem sosedi na pomenek, vstopil pa je v hram tudi kak fant, ki se mu vsled mraza in slabih cest ni ljubilo iti kam drugam. Pričel desetim je vrge prvi pomočnik izgotovljen par čevljev na klop. Otroka sta si jih hotela ogledati, a šilo pomočnika Duha jima je to radoved-

nost izbrlo iz glave. Molče sta se umaknili k peči ter se gladila po bedrih, kjer so ju ščemelji vbodili s šilom.

Zjutraj prihodnjega dne pa se je zgodilo v hiši nekaj tako čudnega, česar gospodinja ni mogla doumeti. Prvi je prišel tega jutra v hram pomočnik Duh. Odprl je priključna vrata ter voščil na ves glas dobro jutro. »Cvenk, cvenk, žvenk!« je napravilo v sobi in nekaj je butnilo, da se je hram stresel. Ko je gospodinja pogledala, kaj se je zgodilo, sta ji otroka povedala, da je skočil skozi okno macek. Sedel je v zapečku mirno kot zmerom, ko pa je Duh voščil dobro jutro, je podivil ter planil ven.

Odsej so imeli čevljarji pri jedi mir. Bili so pri hiši tri dni, nato pa so šli dalje po šteri. Kam so šli, ni vedel prav za prav nihče; nikomur niso hoteli povedati. Nemara so zavili k Čofovi Tuni. Ta je prišla parkrat k mojstru ter ga prosila: »Pridi, pridil, lübi Slavko, te boš mi deco zobja pa tisto to veliko luknjo vküper potegnala!

Španija med dvema blokoma

Današnji položaj Španije, ki je zelo važna sila v zapadnem delu Sredozemlja, je zelo kočljiv in nad vse delikaten. Kar se tiče življenjskih potrebščin, je Španija popolnoma odvisna od Velike Britanije, ki obvladuje morje in s tem vsak dovoz, v političnem pogledu pa je popolnoma navezana na osni velesili. Ako nimamo pred očmi teh dveh dejstev, se politika generala Franca ne da razumeti. Pirenejski polotok sam ne pridela toliko živil, da bi zadostovala za prehrano naroda, v ostalem pa je poleg prehrane še premnogo drugega blaga, ki se mora uvažati in je ta dovoz odvisen samo od dobre volje Velike Britanije. V zadnjih letih napetosti so si mnoge države, zlasti velesile osi, preskrbele velike zaloge vsakovrstnih potrebščin, dočim je bilo v Španiji ravno nasprotno. Ona je v dolgotrajni državljanski vojni izčrpala vse zaloge, poleg tega pa je potrebovala tudi svoje kapitalne, težko pridelala vse svoje gospodarstvo ter skoro do temelja uničila svojo industrijo. Vpoštevati je treba tudi silne izgube na ljudeh, ki so padli v medsebojnem pobojju ali bili pobabljeni, da so navezani na javno pomoč, ter one nanašice, ki so danes zaprte v španskih ječah kot nezanesljivi ali naravnost pristaši premagane republikanske vlade.

Tik pred izbruhom sedanje vojne je bila Španija zaradi državljanske vojne, ki je v pogledu neizprosnega uničevanja hujska nego vojna z zunanjim sovražnikom, gospodarsko čisto na tleh. Ko pa je prišel čas obnove, so se na evropskem obzorju pokazale nove težkoče, med katerimi je bila glavna nedvomno blokada, do skrajnosti onemogočajo pomorski promet. Od svoje neposredne sosede Francije Španija v sedanjem položaju ne more dobiti skoro ničesar. Njeni veliki zaščitniki Nemčija in Italija pa tudi nista v stanju dati ji učinkovito in izdatno pomoč bodisi v blagu, v denarju. Tako je Velika Britanija špancem potrebna kakor vsakdanji kruh. General Franco, ki je iz vojkovodje postal državnik in vodilni politik, mora s takim stanjem stvari skrbno računati. Če bi se brezpotjem predal zahtevam domačih prenapetih, ter željam sil osi ter napadeli Gibraltar, da pridruži to nezavestno skalo svoji državi, bi tvegal pogin svojega naroda. Zdi se, da je šel glede želja osnih sil do skrajnosti, ko je zasedel Tanger in da mu nadaljevanje akcije v tem pravcu prepušča elementarna državniška modrost. V tej skrajnosti bo po vsej prički Španija vztrajala do končne zmage tega ali onega tabora.

Vprašanje, po kaj sta z zunanjim ministrom Serranom Sunerjem šla v Italijo, je lahko odgovoriti. General Franco in njegovi svaki sta se odzvala enostavno povabilu Mussolinija. Čeprav Španija danes ne šteje veliko kot vojni činitelj, vendar je zadržanje generala Franca zelo važna za oba bojujoča se tabora. Če bi se Italiji posrečilo dobiti kako oporišče na španski obali, bi bilo delovanje britanskega brodomlja v tem delu Sredozemskega morja zelo ovirano, saj vidimo, da je ono bodovje, ki je obstreljevalo Genovo, brez vsake težave doseglo svoje izhodišče, iz katerega se lahko odpravi vsak čas na kako novo podjetje. Spričo takega položaja

general Franco ni mogel prezreti vabila ali se odtegniti posetu, saj je Mussoliniju dolžan veliko zahvale, ker bi brez njegove pomoči nikoli ne bil strl odpora republikanske vlade. Zvestoba in hvaležnost pa je ena izmed osnovnih vrlin španskega značaja. Današnja madridska vlada je itak šla do skrajne možnosti, ko je ustregla silama osi s tem, da je opustila svojo nevtiralnost in se proglasila za nevojnojočo državo. Tako lahko pomaga osi, na da je stopila v vojno, in kakor pričita italijanski primer pred vstopom Italije v vojno, je pomoč nevojnojoče države zelo dragocena. Pomenek v Bordigheri se je tedaj lahko nanašal tudi na druge zadeve in so bila strateška vprašanja najbrž podrejenega

Razmere v Rumuniji

Bukarešta, v februarju Rumunija je zadnje mesece preživela eno izmed najhujsjih in eno izmed najbolj žalostnih kriz svoje zgodovine. Izgubila je približno eno tretjino svojega ozemlja ter prav toliko svojega prebivalstva. Za slepega nacionalista je ta stvar seveda zelo boleča, kdor pa pomisli, da je v glavnem odšel iz Rumunije samo tuji, večno nezadovoljni ter nezanesljivi življenj, bo smatral to oklešenje za nekako očisteno, da si je z njim prišlo pod Madžare tudi lepo število Rumunov. Za Bukovino, večji del Besarabije in za Dobružo tudi največji rumunski šovinist ne more trditi, da so bile to rumunske dežele, pač pa se mora priznati, da je bil slovanski življenj teh pokrajin izpostavljen najbrezobzirnejšemu raznarodovanju. Razen tega neslovanski Besarabci nikoli niso hoteli ničesar slišati o Rumuniji, trdeč o sebi, da so Moldavani, da teži njih gospodarstvo na vzhod in da so pod nekdanjim ruskim gospostvom bolj živeli nego v narodni državi Rumuniji.

Razumljivo je, da je bil udarec, ki so ga prizadele to izgube, tako silen, da je pogal državo v obupno anarhijo. Vodja rumunske države, conductorul statului general Antonescu je v teh grozečih razmerah z izredno energijo in državniško modrostjo rešil državo pred popolnim razkrojem. V to svrhu se je moral nasloniti izključno na vojsko ter je na tej osnovi tudi sestavil svojo vlado. Poklical je vanjo generale, ki imajo med narodom nesporan ugled in ki jih tudi vojska čista zaradi njihove poštenosti in zaradi njihovih vojskarih vrlin. Naloga njegove vlade je težka in ta naloga vsebuje za sedaj samo eno točko programa: Pomiritve države, uvedbo miru, reda in zakonitosti. S tega stališča so morali biti prvi ukrepi vlade zelo strogi, dasi položaju edino primerni in umestni.

Svoboda državljanov je bila omejena v toliko, da se nihče ni smel muditi na ulicah po 22. uri, da nihče ni smel potovati, kamor bi hotel. Po ulicah večjih mest in industrijskih krajev so neprestano križarile vojske izvidnice, ki so imele pravico preiskati vsakogar ter ga na mestu usmrtiti, ako bi našle pri njem orožje. Vojska je dobila povelje, da po prvem opozorilu strelja na vsako gručo ljudi, ako bi se ne hoteli raziti. Po vseh hišah so se vršile preiskave, ki so plenile orožje ali pa iskale skrite upornike. Vlada je uklinila vse osebe, brze in ekspressne vlake, tako da je bilo potovanje čisto nemogoče, kdor pa je moral po izredno nujnih poslih, si je moral preskrbeti posebno dovoljenje vojske oblasti. V takih primerih so bili na razpolago maloštevilni vlaki, stoječi pod strogim vojskim nadzorstvom.

Ti ukrepi so imeli prav ugodne posledice. Vojska je bila v kratkem kos upornikom, ki jih je sedaj v ječah preko pet tisoč, zaplenila pa je tudi preko 100.000 pušk in revolverjev s pripadajočo municijo. Vladni organi so obenem zbrali za milijonske vrednosti raznega blaga, ki je bilo pokradeno v dnevnih nemiroh, kajti upornikom so se takoj pridružili temni življenj, smatrajoči ne-rede kot zelo pripravne za izvrševanje svoje protizakonite obrti. Pokazalo se je tudi, da upora niso pozdravile samo temne množice, marveč tudi marsikaj pokvarjen izobraženeec. Ti so zasedli važnejša mesta, kjer so si lahko brez skrbi in brez truda napolnili svoje žepce. Najbolj značilne mod aretacijami ljudi te vrste sta vsekakor aretacija Radu-Mironoviča, ravatelja policije v Bukarešti in Aleksandra Ghilke, načelnika javne varnosti.

Nič gotovega pa se še ne ve o usodi bivšega podpredsednika vlade Horije Sime in glavnih voditeljev upora. Glasovi o njihovi usodi si zelo nasprotujejo. Ne kaže pa, da bi se bili oteli z begom v inozemstvo. Nekateri zatrjujejo, da je Horia Sime na-

pomena. V diplomatskem pogledu je položaj še dosti bolj kočljiv. Generala Franca nedvomno močno zanima, kaj bo v bližnji bodočnosti storil maršal Petain in položaj Francije, dasi je pod režimom težkih pogojev premirja, se je izprevergl tako, da se potegujejo za naklonjenost višjihsle vlade ne samo Španija, marveč tudi sile osi.

Zato je razumljivo, da je general Franco na svojem povratku iz Italije posetil tudi poglavarja Francije, dasi so ta poset pojasnjevali samo kot akt vljudnosti ter osebne navezanosti, ki jo španski diktator čuti do starega maršala Petaina. Franco je bil namreč maršalov učenec ter je Petain kot francoskega poslanika v Parizu že svoj čas sprejel s posebno pozornostjo, kakršne ni posvečal poslanikom nobene druge države. Kljub vsemu temu pa je jasno, da se oba vojaka, ki sta medtem postala šefa svojih držav, nista pomenkovala samo o strateških zadevah, marveč sta se dotikala tudi preterih problemov današnjice, saj sta morda občutila, da je položaj njunih držav nekoliko podoben in da se obe nahajata v središču akcije dveh sovražnih blokov, do neke mere celo med kladivom in nakovalom. Pogovorov se je udeležil tudi zunanji minister admiral Darlan, katerega pomen je manj v listnici zunanjih del kakor v okoliščini, da je po veljnik še vedno močnega in nedotaknjeneega vojnega brodomlja.

Španija je danes zaposlena izključno z važnim delom, da si zdravi krute rane, prizadejane ji v teku državljanske vojne. Da bi imela možnost okrevanja in obnove svojih sil, se mora nagibati k Rimu, pri tem pa strogo paziti, da ne pretrga dobrih odnosov z Veliko Britanijo. Francija si zdravi rane, ki jih ji je prizadela zunanja vojna in tudi ona mora skrbno paziti, da ne zaide v spor z Anglijo in da ne razjari z njo osnih sil. Španski in francoski državniksi so z velikim razumevanjem proučevali položaj svojih držav, ki ima osnovne poteze skoro istovetne. To dejstvo daje možnost za intimno sodelovanje med višjimi in madridski vlado, česar zopet os ne vidi rada, in so komentariji njenega tiska v tem pogledu zelo rezervirani in redkobesedi. Padle so tudi besede o latinskem bloku, ki pa za sedaj nima mnogo izgledov, kajti Italija je zvezana z drugo velesilo, ki ne spada v ta blok ter je tudi njen položaj bistveno drugačen od položaja Francije in Španije. V tem je velika ovira za latinski blok in ta ovira je vsaj danes nepremostljiva.

J. M.

Zdravilno delovanje Rogaske mineralne vode Pri žolčnih kamenčkih in kroničnih vnetjih žolčne mehurja

je treba piti štirikrat na dan 100 — 200 g segrete vode Donat. Hitro piti!

Točno

»Kam privede človeka pivska strast?«
»V gostilno!«

Edina želja

Straznik je ponoči stopil k možaku, ki se je pri nekih vratih zaman trudil, da bi našel ključavnico.

»Ali vam lahko pomagam?« je dejal straznik. (To ni bilo v Ljubljani!)

»Prosim,« je zajčkal možak, ki je bil posteno pijan, »malo pridržite to nesrečno hišo, ki se neprestano ziblje.«

Slutnje

O n: »Gospodična Micka, naposled sva ostala sama. Ali slutite, kaj vas mislim vprašati?«

O n a: »Da. Toda ne bi me vprašali, če bi slutili, kaj vam mislim odgovoriti.«

Zanesljivo znamenje

Zelo zgovorna dama je nekoč vprašala nekega slavnega zdravnika:

»Prosim vas, gospod profesor, povejte mi, po čem je mogoče zanesljivo vedeti, ali je človek res mrtev?«

»Pri moških, če neha biti srce, pri ženskah pa, če se jezik čisto umiri.«

Če nima denarja

Gost (v restavraciji): »Zal danes nimam denarja. Ali boste malo počakali?«

Natakar: »Nič hudega. Vaše ime in vaš dolg bomo pač napisali na zid.«

Gost: »Oh, tega pa ne bi maral. Vsakdo bi bral.«

Natakar: »Nič se ne bojte, nihče ne bo tega opazil. Kar bomo napisali, bomo pokrili z vašim plaščem, ki bo seveda moral ostati tu.«

Edino tako je mogoče

»Danes sem spet morala poslušati lju-bezenske izpovedi...«
»Draga moja, prisluškovanje je pa vendar nekaj nedostojnega.«

Želja

»Utrnila se je zvezda. Zaželite si kaj, gospodična Mila!«

»Zaželela sem si že. Toda ali se bo tudi izpolnilo?«

»Seveda!«

»Kaj bo mama na to rekla?« je rekla gospodična Mila in zardela.

V šoli

»Mimica, povej mi, kaj je dal kraljevič Trnjučič, da jo je zbudil iz njenega stoletnega sna?«

»Ne vem, gospodična.«

»Kaj pa da tebi mamica, ko se zjutraj zbudiš?«

»Žlico ribjega olja, gospodična.«

Ne s kaznjilo

Otrok noče zaspati. Mamica vpraša v skrbnih očeta: »Ali naj mu kaj zapojem?«

Oče zamrmra: »Poskusaj rajši z lepa.«

Hvaležnost

Kaj bi storil, če bi na sto metrov zagledal leva?«

»Na tla bi pokleknil in se bogu zahvalil.«

»Zakaj pa?«

»Ker sem zdaj tako kratkoviden, da ga niti na deset metrov ne bi videl.«

Vse bi moralo škripati

»Praviš, da ti čevlji škripajo? Mogoče jih še nisi plačal, dragi moj!«

»Neumnost. Če bi bilo zaradi tega, bi mi morala tudi obleka škripati.«

IZRABITE PRILOŽNOST!

Sodnik: »Zdaj mi pa povejte, obtoženec, zakaj ste vdrl v izložbo in ukradli zlato uro!«

Obtoženec: »Gospod sodnik, mirno sem šel mimo izložbe, pa zagledam pod uro napis: 'Lepa prilžnost'. No, pa sem to prilžnost izrabil.«

ČEMU BI VERJEL, KO VENDAR VE...

»Ali verujete v vraga?«
»Seveda! Z njegovo sestro sem se celo oženil!«

SAMO MAMA ZVE RESNICO...

Štefka se je kakor zmerom ob eni vrnili iz pisarne. Mati jo je sprejela z resnim obrazom.

»Kje pa si bila snoči? Sele ob dveh zjutraj si se vrnila domov?«
Štefka objame mater.

»Veš, mamica, tebi bom povedala resnico. Bila sem z Ivanom pri zadnji predstavi filma 'Evropa v ognju'. Film je imeniten! Potem sva šla še domov in sva se še med potjo dolgo pogovarjala.«

»Jezus, do dveh zjutraj si bila z Ivanom na cesti? Če to zve oče!«

»Očetu bom rekla, da sem bila s Petrom na plesu. Peter je neumen, zato mu oče bolj zaupa.«

»Dobro, toda če ga oče sreča in ga vpraša, kako sta se na plesu zabavala?«

»Prostila bom Petra, naj reče očetu, da sva bila skupaj in da sva se dobro zabavala...«

»Lepo, toda kaj bo Peter mislil o tebi?«
»Prepušči to meni! Rekla mu bom, da sem pri Jožici igrala bridge.«

»Toda Peter bi utegnil z Jožico govoriti...«

»Zanj se ni treba bati. Z njo bom hitro dogovorjena...«
»Torej boš Jožici povedala resnico?«

»Bog ne daj. Resnico sem povedala samo tebi. Jožici bom rekla, da...«

V tem neko potrika na vrata. Ivan! Dve vstopnici za kino ima v rokah.

Štefka, »reče brez sapa, kupil sem za nočjo dve vstopnici za film 'Evropa v ognju'. Pravijo, da je imeniten film!...«

KARNEVAL 1941.

Ob uri burkasti, ko zadnja maska pada, takrat, takrat prične pošastna maškerača...

Mikula Letiš:

Tudj sreča ne počiva

Po več kot dvajsetih letih sem se slučajno sestal v Zagrebu z nekdajnjim slovenskim tovarškim Romanom Rogačem. Skupaj sva svoje dni drseli klop, na sim-naziji, Rogač je nagajala lažna in ko se je pridružil se grščina, je zamenjal šolo z mehanično delavnico.

Najini življenjski poti sta se tako ločili in večkrat sem pozneje slišal, da je Roman Rogač postal uspešen, bogat industrijec. Njegova vnanost je potjevala ta sloves: mogočna postava, dolga oblika, debela zla zveržica, debela čigara.

Kot čistokrvna Slovenca sva kmalu sedela pri dobri kapiji in obujala spomine. Nekdajni profesorji in sočenci so morali v več ali manj paradnem koraku mimo naju in nato sva začela z opisovanjem vsake svoje življenjske poti. Moja zgodba je bila obiljena z nekaj stavki, tem zanimivejša je bila Rogačeva.

»Človek mora imeti srečo,« je začel Rogač s svojim prostodolnim, polnim basom, »sama pamet in pridnost ne pomagata. Po predpisanih vajeniških in pomočniških letih sem postal majster in odprl sem mehanično delavnico v majhnem slovenskem trgu. Znano ti je, da moji oče ni bil premožen in tako sem bil navezan na svoje gole roke. Pomurno sem stopil v življenje trdnjo prebrčeno, da se s solidnim in vztrajnim delom prerim navzgor. Ti si poznal moje starše in veš, da je nam Rogačev silidnost v krvi.«

Ko sem pritril in se z nekoliko besedami spomnil njegovega očeta, je Rogač nadaljeval:

»Neverjetno trdo mi je šlo. Leto za leto sem se trudil, a napredka ni bilo in ni hotelo biti: živl sem takorekoč iz dneva v dan, iz rok v usta.

Nekdo sem potolžil svoje gorje občinskemu tajniku. Bil je to pameten, okreten mož: svojogeta tekmeča naj posledam, ki me zdaleka ne dosega po srečnosti in solidnosti. In vendar v njegovi delavnici veselo pojeta kladivo in stroji od jutra do večera. Mož se pač udeležuje v javnosti in ima podporo svoje stranke. Mehanik prihaja v dotiko z vsami sloji prebivalstva in če hoče uspevati, se ne sme odcebovati javnemu življenju, kakor sem to delal jaz.

Tako približno je govoril občinski tajnik in posledica je bila, da sem se vpisal v eno vodilnih strank. Pri naslednjih občinskih volitvah je moja stranka zmazala in postal sem občinski odbornik.

»In tedaj se je začel tvoj vzpon navzgor,« sem pretrgal Rogača.

»Kaj šel je vneto odvrnil. »Ravno nasprotno! Saj veš, da ne poznam polovičarskega dela in tako je bila moja težnja, da pri upravi občine postavim celoga moža. Kmalu so spoznali to mojo lastnost in vedno bolj so me zaposlovali pri občini, a moja je itak šibka delavnica je začela nazadovati. Utegnil sem obavljati le manjša dela. Da bi se potegoval za večja naročila, na to nisem mogel niti misliti, ker nisem imel ne denarja, ne kredita za nabavo strojev in surovin, pa za najetje pomočnikov. Spadal sem v tisto vrsto jadnih javnih delavcev, ki znajo samo garati, ki pa nimajo žilice, da bi iz svojega javnega dela izbil lastno korist... Polastila se me je malodušnost. Prihajal sem do zaključka, da sem nesposoben za samostojno delo in začel sem se baviti z mislijo, da opustim svojo delavnico ter grem za delavca v kako tovarno.«

»Neverjetno!« sem živo vzkliknil.

»Čakaj!« je nadaljeval Rogač. »Zdaj pride najlepše: ni bila dovolj moja gospodarska stiska, prišli so še javni napadi. Našel sem zakoten listič z donečim imenom »Stara pravda«, ki je naenkrat začel potrebo, da se bavi z našo občinsko upravo. Nekega dne je objavil gorostasno trditve, da sem si jaz prilastil 50.000 dinarjev občinskega denarja.«

Kar vrglo me je skoraj vznok in z nemo osuplostjo sem strel in Rogača. On je udaril po mizi:

»Čudiš se, kaj? Pomisli, jaz jaz, Roman Rogač, da bi se dotaknil enega samega tujega dinarja! Bil sem besen. Raztrgal sem čunjo, ki me je tako batila, in s stisnjenimi pestmi sem se napotil proti postaji, da sedem na vlak in pozovem na odgovor brezvestnega urednika.

Ko sem stopil na ulico, me je poleg jeze obšel še čut sramu. Zig nepoštenosti imam na čelu in nositi ga bom moral, dokler ga ne izbrišem pred javnostjo. Bog ve, kako dolgo bo to trajalo! Bil sem ves iz sebe, škripal sem z zobmi od samega obupa.

Zivo je Rogač pripovedoval in se zdaj je bil njegov pogled kar divil. Naenkrat pa se mu je razlil rahel nasmeh po obrazu:

»Zdaj pa poslušaj, Mikula! Zdrvel sem mmo sosedu, ki me je nekam spošljivo pozdravil. V naslednjem trenutku me je pretrgal zastopnik tovarne strojev, katerega sem dolgo brez uspeha prosil, da bi mi dobavil na dolgoročno odplačevanje neke stroje, ki sem jih nužno potreboval. Podal mi je roko in kar začel: — Gospod Rogač, brzojavil sem že tovarni, da nemudoma izvrši Vašo naročilo. Prihodni teden bodo stroji tukaj.

Jaz sem ga debelo pogledal in zdrvel naprej. Z odprtimi rokami me je utrdil ravnotežni rudnika, ki je obratoval v soseščini:

— Gospod Rogač odlični sem se da povsemim Vam sva dela vsake take na površavi, ki ti zidamo Oglasite se po dne v pisarni, da se podrobno dorogoviva! — Ves zmuden sem nadjaval svojo pot. Kaj je to? Ali sem prav slišal? Ali ti ljudje ne čitajo časopisov?

Preklinil me je trgovci, ki je imel lepo stavbišče zraven moje delavnice:

— Gospod Rogač, za najem mojega prostora se lahko dogovoriva. Pomisli sem se. Če vam je prav, ga tudi prodam. Dal vam bom izredno ugodne plačilne pogoje.

Ne, to je bilo od sila. Tega trgovca sem prej več nego leto dni zaman prosil, naj mi odstopi v najem vsaj nekaj četrtilnih metrov zemlje od delavnice, da bi se laže gibal. Zdaj pa naenkrat tako prijaznost. Skoraj črno sem ga zavrnil:

— Pustite me! Ali niste čitali »Stare pravde«? Grem v uredništvo, da klevetnikom primerno povečim!

— Ha-ha-ha, gospod Rogač! Seveda sem čital. Ne razburjajte se vendar zaradi te-

Med rabskimi Slovenci

V tistem decembrskem večeru sem se poslovil od Monoštra, majhnega provincialnega mesta ob Rabi, v katerem se mnogo imen očituje slovensko poreklo in kjer se še sliši slovenska nárečna beseda. Mislim sem na slovenski živelj v devetih obrabskih vaseh, ki so jih po trianonski mirovni pogodbi priključili k Madžarski, zato ni čuda, da sem neučakano, peš mahnil po zasneženi cesti proti bližnji Slovenski vési.

Ko se mbil že mimo monošterskih opekarn, sem obstal na položni cestni vzpetini in se zagledal v pokrajino. Pod menoj — na desni — se je v mreži luči razprostiral »váraš«, Monošter. Nedaleč v ravnini se je vil mejni vodni pas Rabe, na nemški strani pa so se za nekaj čisto slovensko vasjo Bodinci risala temna pobočja štajerskih hribov. Nisem se utegnil dodobra zatopiti v razmišljanje o večerni sliki porabske pokrajine, ne se nasrkati nje zimske lepote, kajti v naslednjem trenutku me je že spet zavabila cesta s svojim večnim klicem: dalje!

Na sicer samotni poti sem kmalu udoživljal prijetno iznenadenje. Naletel sem na razigrano družbo otrok, ki so se vračali od nekod iz mesteca. Ko sem jih nagovoril v slovenskem narečju, smo si na mah postali prijatelji. Pripovedovali so mi o šoli, kjer se bore malo uče v materinem jeziku, o domačih, — jaz pa sem jim odgovarjal na vprašanja kako je s temi in onimi rečmi pri nas, na »Slavskem«, kot so se izražali. Medtem smo se kar naenkrat znašli sredi Slovenske vési, ob kapeli blizu katere stoji spomenik v svetovni vojni padlim vaščanom. Le-tu smo se tudi ločili, pa ne za vedno, zakaj v naslednjih dneh sem prebil še ure in ure med njimi.

Slovenska vés spada med največje slovenske vasi v Porabju. Hiše so zvečina zidane, ob njih se pa proti dvoristi strani pogosto odpira stebračast hodnik, ki ga opaziš po vseh slovenskih rabških vaseh. Ob cesti, nekako sredi vasi se dviga enonadstropna šola, ki je bila v onih dneh — zaradi počitnic zaprta. Ko sem ljudi povprašal, kako da so njih domovi zvečne zidani, so mi odgovorili, da je pač k temu pripomogla Amerika. Zalostno dejstvo je namreč, da je v slovenskem Porabju težko najti družino od katere ne bi bil kdo v Ameriki ali, ki ne bi imela ondi še zdaj koga izmed svojih članov. Ljudje iz Slovenske in bližnjih vasi pa hodijo danes tudi na delo v monšerske tovarne. (V Monoštru je namreč tovarna za svilo, tobak in za kose).

Novica o prihodu »Slava«, ki razume in govori slovenski se je kaj hitro raznesla po vasi. Vaščani so bili napram meni sprva nezaupljivi, pozneje pa jih je nezaupljivost docela minila. Božični popoldan sem tako preživel v družbi starih »Slovenčarov« (prebivalcev Slovenske vési), ki so mi ustregli z marsikatero pripovedko in »štringo« (vražo). Se dolgo pa se bom spominjal predvsem večera, ki sem ga s mojim malimi prijatelji preživel v eni izmed prostornih kmetijskih kuhinj v Sloven-

ski vési. Star oče, ki se je že vrnil iz Amerike, je zbranemu omizju namreč pripovedoval zanimive dogodivščine in pripovedke. Otroci so kar požirali njegove besede, zakaj v šoli se kaj takega sploh ne sliši, in celo ne v slovenskem narečju. Ko je starec končal, smo se mlajši vneli za slovenske pesmi, ki to še niso pozabljene. Marija, mlado dekle jih je s simpatičnim glasom kar zapela. Z zadržanim dihom sem jo poslušal, ko je začela:

Moja dobra vóla daleč kraj od dómi, prek sivoga mórd'ja, prek črne Dunáje... Tako lepo je zvenela slovenska pesem iz dekljskega grla, da smo pozabili na pozno nočno uro in smo se le težko ločili. Kaj pa, slovenska pesem se to ne poje vsak dan in kjerkoli!

Po povratku iz Sakalóvec, majhne vasi, ki odmaknjena od glavne ceste ždi med položnimi hribčki in kjer domujejo tudi cigani, sem se naslednjega dne napotil proti Gorenjemu Seniku. Med potoma sem se ustavil v Dolnjem Seniku, ki leži tik ob nemški meji in ki kaže že precejšen nemški vpliv. Kljub temu in kljub dejstvu, da me je v eni izmed hiš mlada gospodinja začudeno pogledala, ko sem jo ogovoril slovenski, so nekateri vaščani ušli moju radovednost tudi z nespakrednim slovenskim govorom.

V Gorenjem Seniku je bilo drugače. Prebivalstvo vasi, ki leži v bližini jugoslovenske meje in je raztresena daleč naokoli po hribovih, ni ohranilo le lepe slovenske govorice, temveč tudi slovenske običaje, izmed katerih naj omenim samo značilen vaški ples na eno izmed narodnih pesmi. Nanj me je opozoril mlad učitelj, Beli Hrvat. Sicer pa v kraju, kjer stoji nova enonadstropna madžarska šola, tudi ni še pozabljena slovenska nárečna knjiga. Košeni prsti starcev in starič še vedno z nemalo pobožnostjo listajo po orumenelih listih starih molitvenikov. Zivo mi je pred očmi starel, ki je odklonil mojo ponudbo po odkupu enega izmed molitvenikov z naslednjimi besedami:

»To knjigo mi je poklonil oče, le ta pa jo je prejel od starega očeta. Zato naj ostane pri hiši, otrokom.«

Iz Gorenjega Senika sem se po valovitih, gozdnatih svetu odpravil proti Ritkarcu, odondod pa dalje v Vérico, Andorovec... Le to so čisto slovenski kraji, ki v marsičem že nalikujejo bližnjim gorčkim vasi na jugoslovanski strani meje. Sileno kot v gorčkih prekmurskih vaseh se n. pr. tudi tod dvigajo nad okolico samotni leseni zvoniki, v katerih se oglašajo »mali zvonci«. Tod — kakor tudi drugje v Porabju — pa vzbujajo pozornost takozvana odprta ognjišča v kuhinjah; le teh ognjišč pa je čedalje manj, ker se ljudje okoriščajo že z novodobnimi pridobitvami.

Po obisku Otkovec in Farkašovec (v katerih je zdaj že slovenski živelj v veliki manjšini) sem se za dalj časa ustavil v Števanovcih ali Števančih, kjer se s prijaznega hriba razgleduje daleč na okolišna števanovska cerkev. V njeni bližini sem v eni izmed nizkih hiš, ki te pozdravljajo z vseh okoliških vzpetin, naletel na

veselo starico, ki mi je ure in ure prepevala in me opozarjala na vsakovrstne slovenske popevke. Za nameček mi je potem ob slovesu dala za na pot še pogačo in jabolko.

Ko sem se lepega zimskega dne — med podjo v Monošter — poslavljaj od slovenske zemlje ob Rabi in od gostoljubnega slovenskega porabskega živilja, sem bil prepričan, da po vsem tem, kar sem doživel, stražni mejniki slovenskega ozemlja, obrabske vasi — ne zdaj ne jutri — še ne morejo biti zbrisane z našega narodnostnega zemljevida. I n v bodočnosti? — Zleti bi bilo, da pesnikove besede: Tam gori ob Rabi... le ne bi tako kmalu označevala grobnice napisa več kot šeststotičlanski družini rabških Slovencev!

J. Dobravec.

Ameriška politika

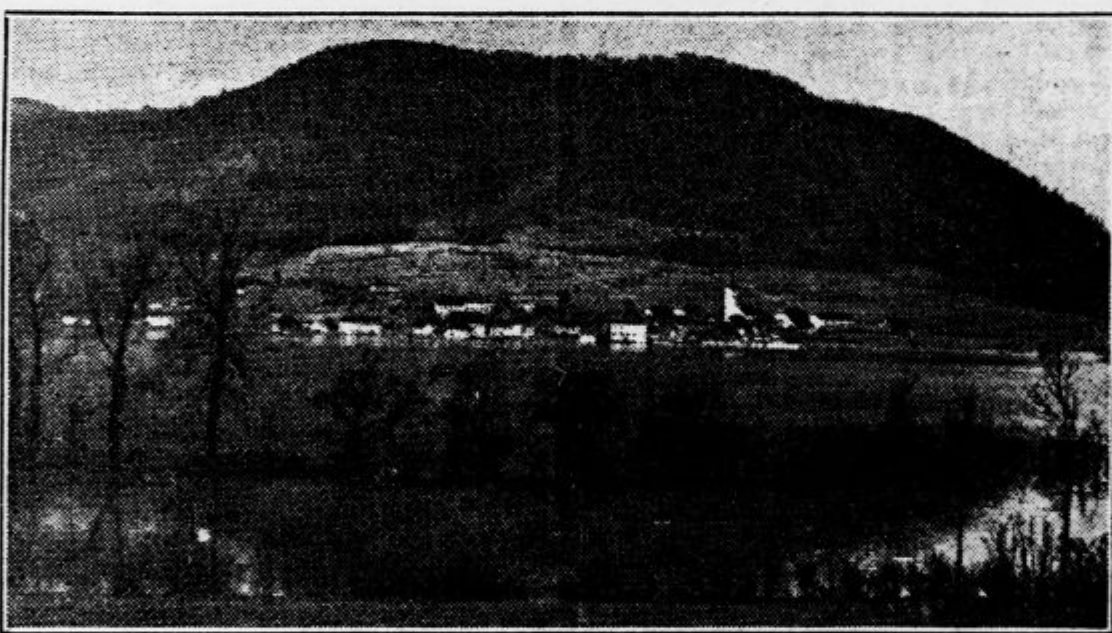
Z pred nekaj meseci bi bila debata, ki se te dni vrši v Ameriki glede pooblastil predsedniku države, popolnoma nemogoča. Celu pooblastila v neprimeren milerjši obliki bi bila pri ljudstvu in pri političnih natečarja na ostro opozicijo, saj so med volilno borbo padali na naslov Roosevelta tudi hudi očitki, češ, da stremi po diktatorstvu in da je dvanajstletna službena doba predsednika Amerike z itak obsežnimi prerogativami zelo podobna samovladu ene same osebe. Ponovne izvolitve tudi ti očitki niso preprečili, vendar je bil Roosevelt vsekakor zelo pogumen, ko je takoj po nastopu svoje tretje predsedniške dobe zahteval važna pooblastila, ki mu zagotavljajo skoro res neomejeno moč. Medtem se je bilo namreč razpoloženje v narodu temeljito izpremenilo in Roosevelt je bil dobro poučen o tem globokem miselnem preobratu ameriške javnosti. Tudi politične skupine so se nagibale v pravec vedno večje pomoči Angliji v njenem boju, dočim so izolacionisti vidoma izgubljali svoje pristaše. Pretežna večina naroda je na strani svojega predsednika, ki ne propoveduje kakšne nove misli, marveč je svoj do sedanjih politični nazor glede učinkovite pomoči Angliji dan za dnevom podkrepljeval z vedno novimi dokazi in razlogi, ki si jih je javnost kaj kmalu usvojila.

Ameriški povprečni človek je spoznal, da predsednik ne zahteva izrednih pooblastil, da za dosti svoji osebni vladaložnosti, da bi Ameriko potegnil v vojno ali da bi jo zapeljal v kako osvojevalno podjetje, marveč samo zato, da očuva svobodo in demokracijo Amerike. Izvestni politični krogi so do pred kratkim še silno nasprotovali Rooseveltu, ker se jim je zdelo, da ni brezpogojen nasprotnik udeležbe Amerike v evropski vojni. Danes pa isti krogi naglašajo: »Zato pomagamo Angliji in Kitajski, ker je treba braniti pravo in svobodo posameznika, zato bomo tudi strnjeno šli v boj ter vzeli nase vse težke preizkušnje vojne, kadar ne bomo več imeli druge izbire.« Kako daleč je ta nazor prodrl tudi v ljudske množice, dokazuje tudi pred kratkim izvršeni zapis 4 milijonov vojaških obvezancev, ki je potekel brez nejevolje in neljubih dogodkov, daš je to prva vojna dolžnost v zgodovini Zedinjenih držav. Le v osamljenih primerih so se nekateri uprli zapisovanju, češ da imajo pomisleke verske prirode. Tako je n. pr. v New Yorku osem bogoslovcev prijavilo svoje pomisleke že zoper to, da bi bili vpisani v seznam novincev, daš zakon za take primere predvideva celo vrsto olajšav. Javnost, ki ima sicer mnogo smisla za take individualne svobodnjaške težnje, je to pot pokazala popolno nerazumevanje za stališče osmerice bogoslovcev, ki jih je sodišče obsodilo na leto dni zapora z omejitvijo, da bo kazen takoj razveljavljena, ako bodo obojenci izjavili svoj pristanek na registracijo v spisku vojaških novincev.

Preobrat v mišljenju naroda, ki je pripravljen delati že v mirni dobi za morebitno vojno, to je oml veliki uspeh dela predsednika Roosevelta, uspeh, ki se ga ni nadejal skoro nihče v tako kratki dobi. Vse to se seveda ne more vršiti brez vsakega trenja; zagovorniki izolacionizma še niso umolknil in industrija še ni popolnoma prešla na vojni stalez. Predsednik mora še nadalje prepričevati narod in mu dokazovati pravilnost svoje politike, kajti v Zedinjenih državah ni mogoče, da bi klika mogločev in krčev zvela v roke državno krnilo in razpalaga po mili volji z narodom, njegovim imetjem in življenjem ter z usodo države. Rooseveltu dokazi imajo tako prepričevalno moč, da povsod vžigajo in odstranjujejo odpor. Argumente pa zajema predsednik ne samo v Angliji, s katero ameriško ljudstvo globoko sočustuje, marveč mu jih v nemali meri dobavljajo tudi države trojnega pakta. Američanu je zdaj jasno pred očmi, kako veliki pogreški je napravila Anglija, ko v prvih osmih mesecih ni z vso silo upregla svoje industrije v delo za vojne potrebe, ko se je to dalo storiti pod normalnimi, skoro mirovnimi okoliščinami. Zedinjene države, misli povprečni Američan, ne smejo napraviti iste usodne napake. Prvi meseci odkar je Amerika sklenila vsakršno pomoč Angliji, so pokazali, da Zedinjene države še niso popolnoma urejene v tem pravcu in da narod še ni v celoti zaposlen s potrebnim vojnim delom. Po nekaterih tovarnah je še vedno v veljavni petdnevni teden in zlasti v letalski industriji še ni dosežen višek produktivnosti.

Vsekakor pa čuti danes povprečni ameriški državljani, da je Amerika ogrožena neposredno, zlasti so se javnosti odprle, ko je Japonska pristopila k trojnemu paktu na strani osi. Res je, da ameriški politični krogi ne verujejo, da bi Japonska napadla Ameriko, vendar pa so mnenja, da bi se nevarnost na Tihem morju zelo zmanjšala, ako Amerika učinkovito podpre Veliko Britanijo. Čim jacija bo Anglija, toliko previdnejša in skromnejša bo Japonska, to je maksima, ki vodi ameriško politiko. Ameriški obrambni program je tedaj identičen s programom največje močne pomoči Angliji. Popolna stopitev ameriških in angleških koristi je danes po prizadevanju predsednika Roosevelta dejstvo, ki ga jasno spoznava ameriška javnost.

Planinsko jezero je spet razlito

Planina, 22. februarja. Južno vreme zadnjih dni, pri tem pa precejšnje deževje je povzročilo Planinčanom in Lažanom spet skrb. Unščica je začela zadnje dni naglo naraščati, prestopila je strugo ter se razlila po poljih in travnikih. Preplavila je celotno polje, kar ga imajo Planinčani, Lažani in Jakovčani. Ponovila se je skrb iz leta 1938 in zdaj je spet pričakovati, da bo planinsko jezero ostalo razlito ves mesec. Če pa bo še kaj novih padavin, utegne ostati tja do aprila, kakor je to bilo prejšnja leta, ko je bila ta lepa pokrajina na pomlad ali na jesen kar tri do štiri mesece pod vodo.

Seveda pa ni nesreče brez sreče in tako je tudi planinsko jezero v korist našim čolnarjem, ki prevažajo potnike v Laze in tako zaslužijo vsaj nekaj evnika. Unščica je preplavila cesto med Lazami in Rakekom tako, da je pešcem nemogoče

priti na planinski kolodvor in se morajo s čolni prevažati. Seveda pa mora prebivalstvo letos štediti z vsakršnim izdatkom, ker ni pravega zasluzka. Čolnar pa tudi ni državni namestnik, da bi potnike zastonj prevažal, saj je treba veslati celo uro tja do Laz; do ceste na Rakek pa je četr ure s čolnom. Zlasti so prizadeti otroci meščanske šole, ki hodijo s Planine dnevno na Rakek. Nadalje so prizadeti vozniki z Rakeka, Cerklince in z Unca, ker je začasno ustavljeno prevažanje lesa v Italijo. Doselej se je kolikor toliko dobro zasluzili, čeprav je pot dolga in težavna. Planinsko jezero pa bo tudi ne pahnilo v krizo, ker v teh krajih zdaj ni drugega zasluzka kakor les. Vendar upajmo, da se bodo kljub vsem slabim napovedim v letošnjem letu vremena zjasnila in da planinsko jezero ne bo predolgo zalivalo pokrajine.

Spoznal sem, da na tem svetu plača denar in samo denar. Več je začelo zdaj v nekaj urah grodo obkroževanje, ki me je predtavljalo kot denar-nega m ža nezoprejš vse moje dolgoletno, trdo, pošteno delo.

Tedaj mi je šinila v glavo drna misel in z njo sem zagrešil edino nepoštenost svojega življenja: Vzel sem par in napisal »Stari pravdi« anonimno pismo, da se moti, ko piše, da sem poneveril ob 50.000 dinarjev. Vsta je mnogo večja, giblje se okrog 200.000 dinarjev. »Stara pravda« je ta moj dopis s slastjo objavila.

»Imenitno,« sem dejal, »in potem?« »Seveda sem se pobiral, da se je zadeva razčistila, toda šile si ravno ni ena dal. In ko je bila stvar raziskana ter moja nedolžnost izkazana, sem že imel daleč pot dočim sem se vrnil v domovino. A v moji delavnici je bilo devet strojev, bil sem tudi že župan. No, danes zaslužujem nad pet do delavcev v svoji tovarni strojev, moje trgovske zveze na sezalo daleč čez meje naše mile domovine...«

Dvignil sem čašo: »Zivela sreča!«

»Ne, dragi Mikula! Zivela »Stara pravda«, ki ima v meni najzvestejšega, hvaležnega naročnika!«

PETROLEJA NI

Na vendar krasno in po
javnosti svetlo
svetlo SVETILKO
80 SVETILNI
1 liter svetla gon 22 ur:
Svetilka običajne popolno-
sti brez komplikacij v
iskov kot po podobnih svet-
ilkah. Dokler črna zloga
je cena dan 295,— s kom-
pletnim priborom.
Varujte se zablod:
Ni podobnega fabrika na
to ceno 10,— to lakoni-
— svetle.
PETRO-LUX K. D., LA-
GREB, RADISINA UL. 9.
Prospect brezplačno
in franko! Tel. 72-60.
Iščemo agente zastopnike in
preprodajalce!

Blago iz lesa

Američani pišejo da stari Ford izdeluje nove avtomobile, sestavljene iz moke, maščob, koruze in podobnih stvari. Po čudenem in kompliciranem procesu se bodo vse te snovi strdile v snov, trdnjšo od jekla. Zakaj bi potem v tem času vseobitni presenečeni ne bilo mogoče, da bomo nčili kot pomladno novost 1941. obleke iz lesene volne?

Celulozna volna je že na poti do Evrope. Po stoterih tekstilnih tovarnah se že navijajo in odvijajo tisočere niti te novodobne volne da io bodo stroji med g asnim rodotanjem stikali med točno določene odstotke živalske volne.

»Celulozna volna!...«

Z največjim prezirom slišite govoriti o njej po ulicah, trgovinah in meščanskih domovih. Matere in hčerke računajo in računajo. Se en plašč še en jesenski kostum, še eno volneno obleko tri bluze... preden nam bodo začeli ponuati »celulozno volno!«

Letošnja trgovina z blagom skoraj ne pozna mrtve sezone. Vse kar ima denar, kupuje, in kdor nima denarja kupuje vendarle na obroke na knjižnice, na upanje... »Celulozna volna« je že na poti v Ljubljano, potem... Ne, je že v Ljubljani!

Neustrašite se, prosim!...

Videli smo blago iz celulozne volne, tkano v domači tovarni za ženske kostume. V solidni trgovini. Levo težko, kompaktno blago iz celulozne volne. Ne mečka se. Nitke so močne. A če ga prižgete, smrdi kakor sežgan papir...

Toda to, kar vidite okoli, ni zmerom zanesljivo. Počakali bomo torej pomladi, da bom videli kako se po novo blago obneslo pod vplivom sončnih žarkov in vode... Videli smo blago, tkano iz 30% ovčje volne in 30% celulozne volne. Celulozna volna je torej že tu, na našem domačem trgu.

Na gospodarskem trgu stopa mlad, komaj poročen produkt v boj z dobro avstralsko volno, z doslej najboljšo volno na svetu, s katero je Anglija oskrbovala vse industrije v Evropi. Stoja v boj z dobrim ameriškim bombažem, ki ga poznajo vsi stroji evropskih tekstilnih tovarn. Z volno, ki se je v času vojne podražila za 200, in z bombažem, ki se je podražil za 15%. Borba ne bo mogla biti posebno huda...

V svetovni vojni smo nosili obleke iz kopriv. Zakaj ne bi v tej vojni poskusili z oblekami iz lesa? Morda se bodo izkazale trpežnejše od koprivastih...

Molotov ima 12 namestnikov

Z imenovanjem komisarija za notranje zadeve Gruzina Berije za namestnika predsednika sveta narodnih komisarijev, je predsednik ruske vlade Molotov dobil svojega dvanajstega namestnika. Iz tega sklepajo poznavalci sovjetskega vladnega ustroja, da se v krogu sovjetske vlade, ki ga tvori kakih 40 narodnih komisarijev, polagoma in popolnoma prirodno ustvarja ožji krožek, sestojč iz namestnikov predsednika vlade. V tem se kaže potreba, da se vodstvo najvišje državne politike izroči omejenemu številu članov vlade. Samo po sebi je umevno, da pri odločevanju najvažnejših zadev zunanje politike nima enake važnosti glas kakaga komisarija, če ga podrožje nima nikakršne zveze z zunanjo politiko. Referat zunanje politike in listnica vojnega komisariata sta nedvomno važnejši, nego resor za kako specialno pango lahke industrije. Popolnoma razumljivo je, da šteje pri posvetovanjih glas vojnega komisarija več nego beseda komisarija, ki upravlja vesoljni ribolov Sovjetske zveze.

Zato narodni komisariji, nosilci važnejših resorov že dlje časa dobivajo pridevek »namestnik predsednika sveta narodnih komisarijev«, kar ni samo častni naslov, marveč pomeni ravno pripadnost k najvišjemu vse odločujočemu krožku sovjetskih državljanov in politikov. Ta naslov in značaj ima že Mikojan, komisar za zunanjo trgovino. Kaganovič, komisar za promet, maršal Vorosilov, čeprav ni več vojni komisar. Enak položaj so dobili gospodarski svetovalec Bulganin, Malyšev, Voznesenski, Pervuhin in Kosygin. Ti so kot namestniki predsednika vlade posameznim komisariatom nadrejeni. Zanimivo rešitev so našli v Moskvi za Vyšinskega, ki je prvi namestnik predsednika vlade in zunanje komisarija ter zastopa tedaj Molotova v obeh njegovih funkcijah. Vloga tega politika, ki je šele pred kratkim prešel iz pravne stroke v zunanjo politiko, je tedaj zelo znatna, ko je dvakratni namestnik Molotova. Enajsti namestnik Molotova je narodni komisar za državno kontrolo Mehliš, dvanajsta pa je gospa Zemljačko, pomočnica Mehlišova. Ostali narodni komisariji, ki ne spadajo v ta ožji krožek, dobivajo s tem značaj nekih gospodarskih strokovnjakov ter stoji po svojem političnem pomenu precej za imenovano dvanajstoročje. Ta razvoj je zelo prirodan, kajti čim več članov ima kaka vlada, tem manj pomeni v nji posameznik, zato se mora iz skupine 40 ljudi razviti nov gremij, ki so mu naložene posebne naloge.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Povišanje banovinskih davščin

Proračun dravske banovine za devet mesecev tekočega leta, to je od 1. aprila do konca decembra t. l., znaša kakor je že znano 125.1 milijona din. Za vse proračunske leto 1940-41 je bil proračun odobren v višini 141.5 milijona din, kar bi ustrezalo znesku 106.16 milijona din za devetmesečno razdobje. Novemu proračunu v višini 125.1 milijona din ustreza torej znesek 106.1 milijona din po tekočem proračunu, tako da znaša povečanje proračuna za 9 mesecev 18.9 milijona din ali 17.8 odst. Če pa novi proračun primerjamo za 1. 1937-38 (ki je bil v zvezi z raznimi reformami precej povišan in je znašal 120.3 milijona din, kar da preračunano na devet mesecev 90.7 milijona din) dobimo povišanje za 33.4 milijona ali za skoraj 34%.

Povečanje proračuna se bo deloma krilo z večjim donosom doklade na neposredne davke, ker je odmerena osnova precej narasla zaradi večjega državnega obnovega davka. Donos 50% splošne banovinske doklade, 5% cestne, 5% zdravstvene in 37% šolske doklade je v novem proračunu za devet mesecev predvideno v višini 59.7 milijona din (v tekočem proračunu je bil za vse leto predviden znesek 67.04 milijona din, kar ustreza znesku 50.2 milijona din za devetmesečno razdobje). Od doklad na neposredne davke pričakuje torej banovina za 9.5 milijona din ali za 19% večji donos.

Banovinska trošarina na pivo se poviša od 0.60 na 1 din

Izredno povečanje donosov pričakuje banovina od trošarine na pivo, na eni strani zaradi tega, ker se je zaradi visokih cen vina znatno povečal konzum piva na drugi strani pa zaradi tega, ker se stopnja trošarine poviša od 60 na 100 din pri hektolitru. V tekočem proračunu je od trošarine na pivo predviden za vse leto donos 2.5 milijona din, kar bi ustrezalo donosu 1.880.000 v 9 mesecih. V novem proračunu je predviden za 9 mesecev donos 6.750.000 din. Predvideni dohodek od trošarine na pivo je torej povečan za 4.870.000 din ali za 260%.

Pri presoji gornjih števil je treba upoštevati, da se je konzum piva že lani znatno dvignil, kar je vplivalo tudi na produkcijo. V kakšnem obsegu se je povečala potrošnja, nam kažejo naslednji podatki o produkciji Pivovarne Union in Gostilnišarstva pivovarne v Laškem, ki križata vse konzum dravske banovine (v hektolitrih):

	1939	1940
Union	48.200	73.100
Laško	7.500	20.000
Skupaj	55.700	93.100

Ze lani se je torej potrošnja piva v Sloveniji povečala za 67%. Letos pa je konzum nadalje izredno velik. Donos trošarine v 9 mesecih od konca tekočega kolektorskega leta v višini 6.750.000 din je izračunan na podlagi letne potrošnje 90.000 hl in povišane trošarske stopnje, medtem ko je bil donos v tekočem proračunu izračunan na podlagi letne potrošnje 41.500 hl in nižje trošarske stopnje. Verjetno pa je, da bo donos povišane trošarine še večji, ker ni izključeno, da bo v letošnjem

letu celotna potrošnja dosegla 100.000 hl. Vino se je podražilo v takem obsegu, da ni računati s kakšnim zmanjšanjem konzuma, čeprav se bo pivo zaradi višje trošarine tudi podražilo.

Znatno povišanje banovinske takse na prenos nepremičnin

Kakor je znano, je bila letos v januarju ponovno povišana prenosna taksa za nepremičnine. Ze lanske leto je bilo izvršeno povišanje od 4 na 6%, od 1. januarja t. l. pa znaša državna taksa pri prenosu nepremičnin do vrednosti 200.000 6%, do 1 milijona 7%, do 5 milijonov 8% in nad 5 milijonov 10 odstotkov.

Sedaj se s 1. aprilom poviša tudi banovinska prenosna taksa na nepremičnine, ki bo znašala pri prenosu nepremičnin do 200.000 din 3% (doslej 2%), do 1 milijona din 3%, (doslej 2%), do 5 milijonov 4% (doslej 2%), nad 5 milijonov pa 5% (doslej 2%).

Skupna obremenitev z državno in banovinsko takso na prenos nepremičnin pa se s tem poviša pri prenosu nepremičnin v vrednosti do 200.000 din od 8 na 9%, do 1 milijona din od 8 na 10,5%, do 5 milijonov din od 8 na 12%, in nad 5 milijonov din od 8 na 15%. K temu je še pristeti občinski takso na prenos nepremičnin, ki znaša v Ljubljani po dosedanjih predpisih 2%.

V skladu z novimi predpisi za državno takso se bo v bodoče pobirala tudi banovinska prenosna taksa v polovini izmeri pri prenosu nepremičnin od osebe, ki je zavezana plačilu dopolnilne prenosne takse na prav tako osebo ali od take osebe na osebo, ki je vobče oproščena plačila te takse ali obratno (prej se v takih primerih ni plačala niti državna niti banovinska taksa).

Le od prenosa kmečkih nepremičnin med kmetovalci ostane banovinska prenosna taksa nespremenjena, to je 1%, če so lastniški predniki in pridobitelji med seboj sorodniki v prvi črti ali so s takimi poročen ali zaročeni. To velja tudi za prenose kmečkih nepremičnin med možem in ženo, kakor tudi med ženom in nevesto z ženitovansko pogodbo, ali če se izvrši prenos ob istih pogojih od adoptivnih staršev na adoptivne otroke ali od očma oziroma mame na pastorka ali pastorko.

Banovinska prenosna taksa pa se ne plačuje od prenosov nepremičnin med državo in samoupravnimi telesi ali med samoupravnimi telesi samimi in od brezplačnih odstopov nepremičnin za javne namene (doslej je veljala določba, da se taksa ne pobere, če se izvrši odstop brezplačno, ne glede na namen, ali če odškodnina za odstopljeno nepremičnino ne presega 1000 din).

Donos od banovinske takse na prenos nepremičnin je v 9 mesecih predviden v višini 12 milijonov din, nasproti 8.3 milijona din, kolikor odpade na predvideni donos v tekočem proračunskem letu. Od večjega prometa z nepremičninami in od povišane takse pričakuje torej banovina za 3.7 milijona din večji dohodek.

Ustalete cen

Poročali smo že o ukrepih ministrstva za oskrbo in prehrano, da se ustalijo cene. Pred dnevi smo objavili naredbo ministra za oskrbo in prehrano, s katero je razširjena kontrola cen za nove predmete. V tej zvezi je bil objavljen nov seznam predmetov kontrolirane cene, in so obtem prenehali veljati vsi dosedajšnji predpisi, s katerimi je bila kontrola cen razširjena na posamezne predmete.

Urad za kontrolo cen sedaj opozarja na ta novi seznam blaga, ki spada pod kontrolo v smislu urebe o kontroli cen od 14. februarja lanskega leta. V tej zvezi opozarja proizvajalce in predelovalce, trgovce na debelo, uvoznike in maloprodajalce vsega kontroliranega blaga, da se cene temu blagu, ki so veljale na dan uve javljanja omenjenega seznama (20. februarja) ne smejo v nobenem primeru povečati.

Z drugo objavo opozarja urad za kontrolo cen, da mora vsakdo, kdor prodaja življenjske potrebščine in ostalo blago v trgovini, na trgu ali na drugem kraju, po čl. 6 in 7. urebe o pobujanju draginje označiti cene posameznim predmetom na vidnem mestu, bodisi posamezno ali v skupnem cenovniku, tako da jih vsak lahko vidi. V hotelih, restavracijah, kavarnah, javnih kuhinjah in ostalih gostinskih obratih se cene označujejo na jedilnem listu na običajni način. Kdor se pregreši zoper gornji predpis, bo kaznovan z zaporom do 30 dni in z denarno globo do 5000 din.

Gospodarska pogajanja z Bolgarijo

Iz Sofije poročajo, da je včeraj odšla iz Sofije v Beograd bolgarska gospodarska delegacija, ki jo tvori: predsednik Bolgarsko - jugoslovanske gospodarske zbornice v Sofiji Dimitrij Velez, podpredsednik Dimitrij, predsednik zbornice arhitekti Dimitrij Krstev, predsednik Obrtne zveze Vekilov, tajnik Obrtne zbornice Kareserov, delegat bolgarske Narodne banke Tošev, zastopnik ravnateljstva za zunanjo trgovino Ivan Popov, tajnik Kmetijske gospodarske zbornice Arabadžiev, delegat zveze kmetijskih zadrug Beškov, tajnik borze Medev, delegat zavoda »Čilov« Burlikov, tajnik Industrijsko-trgovinske zbornice dr. Ošanov, delegat potniškega urada »Balkan« Maraslijev, član Sofijske Trgovinske in industrijske zbornice Markov i. dr.

Delegacija bo imela v Beogradu skupno zasedanje s člani jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice, na katerem bodo razpravljali o važnih gospodarskih vprašanjih.

Predsednik delegacije Dimitrij Velez je ob odhodu izjavil naslednje: Gremo v Beograd, da opravimo koristno delo. Konferenca, ki jo bomo imeli s člani Jugoslovansko-bolgarske zbornice bo imela nalogo proučiti možnosti za poglobitev gospodarskih stikov med prijateljskima narodoma s povečanjem trgovinske izmenjave kar bo

ključno. Sklenjeno je bilo, da bo direktorja za zunanjo trgovino izvedla nujne ukrepe, da reši vprašanje izvoza tega hmelja, ker se sezona bliža koncu. Doslej je največ lanskega pridelka odkupila Sovjetska Rusija. Vrh tega je bil stavljen predlog za prepoved uvoza hmelja.

— Tehnična dela. Banska uprava je razpisala licitacijo za regulacijska dela na potoku Loznici pri Slovenski Bistrici (proračun 904.000 d'n), nadalje licitacijo za dobavo litoželeznih cevi in armature za četrto etapo vodovoda v Beli Krajini (proračun 263.450 din), licitacijo za oddajo mizarskih in steklarskih del, keramičnih stenskih oblog in del iz umetnega kamna pri gradnji II. drž. realne gimnazije v Mariboru ter licitacijo za oddajo mizarskih del pri gradnji državne tekstilne šole v Kranju.

Blagovna tržišča

×Chicago. (22. februarja). Začetni tečaj: Pšenica: za maj 77.375, za julij 79.

Ljubljanski trg

Čeprav je bilo med tednom vreme mnogo bolj ugodno, je bil na trgu vse teden le skromen promet. V soboto so že v jutrnjih urah zavele prodajalke vse tržne mizice. Moker sneg, ki je naletaval več ur, je močil in kvaril blago, ki ga že dolgo ni bilo v takih množinah na prodaj. Motovila, to zimo še ni bilo toliko kakor v soboto, zato pa bomo sedaj zopet čakali nanj kak teden ali še delj. Medtem, ko je bila zjutraj vsa zelenjava po 2 din, se je pozneje lahko dobila po 1.50 din merica. Manjkalo tudi ni raznih vrst radica in spinace. Videli smo že nežno zelen domač regrat. Domače pese je bilo 4 do 6 komadov za 1 din vendar postaja sedaj že trda in tesna. Črne redkve se dobi 2 do 5 komadov za 1 din, zelena stane 50 par do 2 din komad, dovolj jje še belega in rdečega zelja po velikosti od 1 do 3 din. Najcenejša in vendar vse premalo cenjena je repa, ki da izvrstno prikuho, če ni puble.

Stalne prodajalke zelenjave prodajajo mnogo edivije po 10 do 12 din, ki je sicer bolj trda, zato pa cenejša kakor naše domače solate, kar jih moramo kupovati na merice in smo odvisni od dobre volje prodajalke. Z malo več vztrajnosti in dobre volje bi bili lahko v kratkem dosegli prodajo na težo, toda mestno tržno nadzorstvo je zadnje čase zopet popustilo. V trgovinah z zelenjavo se dobi tudi uvožen umetno gojen regrat po 14 din, ki se mora skuhati in začiniti kakor solata. Vso zimo smo dobro preskrbljeni s cvetajo po 7 din kg. Zaradi hude konkurence je uvo-

žen radič sedaj po 20 din kg in trdijo prodajalci, da ga prodajajo po lastni ceni. Kljub temu nam je predrag in zastaja.

Mesarske stojnice so bile izredno obložene. Nobene vrste mesa ni manjkalo, le za slanino so kupci zeman povpraševali. Mesarji nečesto popustijo od svoje zahteve po višjih cenah, pri vsem tem so pa najbolj prizadeti oni, ki si morajo kupiti vsak kilogram slanine sproti.

Za pustno nedeljo so si tudi mnogi omislili perutnino, posebno za zaklano perutnino je bilo kljub visokim cenam dovolj povpraševanja. Letos opažamo pri mnogih prodajalcih lepšo, dobro rejeno, zalito perutnino, ki je sveža in mnogo bolj osnažena in očistena, kakor doslej. Več kakor prejšnje sobote je bilo na prodaj tudi žive perutnine, toda na tem delu trga je vladala neznosna gneča, ki jo je še povečala promena za odprtimi dežniki. Marsikatera kupčija je bila sklenjena na račun snega in mokrote, saj so prodajalke raje popuščale pri ceni, kakor običajno.

Prav posebn dobro je bil založen trg z jajci. Kupčija se je živahno razvijala, saj že dolgo nismo kupili jajc po tako ugodni ceni. Najcenejša so bila po 1 din, v splošnem pa se jih je dobilo 8 do 9 za 10 din. Jajca so bila lani v februarju približno po isti ceni, medtem ko se je perutnina podražila za 4 do 6 din pri kg.

Tožbe pekov, da se je prodaja kruha v pekarnah tako občutno zmanjšala, razumevamo in upoštevamo, vendar se nam zdi, da je ta pojav tudi sezonskega značaja in da se bo položaj hitro zboljšal, ko nastopi toplejša vreme. Gospodinjstva so si večino mamo vedno pozimi pekla kruh doma, tembolj sedaj, ko bi radi prikriji kako beko struško. Večne gročnice zaradi preiskav po stanovanjih imajo za posledico, da gospodinje hite in hočejo porabiti tisto skromno zalogo, ki so si jo pripravile za vsak slučaj. Bolje bi bilo ko bi se gospodinjstvom dovolila železna rezerva živil, predvsem moka ne pa da se jih s tako rigoroznimi odredbami preplaši in zbega. Tudi podeželsko prebivalstvo, predvsem delavci, ki so si vedno oskrbeli kruh v mestu, so sedaj navezani na domači okoliš in prinašajo kruh seboj. Tudi ni res, da bi bili vsi peki enako prizadeti, mnogi peki so zmanjšanje prometa sami krivi, saj smo kupovali tako slab kruh da smo raje posegali po kruhu iz krompirja in koruze, ki ni na karte in še boljši. Za prihranjen karton smo kupili moko, da si lahko spedeemo kruh iz primerne mešanice sami. Sicer pa ico plačujemo žemlje po 14 din kg, tudi petico je po 1 din komad in je še lažje kakor žemlje. Morda bi bilo pekom ugodnejše peči mesto žemelj kruh, ki bi ga prodajali na težo? Mi bi se gotovo sprizajzili tudi s tem, kakor smo se že z maršcem.

BELEŽKE

Smrt hrvatskega znamenitnika in književnika

Po krajši bolezni je v Zagrebu umrl za pljučnico v 87. letu starosti nesor hrvatskih književnikov, upokojeni univ. profesor ter redni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dr. Djuro Arnold. Od leta 1904 je na zagrebški univerzi deloval kot profesor belagode in filozofije ter je bil upokojen leta 1927. Bibliografija njegovih del je zelo obširna. Izdal je štiri zbirke pesmi in mnogo filozofskih razprav, ki jih je bilo največ objavljenih v izdajah Jugoslovanske akademije in Matice Hrvatske. Tei je bil tudi več let predsednik. Pozre umrlega hrvatskega znanstvenika in književnika bo v ponedeljek ob 15.30 na Mirozolu.

Staroradikali in JRZ

Po informacijah iz Beograda so pogajanja za zblizanje staroradikalne stranke z Jugoslovensko radikalno zajednico povsem zastala. Vsa znamenja kažejo, da je to vprašanje odloženo za nedoločeno čas. Do zastoja je prišlo po informacijah zagrebških listov zaradi tega, ker so zahtevali predstavnik staroradikalnega glavnega odbora, da je treba izvesti z obnovo Narodne radikalne stranke tudi rekonstrukcijo vlade v pravcu koncentracije. V taki vladi naj bi dobili predstavnik obnovljene radikalne stranke kar štiri ministristva. Ta zahteva pa je naletela v krog JRZ na odločen odpor in je tako akcija do nadaljnjega odložena.

Odgodena odredba hrvatske banske oblasti

Pred mesec je povzročila obširna razgledna odredba banske oblasti v Zagrebu, s katero so bile uklinjene za hrvatske mestne občine občinske doklade na neposredne davke in uvedena namesto njih posebna mestna davščina na zemljišča. Uredba je grozila zamenjati popoln kaos v finance hrvatskih mest, ki so proti njej enodušno protestirala. Pospešana je bila zaradi te uredbe tudi ustanovitev zveze hrvatskih mest, ki je že na ustanovnem obnem zboru izdelala posebno spomenico in v njej dokazala, da bodo ostali Zagreb in ostala mesta brez finančnih virov za izpolnjevanje svojih proračunskih obveznosti, če banovina odredbe ne prekliče.

Banska oblast je uvidela dalekosežnost svojega ukrepa in pristala na to, da se odloži uvedba posebne mestne davščine na zemljišča do konca tega leta, do takrat pa smejo mestne občine še nadalje pobirati dohodke na neposredne davke.

Kako smo majhni!

Slovenec iz Zagreba nam piše: »Ko so v sredo položili pokojnega kanonika Barleta v Zagrebu na mrtvašid oder v njegovi kuriji na Katpolu, so na vrata pritrili smrtnico, edino, ki je bila tedaj pri roki namreč slovensko, izdano od pokojnikovih sorodnikov, ki so vsi Slovenci. Zaradi te slovenske smrtnice se je začel del občinstva silno razburjati in celo demonstrirati, češ da se mora smrtnica odstraniti. Na srečo so kmalu na to prinesli še hrvatsko smrtnico, ki jo je izdal zagrebški stolni kapitelj, in so jo izdali na drugo krilo vrat, nakar so se duhovi malo umirili. Toda vendar je končno nekdo strgal slovensko smrtnico z vrat ... Kako smo vendar majhni v velikih časih!

Črna gora v Jugoslaviji

Med »učenjaki«, ki dokazujejo, da so Črnogorci poseben narod, različen od Srbov, je tudi profesor Perić, ki je nedavno

napisal članek »Črna gora v jugoslovanski federaciji«. Profesor Zivojin Perić zastopa mnenje, da je treba pri novi ureditvi države dati Črni gori avtonomijo v obliki federativne enice, ker so dobili črnogorski federalisti pri volitvah leta 1938 polovico poslanskih mandatov v zetski banovini in ker so Črnogorci povsem nekaj drugega kakor Srbi.

Profesorju Periću odgovarja v »Srbskem književnem glasniku« Nikola Djonović, ki ugotavlja, da so dobili pri volitvah l. 1938 črnogorski federalisti vsega skupaj dva mandata od 36, kolikor jih ima zetska banovina. Kar se pa tiče razlik med Srbi in Črnogorci, so te manjše, kakor na pr. med Učinkami in Vranjanci, ki so vsi čistokrvni Srbi. Djonović zastopa mnenje, da bo morala biti v novi ureditvi države Črna gora čim tesneje povezana s središčem države. Črna gora je primorska in turistična pokrajina z nadvse šibkim kmetijstvom. Njen geopolitični in gospodarski položaj ji naravnost ukazuje, da se mora gospodarsko in upravno čim bolj nasloniti na agrarno in industrijsko močno središče države.

Nemška razlaga o pomenu sedanje vojne

Znani ideolog nemškega narodnega socializma Rosenberg je pred dnevi govoril na nekem zborovanju v Vratislavi o pomenu sedanje vojne. Dejal je med drugim:

»Ali je sedanjí spopad posledica naših lastnih napak? Ali bi se bili mogli izogniti temu merjenju političnih in vojaških sil s svojo popustljivostjo? Mogoče je, da bi ne bili postavljeni že leta 1939-40 v to borbo, ako bi bili v različnih točkah popustili v zadnjih sedmih letih. Toda prav gotovo bi bilo do te borbe vseeno prišlo že v nekaj letih, a pod pogoji, ki bi bili za nas manj ugodni. Nemstvo bi bilo medtem popolnoma zatrto tako v bivši Češkoslovaški kakor na Poljskem. Razen tega smo opazovali, kako so se na drugi strani vedno bolj pospeševale vojaške priprave. Ko so nam potem leta 1939 odkrito povedali, da je cilj angleške in francoskega boja, da nam pripravijo še hušji Versailles, je bil končno vsakdo pripravljen, da prevzame nase spopad kot usodno nujnost. Voda je prav gotovo v teh letih postavil najbolj daljnosežne predloge, toda on se je obnem pripravil na najhujše nujnosti. In ko se je vojna začela, je ves nemški narod razumel notranjo nujnost te borbe, ker je videl, da bi se ji itak ne bili mogli izogniti.«

Francoska milica

Poročali smo že o ustanovitvi dveh enotnih strank v Franciji, ene na nezasedenem in ene na zasedenem ozemlju. Poslednja je bila ustanovljena od Lavala in njegovih prijateljev kot protitež proti prvi, ki jo je ustanovil maršal Petain. Medtem ko se prva imenuje stranka narodne skupnosti, se druga imenuje ljudski narodni zbor. Za njenega generalnega tajnika je bil te dni imenovan Jacques Corréze.

Kakor poročajo listi, bo »ljudski narodni zbor« v zasedeni Franciji imel tri vrste članstva. Pogoj za sprejem v pravo članstvo je izpolnitev 15. leta starosti. Razen navadnih članov bo stranka imela tudi svojo milico, ki bo imela posebne znake, ter tako zvano »ljudsko legijo«, katere člani bodo prav tako nosili posebne znake. Bivši bojovníki na zasedenem ozemlju

Francije so tudi že zavzeli svoje stališče do novega pokreta in se izjavili proti skupnemu vstopu v novo stranko.

Tonaža angleške trgovinske mornarice

Po sodbah angleških pomorskih strokovnjakov, ki jih navajajo ameriške agencije, znaša skupna tonaža angleške trgovinske mornarice trenutno blizu 17 milijonov ton. Od oktobra 1939 dalje je Anglija prejela od Zedinjenih držav 199 trgovinskih ladij v skupni tonaži 755.000 ton, medtem ko so nekatere prijateljske in zaveznice države prejele od Amerike 85 novih ali starih trgovinskih ladij v skupni tonaži okoli 200.000 ton.

SOKOL

Sokolsko društvo na Ljubnem je bilo skoraj dve leti brez primernih prostorov za telovadbo. Lansko leto pa se je posrečilo dobiti primerne prostore za redno telovadbo vseh oddelkov. Prve sadove svojega poživljenega delovanja je pokazalo sokolsko društvo s svečano proslavo zedinjenja. Preteklo nedeljo pa je društvo priredilo lepo pustno zabavo, ki je v vseh pogledih dobro uspeša. Prihodnji meseci bodo posvečeni pripravam za domači telovadni nastop in udeležbo na vsesokolskem zletu v Beogradu.

Sokol Ježica. Na splošno žaljo bo na pustno nedeljo ob 15. uri dramski odsek Sokola ponovil vsevoljno »Dva para se ženita«. Kdor se hoče nasmejati in užiti nekaj veselih ur, naj se udeleži predstave.

Sokol Beograd II. bo zgradil svoj dom še letos skupno z beografsko župo na zemljišču, ki mu za je poklonila matna občina na južni strani Zeleneva venca. Društvo ima preko 800 pripadnikov, med njimi nad 600 telovadčih. Starosta mu je inž. Lazar Kostić, beograjski podžupan. Do sedaj je društvo telovadilo vsa leta v kletnih prostorih šole pri saborni cerkvi, ki pa so postali že davno pretni. Društvo upa, da bo do septembra dom pod streho.

Lep čin naše narodne vojske. Na Cetinju obstoji namera, da bi se v Mojkovcu, kjer se je pred 25 leti bila znamenita mojkovska bitka, postavil dostojen spomenik padlim junakom. Akcija je pokrenilo cetinjsko sokolsko društvo in se stekalo denarna sredstva že od vseh strani v gradbeni fond. Tudi naša narodna vojska ni hotela zaostati. Te dni je prejel cetinjski Sokol pismo od komandanta zetske divizije, div. generala Milenka Varjačiča, ki mu javlja, da se pridružujejo akciji tudi oficirji in podoficirji zetske divizije in pošiljajo nabranih 9.729 dinarjev za spomenik.

Sokolski drobci. V Smederevu so se zedinili Sokoli in rezervni oficirji in bo lo leto zaradi obema društvoma skupen dom. — V okolici Subotice deluje 10 sokolskih čet, najmarljivejša med njimi je Mali Bajmoci, ki ima 164 pripadnikov in je priredila lansko leto 2 akademiji 23 članskih sestankov itd. — Sokolski gledališki odsek v Jagodini izvrstno deluje in ima dobro urejen oder, kjer prireja predstave sliernega nedelja. Prav tako je tudi v Veliki Kikindi na madžarski meji, kjer se lahko tudi pohvalijo z izbranim sporedom predstav, ki so vse obilno obiskane. — Splitsko sokolsko društvo ima veliko ljudsko knjižnico, ki šteje o kolo 5000 urejenih in izbranih knjig. Knjižnica so vsemu solitskemu prebivalstvu na razpolago. Ta knjižnica spada med največje sokolske knjižnice. — V jugoslovanskem sokolstvu deluje danes preko 100 klesarskih odsekov in se še vedno usavrjavajo novi. — Lutarski oder v Duri Resi pri Karlovcu si je mahoma ocvoril vso mladino kraja in ima vedno vse predstave razprodane.

Zagrebsko sokolstvo je svečano proslavilo Strossmajerjev dan pri Sokolu II. s telovadno in prosvetno akademijo, ki je bila jako številno posečena. V imenu zagrebških Sokolov je župni starosta z odposlanci vseh društev položil lep venec k spomeniku velikega djakovskega vladike.

Sokolsko društvo v Splitu spada gotovo med najagilnejše v državi. Preteklo nedeljo je imelo svoj letni zbor, ki je pokazal, da je društvo pod vodstvom staroste br. dr. Zvonimira Šimunčiča v stalnem napredovanju. Ima svoj lastni dom in v njem četo nad 500 izvršujočih članov, naraščajo in dece izmed 1190 pripadnikov. Društveno premoženje je vredno preko 2 milijona dinarjev, društvena knjižnica pa šteje nad 5000 knjig in jo torej lahko prištejemo že med večje javne knjižnice, ki jih vodi sokolstvo. Tudi sicer je bilo poleg telovadnega prosvetno delo v velikem zagonu, saj je bilo preko 36 predavanj lanske leto, 21 gledaliških predstav in tudi društvena godba je podala dokaze svojega velikega truda. Tudi v letošnjem letu bo vodil društvo br. dr. Šimunčič. Splitški Sokoli izdajajo kar dvoje sokolskih časopisov: Sokola na Jadranu kot glasilo žup Sušak, Šibenik in Split ter »Mladí Sokor«, ki ga izdajajo splitški naraščalniki.

Delovni razpored COS za leto 1941. Češko sokolsko vodstvo nazlaša, da se morajo za vsako ceno ohraniti pri življenju in delu vse sokolske enice. To delo naj postaja čedalje enotnejše in temeljitije ter naj postopno obseže ves narod in ga privede v sokolsko delovno skupnost. Izgubiti se ne sme niti ena sokolska duša. Zato bo posvečena vsa pazljivost posebno mladini. Vsa društva naj se potrudijo pri pridobivanju novih pripadnikov, ki se morajo vsi udeleževati telovadnega dela. Župe in osrednje vodstvo bodo postrebili, da se bo čim bolj izpolnilo število vaviteljev in vaviteljic. Število telovadnih pripadnikov se mora vsaj podvoiti. Poleg teh splošnih smernic na s'ra si možko in žensko načelnistvo COS začrtali še podrobna lastna delovna načrta, ki ju hoče ta v tekočem letu izvesti.

Obiave

Namesto rož na grob umrlega g. Alberta Jelocnika, tajnika Ljudske posojilnice v Ljubljani, poklanja za slepe gg. Karel in Polde Poljanar 200 din, za kar se jima Društvo slepih najtopleje zahvaljuje.

Dar CMD. V počastitev spomina umrlih očetov gg. Julija Pohorja in inž. Vinka Koširja je darovalo uradnišvo kredtneza oddelka Pokojniškega zavoda Družbi sv. Cirila in Metoda 350 din za najbednejše na naši severni meji. Darovalcem iskrena hvala!

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

Nekaj pojasnil o katastrskem čistemu dohodku

Znajo, da znaša zemljiški davek 10% katastrskega čistega dohodka. Praviloma, skoraj za vsa zemljišča, zavezana davku, je katastrski čist dohodek kot osnova zemljarije cenarna vrednost srednjega donosa zemljišča, ki ga je mogoče doseči z običajnim gospodarstvom po odbitku povprečnega zneska rednih gospodarskih stroškov. Za redne gospodarske stroške se smatrajo: stroški za vse vrste vršnih in ročnih gospodarskih del za pripravljanje, hranjenje, za setev, žetev, pripravljanje, hranjenje in oskrbovanje gospodarskih pridelkov, stroški za gnojenje, za seme in sadiko in amortizacijski stroški glavnice, vlozene za gospodarske zgradbe in inventar kakor tudi stroški za zavarovanje, ki so potrebni, da se doseže s krajnjem običajnim obdelovanjem zemljišča srednji donos v dotičnem kraju.

Kljub temu dovoljuje zakon, da se smejo odbijati poleg teh rednih gospodarskih stroškov od kosmatega donosa zemljišča še nekateri naslednji stroški. To dovoljuje zakon samo pogojno in izjemno za zemljišča, ki so se napravila iz nerodovitnih za rodovitna, iz neuporabnih za uporabna, in za ameliorirana zemljišča. Višina posebnih stroškov za upravo in vzdrževanje ni vsako leto enaka. Ker pa je mogoče ob ugotavljanju katastrskega čistega dohodka, ki ima značaj relativne stalnosti, operirati samo s številkami, ki so določene enako za vsa leta, dokler traja ta stalnost, določa zakon višino posebnih stroškov z 8% glavnice, vlozene v naprave, in letne režijske stroške v povprečnem znesku poslednjih šestih let. Glede višine posebnih stroškov postavlja zakon maksimalno mejo, ki je ti stroški konkretno ne smejo prekažati; določa namreč, da je ne smejo zmanjšati za več nego 80%.

O. F. — M. — Kakšne prijave so potrebne pri davčni upravi za izdajanje revije v 1.000 do 3.000 primerkih? — Vložiti morate tri prijave in sicer: za odmero pridobitine, za odmero davka na poslovalni promet in za odmero prispevka za obrambni sklad. Koliko bodo ti davki znašali, ne moremo povedati, ker nam manjka tudi za približno oceno vsaka realna osnova. Povedati bi nam morali v kakšnem razdobju bo izhajala revija in kolikšna bo zanjo letna naročnina. Zlasti davčna uprava, ki se izvolite nanjo obrniti, vam bo dala brez dvoma vsa potrebna nadaljnja pojasnila.

H. V. — C. Poselitva malega posestva ste na deželi v izmeri 60 arov in hiše z gospodarskim poslopjem. To posestvo vam pomaga obdelovati mali obrtnik, kateremu daste za to eno sobo, kjer si je uredil delavnico. Za pomoč pri gospodarstvu pa prejema ta obrtnik od vas tudi plačilo v živilih. Ali ste radi teh odnosov do obrtnika oproščeni zgradarine ali ne? — Na slična vprašanja smo v naši rubriki že ponovno odgovarjali. Po čl. 32. (t. 15.) zakona so oproščeni zgradarine samo one zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje. Ker izvršuje v vaši hiši vaš pomočnik pri obdelovanju polja obrt, ga ni smatrati za kmetijskega delavca, zaradi česar vsa davčna uprava ne more predlagati za oprostitve zgradarine.

Pravna

Pravna sredstva zoper odločbe sodišč

Zoper sodbe, izrečene na sodišču, ki je postopalo na prvi stopnji, je dopusten priziv. Zoper sodbo prizivnega sodišča je dopustna revizija. Zoper sklepe sodišč je dopusten rekurz, kjer ga zakon o sodnem postopanju v civilnih pravih izrecno ne izključuje. V prizivnem in revizijskem postopanju morajo biti stranke zastopane z advokatom.

Priziv se mora vložiti v petnajstih dneh od dneva, ko je bila stranki dostavljena sodba, in se ta rok ne sme podaljšati. V malotnih stvareh — spor v vrednosti do 500 din — začne teči ta rok z dnem razglasitve sodbe, če sta bili pri razglasitvi sodbe navzoči obe stranki, kot tudi v primeru, če je bila sodba vprico obeh strank razglašena na podlagi odgovori ali pripoznanja tožbenega zahtevka.

Priziv se vložijo s tem, da se izroči pravnemu sodišču prve stopnje pripravljani spis. Če v kraju pravnega sodišča ni vsaj dveh advokatov, se sme nadomestiti priziv in odgovor na priziv z ustreznimi izjavami na sodni zapisnik in zato ni treba, da bi sodeloval advokat. Sodnik, ki sestavlja tak zapisnik, mora pozvati stranko, naj točno navede prizivne predloge in razloge in jo tudi poizve o kvantitativnih posledicah, ki nastopijo zanj, če se opuste te navedbe.

Ce se vložijo priziv o pravem času, se s tem ovrne nastop pravomočnosti sodbe in prepreči izvršljivost vse do časa, dokler se ne odloči o prizivu ali dokler se priziv ne umakne. Če je bil priziv vložen v pravem času, se vroči v prepisu prizivalčevemu nasprotniku. Prepozno vlozene prizive zavrne pravno sodišče prve stopnje po službeni dolžnosti s sklepom. Tudi prizivni odgovor se vroči v enem izvodu prizivatelju. Ko je prispel o pravem času odgovor na priziv, ali ko je brezuspešno iztekel 15-dnevni rok, določen za odgovor na priziv, se celokupni pravni spis s prizivom in prizivnim odgovorom predloži prizivnemu sodišču v zakonito postopanje.

Zoper sodbo prizivnega sodišča, s katero se potrjuje sodba prvega sodišča, ni dopustna revizija, če ne presega vrednost spornega predmeta, o katerem je odločilo prizivno sodišče, brez posttranskih terjatev pet tisoč dinarjev.

Tudi revizijo je mogoče s posebnim revizijskim spisom v roku petnajst dni od vročitve prizivne odločbe. Tudi vložitve revizije preprečuje pravomočnost in izvršljivost sodbe, v kolikor se z revizijo izpodbija, vse dokler se ne odloči o reviziji ali se revizija ne umakne. Prepozno vlozene revizije ali take, ki so solah nedopustne, zavrne pravno sodišče prve stopnje. Če je pa revizija dopustna in pravočasna, se vroči en izvod revizijskega spisa nasprotniku, ki sme vložiti nato svoj odgovor pri sodišču prve stopnje v petnajstih dneh. Po vložitvi odgovora ali po izteku roka se revizija s celotnim spisom predloži prizivnemu sodišču, ki jima predloži spise prizivnega sodišča in nato vse spise odpremi k revizijskemu sodišču v nadaljnji zakoniti postopek.

Zoper odločbo prizivnega sodišča v malotnih stvareh ni nadaljnega pravnega sredstva.

Rekurzi zoper sklepe sodišč se vlagajo s tem, da se izroči rekurzni spis sodišču, čigar sklep se izpodbija. Pismeni rekurz morajo biti podpisani od advokata. Le pri sreskih sodiščih smejo vlagati stranke, ki niso zastopane po advokatu, rekurz tudi usno na zapisnik. Tudi rok za rekurz znaša petnajst dni ter začne teči s prvim dnem, ko se je vročil pismeni odpravek onega sklepa, ki se hoče izpodbijati z rekurzom, v malotnih stvareh pa, če sta bili obe stranki pri razglasitvi sklepa, s prvim dnem po razglasitvi.

Vročeni rekurz ne odloži izvršitev izpodbijanega sklepa in tudi ne začetek njegove izvršnosti.

D. C. Trbovlje. — Imate strežnico, ki vam opravlja posle v gospodinjstvu dnevno le nekaj ur, stanuje pri starših in se tamkaj tudi hrani. Ali jo morate prijaviti v zavarovanje. — Tudi pošteznica daje po vašni pogodbi svojo telesno moč v najem, ker opravlja ročno delo v gospodinjstvu, zato spada pod obvezno zavarovanje po zakonu o zavarovanju delavcev. Če ste mnenja, da njeno zavarovanje ni obvezno, ste kljub temu dolžni prijaviti to osebo v zavarovanje, nakar bo odločil pristojni urad.

I. C. Naročnik »Domovine«. Ali pripada rodbinska pokojnina po smrti matere, uslužbenke tobačne tovarne, njeni za delo povsem nesposobni hčeri. — Žal manjkajo v vaših vprašanih podatkih o tem, kdaj in v kakšnem svojstvu je bila upokojena sedaj že pokojna mati. Svetujemo vam, da vložite na monopolsko upravo prošnjo potom tobačne tovarne in če vam bo pripadala rodbinska pokojnina, vam jo bodo gotovo priznali.

M. Z. V. zadevi solastnine, zidanja hiše in parcelacije — javite točen naslov.

Z. M. Ali je kršitev najemniške pogodbe razlog za odpoved. — Po uredbi, s katero se omejuje pravica odpovedi najem stanovanj in poslovnih prostorov (Službeni list od 26. X. 1940), je najemniku možno odpovedati v odgovornem roku, če porablja ali izkorišča skupno stvar zoper njeno namembo ali zoper pogodbo, ali jo oddaja v nasprotju z najemno pogodbo in podnajem ali jo kvari namenoma, ali iz velike malomarnosti pri uporabi, tako da se s tem najemna stvar poškoduje. Če najemnik s svojim vedenjem — v stanovanju ali na dvorišču — lastniku ali sonajemniku v znatni meri otežuje stanovanje in istem postopu, je podan odpovedni razlog.

Na devet vprašanj smo odgovorili pismeno.

Zdravniška

Opljenja P. Po mojem mnenju ste verjetno noseči. V tej domnevi me potrjuje dejstva, da je izostalo dosedaj redno mesečno perilo, kakor tudi vsi oni znaki, ki jih opisujete in ki so običajni v zgodnji nosečnosti. Razumem vaš obup, vendar ne smete pretiravati! Nikjer ni rečeno, da se ne bi vsa stvar končala ugodno. Cela vrsta je nezakasnih otrok, ki so deloma po skrbi svojih mater, deloma po lastni pridnosti prišli v življenje do visokih položajev.

Terapija: Vaše pismo mi je nejasno, ker ste kot laik deloma zamenjali pojme. Mislim pa, da bi bilo najbolje, da greste k enemu izmed tamonjih zdravnikov, ki naj se informira na zagrebški kliniki, do kakšnega zaključka je dovedla preiskava. Obenem naj prosil za nadaljnja navodila glede zdravljenja. V pismu, v katerem bo prosil za informacije, naj ne pozabi omeniti, da je žena sedaj že 4 mesece noseča. To dejstvo namreč ni brez pomena za presojo bolezni.

Veselite se vojaštine. Kratkovidnost vašega sina je zelo majhna, tako da bo potrjen. Za pisanje, odnosno učenje napačnih znamenj ne rabi, pač pa za učenje na daljavo in pa v šoli. Priporočam, da gre večkrat k okulistu v svrhu kontrole. Možna je namreč, da se kratkovidnost poslabša, odnosno izboljša in temu se morajo prilagoditi tudi naočniki.

L. 2836: Nedvomno gre v vašem primeru za vnetje sečnega mehurja. Z ozirom na razne okoliščnosti mislim, da je temu vzrok izpad nožnice. Ta povzroča s seboj mehur. Voda zastaja in se razkaja. Svetujem, da greste k kakemu specialistu za ženske bolezni, ki bo odredil nadaljnje.

M. S. Trbovlje: Vašega vprašanja ne razumem. Prosim, da pišete ponovno in obširneje.

Celuloza: Smer pravilnega zdravljenja je pokazal že vaš zdravnik, ki vam je dal dopust in vas s tem odtegnil kmetičevemu obratu, nakar se vam je stanje popravilo. Tudi po mojem mnenju bi bilo najbolje, da vas na predlog zdravnika premeste v kak drug obrat vsaj za nekaj mesecev, odnosno za stalno. Svetujem vam, da uživate čim manj slano hrano (večinoma samo prikuhe in sadje), in da se izogibate alkohola in nikotina.

Z. K. Nesite otroka k zdravniku za otroške bolezni! Cinkovo mazilo ni zadostno sredstvo za odpravo izpuščaja! Recept in ostala navodila vam bo dal zdravnik. Kar se tiče nemogućnosti ponovne zasnove je verjetno temu krivo vnetje maternice. V tem me potrjuje dejstvo, ko navajate, da imate beli tok. Kakšne prirode je ta beli tok, bo odločilo zdravniška preiskava, zlasti pa preiskava z mikroskopom. Ni izključeno, da boste ostali trajno jalovi.

Mila a in b. Proti ozelznanju se je treba varovati takoj, ko nastopi prvi mraz. Najboljša zaščita je dovolj prostorna obutev, ki nikjer ne tišči. Sedaj, ko že imate ozelznanje, vam svetujem izmenično kopel nog v topli in mrzli vodi in prostorno obutev. Proti ostalim težavam vzemite aspirin.

R. B. Guštan: Dobite pismen odgovor. **M. M. Sv. Rupert v Slov. Goricah:** Poglavlje o glavobolu je preobširno, da bi vam ga mogel na tem mestu izročiti poljnost: Mislim, da bi bilo najpametneje, ako pošljete vašega zeta v neko večjo bolnišnico, n. pr. v Ljubljano, v svrhu prekave in zdravljenja. Ker je preiskava komplicirana, je na domu nemogoča.

Kmetijska

CESTNO BLATO

J. S. M. Prilika se vam nudi nabaviti cestno blato, ki bi ga uporabili na vrto za mešanje med zemljo. Ker je blato oddaljeno skoro 2 km in bo treba plačati prevoz, nastane vprašanje, če ni bolje kupiti hlevski gnoj namesto blata. Zelite vedeti naše mnenje glede vrednosti cestnega blata in navodila, kako ga je uporabiti. Cestno blato je zelo primerna primes vrtni zemlji, zato ker zemljo rahlja in gnoji. Posebno za težko ilovnato zemljo ali za mrtvico je tako blato velikega pomena. Dalje se uporablja cestno blato za mešanje s kompostom in v sadovnjaku. Vrednost cestnega blata je pa lahko zelo različna, ker je odvisna od vrste gramoza, ki se posipa na cesto, in velikosti prometa na dotični cesti. Kot najboljšo se ceni blato, ki nastane iz apnenca in živinskih odpadkov. Če je cesta posipana z gramožom, v katerem prevladuje apnenec, bo cestno blato dobro gnojilo. Radi navedenega smo mnenja, da je prevoz blata na 2 km daljo vedno zelo gospodarski in da bodo stroški bogato poplačani.

PITANJE DOMAČIH ZAJCEV
K. L. Pr. Radi bi vedeli, kako se zredijo domači zajci in koliko teže naj dosežejo, ko so godni za ubijanje.

Mnogi naši kuncereji zelo grešijo na račun pitanja zajcev. Nekateri jih pitajo malo, drugi pa pobijajo, kadar in kakršne koli. Pri vzreji se je treba ozirati na starost živali, krmo in čas pitanja. Za pitanje moramo pričeti s krmiljenjem zajca vsaj 14 dni pred zakolom s suho krmo in močnimi krmili. Sveže krme damo v tem času prav malo. Suha hrana naj obstoji iz sena, detelje, ali otave, močna krmila pa iz krompirja, otrobov, ječmenovega in koruznega zdroba. Tako zmes je dobro ovlažiti s posnetim mlekom. Napajati z vodo, še boljše pa je mleko. Na ta način spiti kuncni nam dajo zelo sočno, dovolj mastno in okusno meso.

Kdaj, v kateri starosti je zajca ubiti, je odvisno od pasme. Kuncel velike pasemske vrste se pobijajo, ko so stari 6 do 7 mesecev. V tem času dosežejo največjo težo. Kuncel manjše vrste se pobijajo konec petega meseca, srednje velikosti v starosti 6 mesecev. Razumljivo, da se pobijajo tudi mlajši zajci, akoravno ne dosežejo primerne težine. Kuncel velike pasme se lahko spita že v tretjem mesecu na 1,75 kg, medtem ko dobimo pri manjši sorti v enakem času komaj 0,75 kg teže.

PLEMENSKA KOKOS

A. Z. P. Radi bi vedeli, katere odlike morata imeti kokos in petelin, ki jih določimo za plem.

Za plemo je vzeti pravilno dorasčene in zdrave živali. Posebno se je treba ozirati na tuberkulozo. Vzorni kurjerji dajo preiskati živali po živnozdravniku, preden jih vzamejo za plemo. Dalje se mora jemati v poštev nesnost, in sicer obojestranska, tako od kokoške kakor od petelinove matere. Petelinova mati mora znesti najmanj 150 jajc letno v teži od 55 do 60 gr. Čeprav bi znesla samica dovoljno številno, toda lažji jajc, se prenese podedovanje na petelinove hčere. Kokoške bi nese lažja jajca. Petelin naj bo star najmanj eno leto in če je dober plemenjak, ga je treba pustiti čim najdalje za plemo. Kokoši za plemo naj bodo stare dve leti in od mater, ki so znesle letno nad 150 jajc v teži po 50 gr. Za plemo je torej jemati kokoši z rodovitnikom. Zdravje, rast in nesnost živali mora biti kontrolirana!

PITNA VODA

I. S. N. Na svojem dvorišču ste zabili cevi nad 5 m globoko in prili do vode. Nekateri pravijo, da ima voda okus in vonj po gnojnicah. Vi tega ne opazite. Zelite vedeti, kje se da ugotoviti, če je voda res dobra.

Vodo preizkušajo zdravstveni zavodi, predvsem pa Higijenski zavod v Ljubljani. Sreski zdravnik vam da točna navodila, koliko vode morate poslati v preizkušnjo.

ŠAH

Redni letni občni zbor Slovenske šahovske zveze bo prihodnjo nedeljo v Šoštanj. Listi poročajo, da bo imel Hrvatski šahovski savez dne 16. marca izreden občni zbor. Hrvatski šahovski savez je tudi imenoval delegate za konferenco predstavnikov srbskega in Hrvatskega šahovega saveza ter Slovenske šahovske zveze. Dolej pa še ni poročil, kje in kdaj naj bi se ta konferenca vršila.

Na letnem občnem zboru Beogradskega šahovskega kluba je bil preteklo nedeljo izvoljen povsem nov odbor, sestavljen iz samih mlajših aktivnih šahistov. Predsednik kluba je sedaj nacionalni mojster B. Tot. Beogradski listi še ne podajajo nobenih komentarjev o tej spremembi.

Iz neke medklubne tekme v Berlinu je naslednja partija.

Beli: Šamisch Črni: Richter

1. d2—d4, d7—d5, 2. c2—c4, e7—e5? (Večina mojstrov je danes pač mnenja, da je ta gambit nekoristen. Kljub temu pa ga igrajo tu in tam še vedno na mojstrskih turnirjih, včasih tudi z uspehom).

3. d4:e5, d5—d4, 4. Sg1—f3, Sg8—c6, 5. Sb1—d2, Lc8—f5,

(Neobičajno nadaljevanje. Navadno pa igrajo Lg4, Lc6 ali f6).

6. a2—a3, Dd8—d7, 7. g2—g3, d4—d3!?

Zanimiva poteza, ki vodi do velikih zapletov. Kmet na d3 postane lahko močan ali pa slab).

8. e2—e3,

(Šamisch misli naknadno, da je 8. ed3: najbrže bolje).

8. ... f7—f6,

(Črni ne igra na ponovno osvojitve kmeta, temveč skrbi predvsem za hiter razvoj).

9. e5:f6, Sg8:f6, 10. Lf1—g2, Lf5—h3, 11. 0—0, Lf3:g2, 12. Kg1:g2, h7—h5!

(Dosedaj igra črni na napad. Grozi h4, Sh4, g5 ter nato Dh3+).

13. h2—h4, Sf6—g4, 14. b2—b3, Lf8—c7, 15. Sd2—e4, 0—0,

(Zanimivo je, da se odloči črni za kratko rohamo in ne za dolgo. Morda odloča pri izbiri dejstva, da je v partiji trdnjava s tempom prišla na važno f-linijo. Tudi bo beli težje organiziral napad na kraljevo nego na damsko krilo).

16. Sf3—g5, Ta8—b8, 17. f2—f3?

(Šamisch misli, da je to odločilna napaka. Pravi, da bi bila po 17. Ld2 bela pozicija popolnoma varna ter da bi moral beli s kmetom več prej ali slej zmagati. Richter pa je mnenja, da bi tudi potem imel črni zaradi d-kmeta boljše izgleda).

17. ... Lc7:g5! 18. h4:g5?

(Nekoliko bolje je še 18. fg4, čeravno je tudi potem beli že izgubljen. Po potezi v partiji pa odloči črni zelo elegantno).

18. ... Sc6—e5! 19. f3:g4,

(Tudi na druge poteze, na pr. na Sc5, bi sledilo kakor v partiji Dc6 z dvojno grožnjo d2 ter nato Se3+, oziroma eventualno tudi Sf3).

19. ... Dd7—c6,

(Črni napad je sedaj nevzdržen).

20. Th1—f4, Tf8:f4, 21. Kg3—h3, 22. Kg2—g3, h5—h4+1, 23. Kg3—h3,

(Če 23. Kh4, potem seveda Dg2 itd.).

23. ... d3—d2, 24. Lc1:d2, Se5—f3, 25. Ta1—a2, Sf3:d2, 26. Dd1—c2, Td8—d3,

bi se vd. Vasja Pirc

Jakobu Sedeju v spomin

Kdo izmed ljubljanskih in okoljskih lovcev ni poznal vedno razpoložnega in nasmejanega Jakoba, Bli je odlični lovec in najraje je pokramljal o lovu. Od svoje rane mladosti pa do svoje smrti mu je bila gozdna tišina, kamor se je najraje zatekel, v uteho in počitek. Naravo je ljubil iz dna srca in v njej mu je bil vsak trenutek zlat.

Kam pa pojdemo jutri, sem te vprašal, tam na Magdalenski gori bo lepo, tam bodo tekli zajčki. In odgovorjena sva bila. Po lovu pa si prepeval in se veselil. Tvoj mladeniški glas se je razlegel tako prijetno. Dragi Jaka, nič več nam ne boš pel pesmi »za klobuk pereška dva«, nič več razkladal svojih doživljajev na lovu. Hudo in težko nam je vsem, ki smo te poznali, naš predobri Jaka. Prav sedaj odhajaš od nas, ko nam nastopajoča pomlad oznanja novo življenje. Tako hitri odhod na drugi svet pa je bil morda dar usode. Ko sem te zadnjič obiskal, je bila Tvoja želja vstati samo za eno minuto. Srce bi se ti trgalo, ko ne bi mogel več poslušati zvonjenja brakov in poke lovskih pušk.

V večnem snu naj Ti, dragi Jaka, prijetno poje lovski rog, katerega si tako rad slisal in ljubil do zadnjega diha. S snehljajočim obrazom počivaj v večnem lovišču mirno, mi Tvoji prijatelji in tovariši pa ti bomo ohranili trajen in svetel spomin.

Stane Logar

Da je
ASPIRIN
originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Opis: reg. pos. št. 7307 od 22. marca 1940.

SPORT

Nedelja brez pravih dogodkov V pričakovanju bližnjega pestrega sporeda na Gorenjskem

Nič posebnega ne bo prinesla današnja sportna nedelja. Elita onih, ki bi v teh februarjskih dnevih morali polniti naša smučišča in drsališča, je v glavnem sploh odsotna. Hokejisti so iz Ga-Pa šele na poti domov, okrog 20 naših smučarjev pa tekmuje danes že tretji dan na velikih mednarodnih tekmah v Beljaku, o katerih pišemo na drugem mestu. Razumljivo je, da je potemtakem domači smučarski spored omejen samo na nekatere manjše klubske prireditve.

V ostalem pa je ta nedelja samo bežen odmor pred velikimi smučarskimi dogodki, ki jih bomo od torka dalje doživeli v gorenjskem kotu. V Planici bodo ta dan začeli s skoki na veliki skakalnici, v četrtek in petek ter deloma tudi v soboto pa bodo tamkaj tudi še velike mladinske tekme v izvedbi SK Ilirije. Slednjič je za soboto in nedeljo razpisala gorenjska zimskosportna zveza z Jesenic tudi svoj vsakoletni zlet gorenjskih smučarjev, ki ga bo letos izvedla v Mojstrani. Kratka opozorila na te smučarske prireditve, ki bodo obenem

višek letošnje sezone, objavljamo niže. V Ljubljani sami danes sportnih prireditev ne bo, za zeleno mizo pa se bodo vsedli predstavniki naših liahkootletskih klubov in položili obračune za lansko leto ter pripravili načrte za bodočo.

Na jugu nogometaši

Ligaši na jugu imajo med tem že dela in skrbí čez glavo. Danes je v obeh ligah na sporedu že XIV. kolo z naslednjimi srečanji:

v hrvatski ligi: v Zagrebu: Gradjanski-Hajduk, v Osijeku: Slavija-Concordia, v Splitu: Split-Blaž, v Sarajevu: SASK-Zeleznikar in v Varaždinu: Slavija-Belica ter v srbski ligi: v Beogradu: BSK-Bata in Jugoslavija-Gradjanski, v Pančevu: Jugoslavija (J)-Jedinstvo, v Novem Sadu: Vojvodina-Bask in v Subotici: ZAK-Slavija (S).

Tekmovanje se naglo bliža koncu: favorita za naslov narodnih prvakov Concordia in BSK imata tudi danes vse nade, da bosta še ojačila svojo vodilno pozicijo.

Planica v številkah

Kako so se od leta 1934. razvijali skoki na največji skakalnici sveta

Od prihodnjega torka do prihodnje nedelje bodo v Planici spet dnevi smučskih poletov, ki vzbujajo zanimanje po vsem svetu. V Jugoslaviji gotovo ni sportne prireditve, za katero bi se svet tako zanimal, kakor za Planico. Zato te prireditve niso izredno zanimive samo s sportnega vidika, temveč imajo tudi velik propagandni pomen za naš zimski turizem.

Zakaj je postala Planica tako popularna? Leta 1934 je ing. Bloudek dogradil tamkaj skakalnico, na kateri so bili doseženi prav lepi rezultati, med njimi za naše daljava 66 m in nov jugoslovanski rekord. Šest tednov kasneje so skakali tamkaj Norvežani, Avstrijci in naši ter porušili svetovni rekorde z daljavo 92 m, z dotikom tal celo z daljavo 95 m. Planica je zaslovela, toda obenem z njeno slavo so se začele tudi hude neprimlik. Ko so se prihodnje leto pojavili na startu razen prejšnjih obiskovalcev tudi švicarji, Čhi in Poljaki, so iz Osla povzročili prirediteljem mnogo težav in skrbí, toda kljub temu se je na oni tekmi eden Srednjeevropcev povzpnil na daljavo 95 m, nov svetovni rekord se je dvignil na 99 m, naš jugoslovanski pa je šel na 76 m. Naslednje leto je neumorni ing. Bloudek zgradil novo veliko skakalnico in štiri majhne.

Leta	preko 80 m	od tega preko 90 m	preko 95 m	preko 100 m
1934	23 — 4 p	2 — 1 p	—	—
1935	62 — 6 p	14 — 2 p	5	—
1936	26 — 3 p	10	6 — 1 p	1
1938	26 — 1 p	9	7	5
1940	93 — 3 p	22 — 1 p	10 — 1 p	3

Številka s črko p pomenja s padcem, vendar je treba pristaviti, da so vse samo padci brez nezgode, ki je v Planici doslej še ni bilo.

Pred IV. zletom gorenjskih smučarjev

V dnevih 1. in 2. marca bo v Mojstrani že četrta repiza tega vsakoletnega smučarskega praznika.

Komaj so utihli koraki smučarjev iz nepozabnih celjskih dni, že se nam obeta nov tovrstni dogodek, ki bo po kvalitativni tekmovalce prekosil vse letošnje prireditve, saj bodo nastopili na IV. izletu gorenjskih smučarjev, ki ga priredi Gorenjska zimskosportna podzveza, prav vsi naši reprezentanti.

Amerika se zabava

Film, ples, radio, opojne pijače, knjige, koncentrirane reportaže, gramofon in avto — to je vsebina življenja onstran Oceana

Amerika se zabava popolnoma drugače kakor Evropa. Američani so si tudi zabavo industrializirali in jo vtaknili v kalupe. Najbolj priljubljena zabava je

kinematograf.

V zadnjih časih je število njegovih obiskovalcev od tedenskih 80 milijonov nazadnje sicer na 65 milijonov, a film je še vedno ena največjih industrij v državi, ki ga presegata samo še jeklarska in avtomobilska industrija. Vsa Amerika ima več nego 18.000 kinematografov, od pravih palač, v katerih predvajajo cele revije, do majhnih hruken, kjer sedi za 10 ali 15 centov lahko pet ur. Majhni kinematografi so zato vedno polni brezposelnih in družin, ki preživijo tu čas na topem od dveh popolnih do polnoči in še čez. Odmorov ameriški kinematografi namreč ne poznajo.

Ples je isto tako postal industrija. O ogromnih ameriških

plesnih dvoranah

in Evropski nimamo pojma. Sedaj so zgradili plesne palače, ki je stala več nego milijon dolarjev. Američani zahajajo plesat kakor Evropejci plavat ali telovaditi, dvakrat na teden. Ples jim je neke vrste sportno udejstvovanje. Večinoma so to mlajše dvojice, a tudi častitljive matrone in osivele gospode najdemo med plesalci. Najslavnejše ameriške kapele igrajo v teh plesnih dvoranah, a mlado in staro pleše ob njihovih zvokih za majhen denar. Plesni orkestri, ki jih poznamo v Evropi samo z gramofonskih plošč, so vsega upoštevanja vredne tvrdke. Njih dirigenti zaslužijo tudi po 12.000 dolarjev na teden, več nego Toscanini in Bruno Walther skupaj! V majhnih krajih, kjer plešejo samo ob sobotah zvečer, ko prihajajo okoliški farmarji v mestece, svira radio, ki sega v najbolj oddaljene samote.

Radio

je tudi velika industrija. Tri velike družbe so si razširile omrežje svojih postaj preko vse celine in v Južno Ameriko. Velike programe prenašajo po določenem sistemu od obale do obale. Če dirigira n. pr. Toscanini kakšno simfonijo, ga poslušajo od Aljaske do Falklandskih otokov po 50 milijonov in več ljudi. Če je kakšen večer na programu važna oddaja, je opaziti kar višino, kako se ob njenem času izprazni kinematografi in restorani, da se po prenosu spet napolnijo. Ker je radio

v rokah zasebnih družb,

postajajo njegovi programi zaradi konkurence čedalje boljše. Te zasebne družbe žive od tega, da prodajajo svoje programe velikim tvrdkam za reklamne namene. Vsak popoldan imajo direktne prenose iz evropskih in drugih prestolnic. Včasih se v prenosu razgovarjajo in zabavajo ljudi tudi po trije mesece, ki sedijo n. pr. v Washingtonu, Rimu in Londonu. Radijske naročnine v Ameriki ni. Ni čudno, da skoraj ni gospodinjstva brez radia in da ima mnogo družin tudi po več aparatov.

Alkohol

je še vedno važna zabavilo. Američani pijejo bolj nego Evropejci, in sicer močnejše stvari. Pivo in vino sta le obimni pijači, če se naj pa razvije živahno razpoloženje, posegajo po ginu, ameriškem whiskeyju, in drugih močnih pijačah, ki so vsako uro na prodaj. V ameriških »partyjah«, večernih družbah, ima alkohol važno vlogo. Te večerne družbe so malo drugačne nego v Evropi. Večinoma prihajajo tja mladiči

s svojim srčnim priveskom,

zato se med pojedinih dvojicami ne more razviti splošna družabnost. Če je že predolgočasno, potem pričnejo s kakšno igro, n. pr. sedaj zelo popularno igro vprašanj in odgovorov. Imenujejo mi tri opere, v katerih se zgodi umor. — »Kateri evropski vladar si je bil sam prednik in naslednik?« ... Itd., takšna so ta vprašanja, ki spominjajo malo na Evropo v času, ko je razsajala manjša križanka.

Za resne ljudi ostaja prav za prav le knjiga, kajti

gledališča

so le v velikih mestih, kjer so tudi redni simfonični koncerti. Lansko leto je izšlo nič manj nego 10.106 novih knjig, med njimi skoraj pet novih romanov na dan. Toda Američani ne kupujejo knjig, izposojajo si jih rajši v vzorno urejenih javnih in zasebnih knjižnicah. Zato ni čudno, da znaša povprečna naklada ameriškega romana 800 izvodov. Če izide kakšna knjiga v 20.000 izvodih, kar ni v javnih evropskih deželah nič nenavadnega, je

uspeh že senzacionalen,

a knjigi s 50.000 izvodih, kar je v Evropi isto tako pogosto, se obetajo že dolarske pogodbe s Hollywoodom. Poleg 1646 novih

Čisto volneno — za obleke, Kvalitetno blago — površnike, zimske suknje

itd. — dobite še vedno pri tvrdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — Aleksandrova cesta 7. Zaloge konfekcije za gospode in dečke.

»Striček — nocoj sem sanjala, da si mi pokloniš tisoč dinarjev.«
»Pa naj bo, dovolim ti, da si jih obdržiš!...«
(P. Politikec)

romanov je izšlo lansko leto v ostalem 600 življenjskih in 1570 političnih ter gospodarskih spisov.

Američanov vsakdanji kruh so časopisi in časniki. Amerika ima preko tisoč tednikov in mesečnikov, od takšnih z milijonskimi nakladami do lističev s plažo, ki ne izginejo navzlic vsem naporom. So magacini, ki objavljajo samo sportne ali detektivske ali ljubezenske zgodbe, drugi, ki so se specializirali za

zgodbe z drugih planetov,

tretji, ki priobčujejo samo grozotne zgodbe ali zgodbe z morskega dna ali kar koli podobnega. Ljudje vse čitajo. Večina Američanov bere sploh samo magazine in časnike. Posebna ustanova je »The Readers Digest« v nakladi 4.100.000 izvodov s špansko izdajo za Južno Ameriko in angleško za Evropo. Ta »Digest«, kar pomeni prebavljanje, priobčuje v najkrajši, najkondenziranejši obliki vse, kar se je v Ameriki objavilo v enem mesecu. Ta

koncentrirana hrana

Američanom po vsem zelo prija. Morda bi jim bilo najljubše, če bi mogli vse knjige svetovne literature zgostiti na eno tiskano stran, tako da bi se z njimi seznanili v kratkem času, preden bi legli spat. To je v slogu tistih konserv, ki se samo od sebe segrejejo, ko jih odpreš, in loncev, ki v desetih minutah namesto v dveh urah skuha vsako meso.

Američani si zmojo napraviti sploh vse udobno. Tako izdaja velika tvrdka za gramofonske plošče sedaj plošče v komornih skladbami, ki jim

manjka ta ali oni glas.

Če je nekdo navdušen igralec čela, pa nima drugod, da bi skupaj zaigrali v kvartetu, kupi samo ta in ta kvartet, ki so ga posneli brez čela, sproži gramofon in sam igra manjkajoči glas...

Važen pripomoček za ameriško zabavo je avto. V samem Los Angelesu je n. pr. na 1.500.000 ljudi 1.100.000 avtomobilov. Nam se zdi čudno, da morejo ljudje, ki so v delu ves dan prebili v avtomobilu, zvečer, po hitri večerji, vzeti vso družino v avtomobil in popeljati se z njo

na »sprehode«.

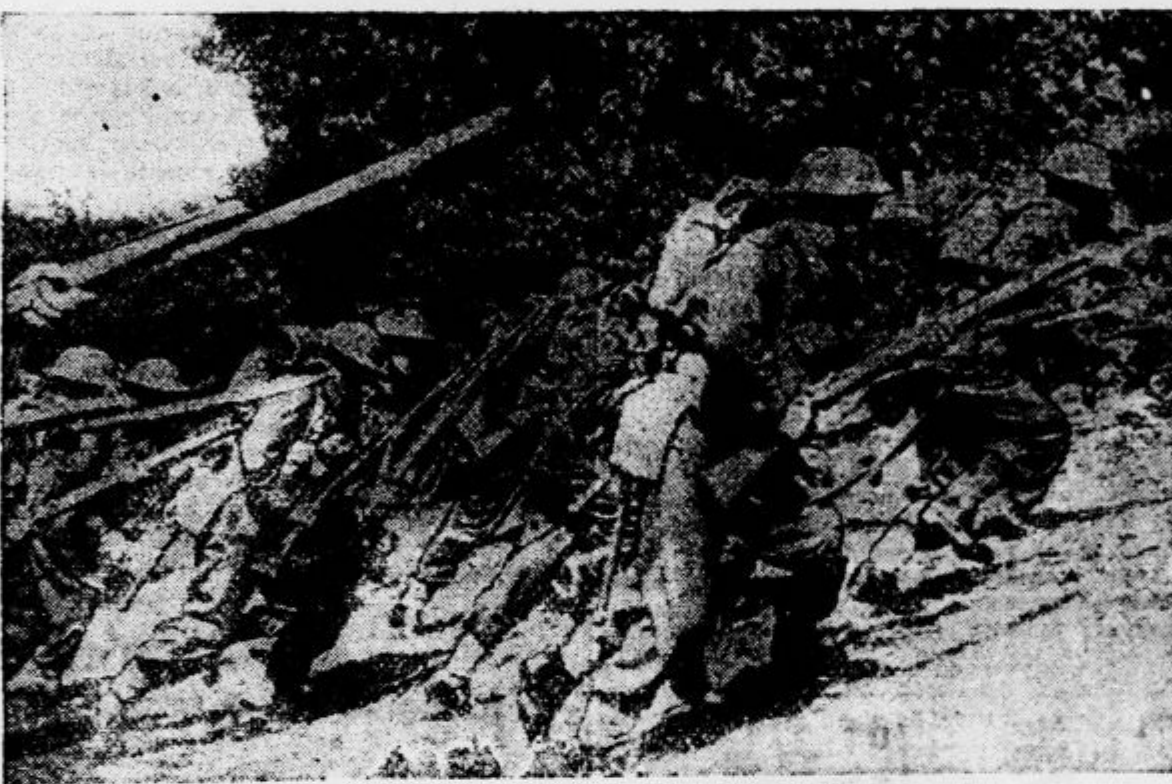
V Ameriki je to nekaj samo ob sebi umevnega. Ljudje se »sprehodijo« tako morda samo na kozarec oranžade (ki jim jo prinesejo seveda v avto) ali pa na kinematografsko predstavo — ki si jo ogledujejo isto tako s svojih sedežev v avtomobilu, kajti tam so kinematografi, v katere se lahko pripelješ z avtomobilom.

Skratka

Amerika se zna zabavati,

sicer malo živčno in kakor bi hotela pozabiti na vse nevihte, ki se dvigajo nad obzorji, zabava pa se le in izkorišča svoj čas...

Naskok na nož!

Angleška vojska se vešča za napad z golim orožjem

Tragedije v pragozdu

Kako umirajo levi, leopardi in pantri — Najnevarnejši sovražnik zveri je človek

»Največje obžalovanje vredne živali v džungli niso travoedke in male živali, temveč zveri, ki so postale prestare za lov. Stari levi, leopardi in pantri morajo umiranje občutiti kot dolgo in bedno dokajanje,« piše neki zoolog, ki se je pobavil z vprašanjem, kako umirajo živali v divjini.

Na temelju svojih raziskav je prišel do zaključka, da pogine večina divjih živali hitro in brez posebnih muk, in sicer že zato, ker jih pogine komaj tretjina naravne smrti. Preostali del jih p.s.tane žrtev teža ali onega sovražnika. Najnevarnejši nasprotnik v divjini živečih živali je človek, potem sledita lev in leopard. Med tem ko mori leopard včasih iz samega nagajenja do moritve, morijo levi le zaradi gladi. Ker pa potrebuje lev trikrat toliko hrane nego leopard, je število njegovih žrtev priljubeno enako. Po nekaterih cenitvah umrli odrasel lev v pragozdu vsako leto šestdeset antilop.

Velike zveri ubijajo pšen čim hitreje mogoče. Ugiz v tihnik, ki prelomi hrbenico, ugriz v vratno odvodnico ali močan udarec ga reši dolgih muk. Lev poskuša svojo žrtev n. pr. prisiliti, da bi si sama zlomila vrat. Skoči ji na ramena, ugrizne jo v tihnik in ji zarije svoje kremplje v nosenice, s čimer jo prisili, da obrne glavo stran. Pri tem obratu pa se žival večinoma spotakne in si pod težkim bremenom leva zlomi hrbenico. Posočje pa velikim antilopam uspe, da zasledovalca s svojimi rogovi vržejo na tla in mu uidejo. To je razvidno iz številnih sledov levjih ugrizov, ki so jih opazili na ustrelenih antilopah. Tudi krokodili ubijajo hitro. Pien zagrabijo za nos in ga z repom tako tresčijo, da pada na tla, nakar potegne kušar svojo žrtev v vodo in jo utopi.

Najbolj tragičen pa je konec velikih zveri samih, ki umrjejo od starostne oslabelosti. Ko postanejo levi zobe slabi in ga začnejo zapuščati moči, postane njegovo življenje, kakor življenje starih leopardov in tigrov, mučno življenje. Na zadnje so ti »stari pragozda« tako slabotni, da ubijejo kvečjemu kakšno miš ali

kakšnega jezevca. Pri tem dobe bodljaje v telo in bolesterne otekline, ki jim zastrupljajo kri. Nazadnje ležejo, nesposobni za vsak lov v kakšen kot in takalo, da jih pokončajo hišene in šakali. Včasih so ljudje videli umirajoče leve, ki niso niti najmanj poskušali, da bi se obranili napadov manjših zveri.

Bojna ladja ali podmornica?

Kateri gre prvo mesto? — Izkušnje, ki so jih rodile zadnje vojne

Po svetovni vojni so se na Angleškem in tudi drugod dolgo časa prepekali, kaj spada na prvo mesto, bojna ladja ali podmornica. Po dolgih razmišljanjih so prišli do zaključka, da imata oba tipa vojni ladij svojo upravičenost.

V vseh časih je odločala na prostem morju bojna ladja, najmočnejša ladja v brodovju. Če so zmagale šibkeje ladje nad močnejšimi, kakor se je to zgodilo pri Akkonu in v kitajsko-japonski vojni, tedaj so odločale tu po eni strani težke napake, na drugi strani pa posebna drznost. V vodovjih ob obalah pa je stvar po zaslugi torpeda, mine in podmornice drugačna. Letalo je ta obalni pas še razširilo.

V zgodovini razvoja pomorskih bojnih pripomočkov se je bojna sila pojedinih velikih ladij čedalje bolj razvijala. Prvi uspeh s samogibnim torpedom, pri čemer

Kako urno polje kri?

Množina krvi znaša pri človeku povprečno eno petnajstino telesne teže

V stockholmskem medicinskem zavodu so napravili poskuse, da bi ugotovili brzi- no krvnega obtoka v razni starosti. Za te poskuse je bilo na razpolago večje število študentov in študentk kakor tudi drugih oseb, tako da so bile zastopane vse starostne dobe.

Kot skupni izsledek so ugotovili, da znaša celotna množina krvi povprečno 1/15 telesne teže, nasprotno pa so brvne obtoka v raznih starostnih dobah zelo neenakomerne. V splošnem krvni obtok z rastočo starostjo zelo nazaduje. Merili so

n. pr., koliko časa potrebuje kri, da dospe od srca do roke. Med tem ko traja to v starosti 70 let 12,3 sekunde, potrebuje kri za isto pot v starosti 40 let komaj 6,1 sekunde, torej manj nego polovico.

Merilna naprava je bila sestavljena iz močne žarnice in fotoelektrične stanice, ki je reagirala takoj tudi na najmanjšo spremembo krvne barve. Poskusni osebi so v dovodnice vbrizgali modro, popolnoma neškodljivo tekočino in tako je bilo mogoče zasledovati brzi- no, s katero se je kri pomikala skozi arterije.

Prepovedano vedeževanje

Pameten ukrep rumunske vlade proti izkoriščevalkam ljudske nevednosti

V Bukarešti so prepovedali poklice, ki se bavijo z vedeževanjem. Znatno število vedeževalk je na ta način izgubilo vsakdanji kruh in si mora iskati drugega zaslužka. Nekatere med njimi, kakor »Elida«, so dobivale za svoje napovedi po 200 in več lejev honorarja. Posebno neke »Elly« je bil recept, kako zadeneš v loteriji 10 mi-

lijonov lejev. Policija jo je prijela, češ, zakaj sama ne igra, če so ji znane številke, ki bodo zadele... Še slabše spričevalo zanjo je bilo to, da jo je mogla policija sploh presenetiti pri »poslu«. To bi se »prerokinja« vendarle ne bilo smelo zgoditi. Toda ljudje so neumni in so ji ne glede na takšne neuspehe prinašali svoj denar.

Kolumbov svetilnik

Prižgati ga hočejo z žarki, ki že dolgo potujejo skozi vesoljni prostor

Na kraju, kjer je Krištof Kolumb prvič stopil na ameriška tla, gradijo ta čas s pospešeno brzi- no ogromen spomenik. Njegovemu namenu ga hočejo izročiti dne 12. oktobra prihodnjega leta, ob 450-letnici odkritja novega sveta.

Nad ogromno zgradbo, ki bo rabila znanstvenim namenom, se bo dvigal svetilnik, ki bo njegovo svetlobo videti 200 km daleč preko Karabskega morja in Atlantskega oceana. Sedaj pa se bavijo zvezdoslovci Yerkesove zvezdarne z načrtom, da bi ta svetilnik na veliki dan prižgali na izreden način.

Že za razstavo v Chicagu l. 1933 so luči prižgali z žarki zvezde Arktura, ki so rabili od te zvezde do naše zemlje 40 let. Kolumbov svetilnik pa hočejo prižgati z zvezdnimi žarki, ki so l. 1492 poromali v vesoljstvo in do danes še niso dospeli do nas, pač pa bodo prispeli na zemljo prihodnje leto. Sedaj iščejo zvezdo, ki je primerno oddaljena od zemlje in ki so njeni žarki dovolj močni, da bi jih mogli v zvezdarne spremeniti v električno energijo, ki bi jo poslali do svetilnika in z njo prižgali njegovo luč.

22 dni na ledni plošči

Huda preizkušnja sibirskega lovca

Moskovska »Pravda« priobčuje dramatično poročilo o rešitvi nekega sibirskega lovca na tujne, ki je 22 dni prebil na plavajoči ledni plošči. Hranil se je z mesom tujna, ki ga je bil ubil, a ko je tega pojedel, je ustreli lastnega psa in ga isto tako sirovega smedel. Koži obeh živali si je ovil okrog nog, da ne bi mu zmrazil.

Petnajstega dne mu je uspelo, da je ustrelil še enega tujna. Njegove močvane in jetra je še gorke pojedel. Še sedem dni je prebil potem na ledni plošči, ki jo je gnalo 600 km daleč, in ves ta čas se ni upal zaspiti, da bi ne zmrazil. Končno so ga z obale zagledali in neko letalo ga je rešilo ter spravilo vsega izčrpanega v bolnišnico.

Lokomotiva v lednem oklepu

Posledica pljuska vode pri temperaturi 33 stopinj pod ničlo

Brzovlak, ki veže severno Švedsko s Stockholmom je te dni prispel z veliko zamud na cilj. Odpeljal je točno z norveško-švedske obmejne postaje Storlina, po 200 km vožnje se je ustavil v Niederhögenu, da bi vzel vodo. Ko je bila lokomotiva napolnjena, se je pljuske pocedil preko nje in v temperaturi 33 stopinj pod ničlo se je val spremenil v debel ledni oklep, ki je debelostno zavrl vsa kolesa.

Zaman so skušali ta oklep odstraniti. Končno so lokomotivo z veliko težavo potisnili na stranski tir, drug stroj se je postavil poleg nje in je brizgal vanjo krepke stebre vroče pare. Trajalo pa je nekoliko ur, preden je uspelo lokomotivo osvoboditi ledu.

A NEK DOTE

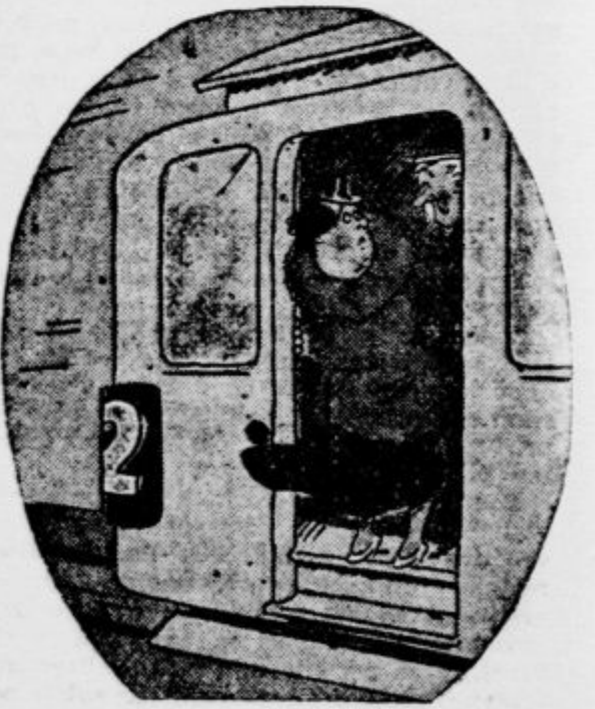
Bogat provincijalec bi se bil rad udeležil kakšne gostije cesarja Kaligule. Končno mu je uspelo, da je enega izmed dvorjanov, ki so razpošiljali vabila za cesarjeve gostije, podkupil z 200.000 sesterkami. Tako se je vtihotapil med goste.

Ko je Kaligula naslednji dan o tem zvedel, ga je z opombo, da pride sedaj lahko na osebno cesarjevo povabilo, dal olajšati še za 200.000 sesterce.

★ Nekdo je ženi cesarja Galiena prodal steklene dragulje kot pristne. Galien ga je dal odvesti v ječo in mu sporočil, da ga bodo za kazen vrgli levom. Ko so se pa odprla vrata levje kletke, je stopil iz nje kapun.

»Ali nisem prav storil?« je vzkliknil Galien zadovoljno proti svojim spremljevalcem. »Mož je silepari in je sedaj sam osleparjen!«

VS AK DAN ENA

»Gospa, dokler se vlak ne ustavi, ne smete izstopiti.«
»Ampak, g. sprevednik, namenjena sem v bolnišnico.«
»Tako, tako — če ste namenjeni v bolnišnico, pa kar lahko skočite iz vlaka.«
(Aftenbladet)

Trik z omedlevico

Kako kradejo tatovi v Južni Ameriki

V Buenos Airesu so aretirali te dni nekega moža, ki si je izmislil novovrsten taktični trik. Vozil se je z različnimi javnimi prometnimi pripomočki, tramvaji, avtobusi, podzemskimi železnicami itd. Med vožnjo je omedleval in to omedlevo je znal izvrstno igrati. Zmešnjavo, ki je pri tem nastala, so izkoriščali njegovi pajdaši, da so ljudem, ki so »omedlelemu« skušali pomagati, izmislili listnice, ure, nakit in kar jim je prihajalo v roke. S tem pleonom so izstopali na najbližji postaji, mož na tleh pa je bil toliko časa v »nezvesti«, kolikor so umorilci potrebovali, da so izginili. Potem se je počasi oveseljal, opral se je s sapotnikom za nadlego, ki jim jo je povzročil. Izjavljal je, da mu je sedaj bolje in da lahko sam izstopi, kar je tudi storil. Ljudje so pozneje ugotavljali, da so jim manjkale vsakovratne dragoce-nosti.

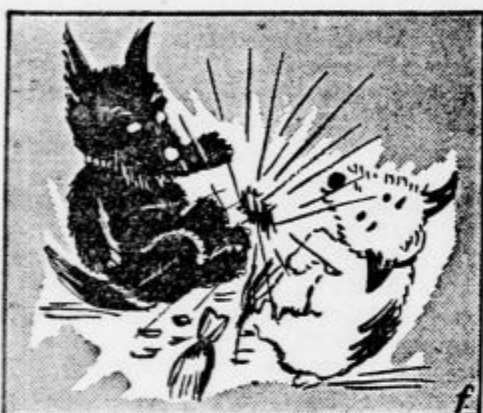
Pred nekoliko dnevi je lopov poskušal isti trik v vozi cestne železnice. Padel je nekemu špancu, ki je sedel poleg njega k nogam. Sopotnik mu je skušal pomagati, kakor drugi, nenačno pa je opazil, da sega nekdo v žep njegove suknje. Preden se je prav zavedel, je ta »nekdo« izstopil, španec pa je ugotovil, da mu je zmanjkala listnica s 50 pezi. Tudi mož v »omedlevici« je opazil, da je okraden tatvino ugotovil. Navzlic »nezvesti« se je hitro dvignil in planil na cesto. Seveda so ga začeli zasledovati, kajti ljudje so sedaj hitro spoznali, kaj se dogaja. Uspelo jim je, da so lopova dohiteli in ga izročili najbližjemu stražniku. Na policiji je mož vse izpovedal. Izjavil je, da so njegovi pajdaši z njegovim trikom v zadnjih tednih uplenili velike vsote, ki so si jih potem med seboj razdelili. Dejal je, da je bil zaradi vojne v zadnjih mesecih brez posla in ga je potem obup pognal v ta čudni »poklic«.

Zračna vojna in živčne bolezni

Švedski dopisnik göteborgskega lista za trgovino in ladijski promet poroča iz Londona, da so angleške oblasti osnovale niz zavodov za živčne bolezni, ki nastopajo zaradi intenzivne vojne v zraku. V te zavode pošiljajo osebe, ki so pretrpele živčni šok. Pri pilotih se jasno kaže, da nastopi šok rad posebno tedaj, če so nervozne konstitucije ali pa če niso zadostno hranjeni.

(INSERIRAJTE V »JUTRO«)

Za naše mlajše

Vrag v Bilpi

Belokrajnska pripovedka

Bilpa je vas ob Kolpi. Nad vasjo je pečina, pod pečino pa v skali vražja stopinja. Belokrajnski pripovedujejo, da je bival nekoč v Bilpi krojaček Matej, ki je imel polno kajzo lačne dece. Kadar je lakota najhuje pritislila, je šivavec, objel od vsega hudega, zaklel:

Komaj je izrekel, že je izpod pečine prikopitjal v bajto sam vrag.

»Zval si me, evo me!« je zarezgetal vrag in mežikal z zelenimi očmi v začudenega krojačka.

»Kdo si? Vrag te dal...« je krojaček zdajci v bojzorni zajecjal. »Če si božji — pomagaj! Če pa si vražji — od tod se odhlemaj! Letina je bila neveljavna, moja deca je gladna, nikogar pa ni, ki bi mi bregše ali robačo prinesel v delo. Zlahka bi mu oboje ukroji, za prgišče brašna bi obleko mu sešil!«

»Hm«, je zagodrnjal vrag. »Zares ti gre trda. Vem, gladi ne moreš nagnati

iz bajte ne zlepa ne zgrda. Ampak če meni sešiješ bregše in robačo, prinesel ti bom toliko moke, da je bo dovolj za vse otroke.»

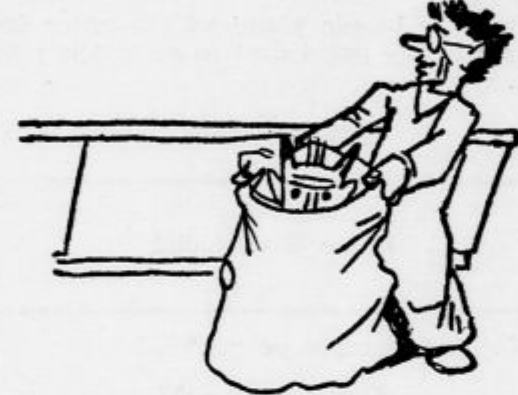
»Nič lažjega ko to«, se je razveselil šivavec.

»Ne ve, če bo res tako«, se je namuznil vrag. »Obleko močno mi sešij, da jo bom nosil vse dotlej, dokler boš ti živel v bajti tej!«

»Nič lažjega ko to«, je ponovil šivavec. »Ko Kolpa prvič bo narasla, pridi

Še tisto noč se je vlila ploha. In Kolpa je preplavila bregove. Sredi noči je vrag prišel v krojačkovo bajto. Na grbi je imel veliko vrečo moke. Postal jo je sredi izbe na tla in zastokal:

»Tukaj imaš brašno, za sedem let ga bo tebi in deci dovolj!«

»Potem je prišel siliti v šivavca, naj mu bregše in robačo dá. Matej pa, ne bodi len, odpre mentrgo, odveže vrečo in sesuje moko vanjo. S prazno vrečo v roki se postavi pred vrata in reče:

»Ohej, blago je vražje močno! Kar iz te vreče ti bom bregše in robačo sešil. Najprej seveda hlače. Le stopi v bisago, da ti ukrojam dopetače. Umerim višino, urežem korak, pa bodo iz vreče bregše, da se boš v njih postavil ko sam vrag!«

Vrag je bil budalo, pa je skočil v vrečo. Krojaček pa, ki ni bil od muh, je potegnil vrata vreče čez glavo in jo zavezal nad smrdljivimi rogni.

Zdaj je imel živega vrata ujetega v bisagi. Brž je iz brašna spekel gladni deci kruh, potlej so pod zoro pograbili

vrečo z ujetim vragom in jo zanesli na pečino in zazidali v duplino.

Toda vrag je vrag! Vražja je njegova moč! Komaj je bila duplina zazidana, se je izmotal iz vreče, se zaletel v skalo in jo na celem prevrtal, da je še danes tamkaj globoka luknja. Pograbil je velikanski kamen in ga s peklenko močjo zalučal proti šivavčevi bajti. Ker pa bajte ni zadel in je kamen prek Kolpe zgrmel, se je razjadel in skočil s pečine na tla. Toda priletel je na skalnata tla s takšno silo, da se je do gležnjev udril v živo skalo.

Tisti čas je v bližnjih Lazah podružnični mežnar zazvonil dan. Vragu je pošla peklenka moč, zato se ni mogel premakniti nikamor. Prišel je vpiti na

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

Mlado Jutro

pomagaje Pritekel je krojaček Matej s soto deco. Ko so videli kako in kaj, so se vrnili po krepelca, potlej pa premahali vrata, da so ga zmrzili v smrdljive dlake.

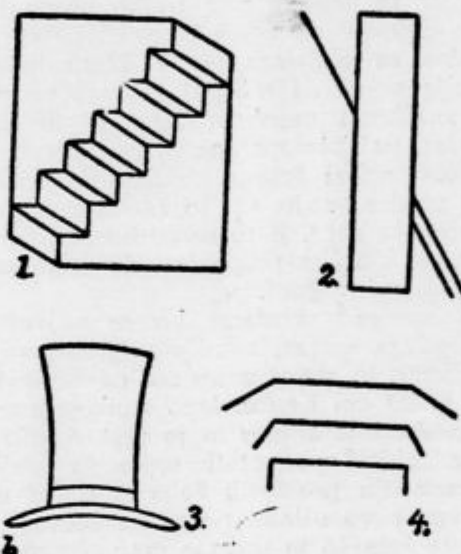
Tako je šel vrag v krpeli, ki jih je odpravila Kolpa...

Šivavčev vnuk je še danes v Bilpi. Ob Kolpi si je postavil kovačijo, rado vednežem pa razkazuje vražjo luknjo v pečini in vražjo stopinjo na skalini. Tudi Kolpa še dandanes smrdi na tistem mestu po vražjih dlakah.

Kdor ne verjame, naj gre v Bilpo

Videz vara

Mnogokrat slišimo, kako kdo vzklikne: »To sem videl na svoje oči!« A videz nas pogosto vara. Če ne verjamete, si oglejte naše slike!

Na sliki 1 vidimo stopnice. Oglejte si jih prav natanko. Čez kakih trideset sekund boste opazili, da se stopnice obrnejo in pokažejo od druge strani.

Pri sliki 2 tudi ne boste takoj vedeli, ali je črta, ki seka pravokotnik, podaljšek vrhnje ali podnje črte. Sele po daljšem opazovanju ali pa z ravnilom si dobite gotovost.

In močno se boste začudili, če z ravnilom izmerite višino cilindra in širino okrajkov. Videz nas tudi tu vodi za nos: prepričani ste, da je cilindar mnogo viš-

IZ KRAJEV, KJER ŽIVIJO SLOVENC

Toni Hvala:

Pravljica o Kurentu

Ko potujemo po slovenskem Krasu, se čudimo, kako more ljudstvo tod živeti. Pridni Kraševci je očistil vsak količjak uporaben kosček borne zemlje. Ogradi ga je s kamenjem in se raztezajo te rdeče ograde po vsem Krasu kakor kače.

Lepo obdelani svet okoli Proseka nam dokazuje, da so prebivalci res pridni gospodarji. Ta kraj je znan tudi po dobrem vinu.

Naši pradedi, stari Slovani, so bili malikovalci. Kakor mi danes mislimo, da se je našim prednikom dobro godilo, tako so bili tudi oni mnenja, da je bil v začetku sveta človek presrečen. Kruh da je rasel kar na drevju in je bilo pšenično klasje pol sežnja dolgo. Spočetka so bili ljudje dobri. Ker se jim je predobro godilo, so se pomehkužili. Tudi hudobni in objestni so postali. Vsemogočni bogovi so sklenili, da pokončajo hudobni svet s povodnjajo. Prišlo je silno deževati. Vsa zemlja je prišla pod vodo. Strašno poplavo so preživeli samo štirje srečnejši. O prvih treh povest molči. Kako je četrti ušel strašnemu potopu, nam opisuje sledeča zgodba:

Na visokem hribu je rastla vinska trta. Z vršičem se je dotikala samega neba. Nesrečnej se je oprime in prične plezati v višino. Ko vidi Kurent, ki je bil pri starih Slovanih zelo spoštovan bog, da se revež za svojo rešitev poslužuje drevesa, ki je bilo njemu posvečeno, mu sklene pomagati. Kmalu prične vodo odtekati. Rešeni človek vidi, da mu je pomagal bog Kurent. V znak hvalečnosti oblubi, da bo posebno častil in ljubil rastlino, ki sta njemu posvečeni. Ti dve rastlini sta bili vinska trta in ajda. V eno roko vzame vinsko trto, v drugo pa ajdino bilko in se poda iskat prebivališča. Ustanovi se na bregovih Jadranskega morja. Tu zasadi vinsko trto in vtakne v zemljo ajdino bilko. Na kamenitih kraških tleh okoli Proseka je prva posebno dobro uspevala. Vsako leto je obrodila zlahten sad. Iztisnjeni sok je dal izvrstno proseško vino, proseko, ki ga tudi pri nas cenimo.

Bogovi naših prednikov so že davno pozabljeni. Le veselega Kurenta častijo vsi Slovenci še dandanes. V znak hvalečnosti, da jim je rešil potapljačega se prednika, mu enkrat na leto, za pust, prirejajo norčave veselice.

gledat vražjo stopinjo in duhat leno Kolpo.

ji od širine okrajkov. Ravnilo pa vas pouči, da ni med obema nobene razlike. Slika 4 je prav tako dober dokaz za našo trditve. Videz nas vara! Skrajša ste prepričani, da je zgornja vodoravna črta najdaljša. In spodnja vodoravna črta najkrajša. Pa ni res. Vse tri vodoravne črte so enako dolge!

Lištnica uredništva

M. I. Lj.: S to pesmijo nisi imel sreče. Nekateri verzi se le po sili rimajo. Tudi vsebinsko ni skladna. Snov je preobširna. Po snovi bi lahko napravil iz nje 6 pesmic: domovini, kralju, slovanstvu, naši vojski, mladimsokoličnem in zaslužnjem bratom. Pošlji o priliki spet kaj na ogled, vendar pazi na obliko!

C. S.: Katero šolo obiskuješ? Zgodbičica o vrbacu in lastovki je prav dobro napisana. Ali si jo sam sestavil? Slik ne objavim, ker je že drug mladinski list dostikrat objavljaj podobne. Odgovori na zgornja vprašanja.

T. in Z. F.: Doslej še nisem dobil vseh lanskih števil. Morata pač še potrpeti! Pozabil vaju gotovo ne bom!

B. Č., dijak, Rakek: Le oglasi se še kaj! Čeprav Tvojih pesmic ne moremo objaviti, jih vendar zelo radi prebiramo. Le tako naprej!

LIDIJA GRILEC:

Pesem o jabolčku

V jablani je rožnat cvetec zaduhtel, v vetrčku se njihal se na sončku grel.

Ali joj, klobuček rožnat odleti, gologlav debeljko v veji obsedi.

Skrije se med listje tožen ves in bled; brhke ni čebele k njemu več po med.

A ko zjutraj zarja v vejah se vlovi, debelušek trebuk vanjo potopi.

Zdaj rdeče pisan je in sončno zlat, ves ponosen gleda preko rožnih trat.

Vidi ga popoldne lenčica in gre mamico povprašat, če ga lahko sne.

Batistič Tamara, dijakinja:

Sonček

Sonček ljubko se smeje meni izpod neba potočku veselo se klanja in se z valčki igra.

So kapljice križem skakale hop, hop, — hop, hop, — hop, hop veselo so se igrale Juhu! le v galop.

Čebelite so priletele srkale sladki so med tedaj so še one zapele s potočkom in s kapljicami vred.

Križanka

1	2	3	4	5	6
	7	8			
9	10	11		12	
13	14		15		
	16		17		
18		19	20	21	
22		23	24	25	
	26		27		
28			29		

Vodoravno: 1. mož sestre, 4. siromaštvo, 7. obiskovalec svetih krajev, 9. osebni zaimek (množ.), 11. tračnica, 12. osebni zaimek v 2. os. edn., 13. veznik, 15. čutilo, 16. osebni zaimek (srednji spol), 17. iglasto drevo, 18. številka, 20. nasprotno od grd, 22. veznik, 23. drugi sklon množ. od enka, 25. veznik, 26. del pohištva, 28. oblika vođe, 29. pičaja.

Navpično: 1. reka v Sloveniji, 2. plošč, 3. ogal, 4. nočno zabavišče, 5. on (nemško), 6. slovenski zgodovinar, 8. kar si želi vse človeštvo, 10. sveta slika, 12. dan v tednu, 14. osebni zaimek (ženskega spola), 15. govedo, 18. gorovje v Grčiji, ki meji na Albanijo, 19. isto kakor 14), 21. polotok v Italiji, kjer žive Slovenci, 23. prva slovenska svetnica, 24. otok na Hrvaškem, 26. središče krožnega gibanja, 27. dva enaka samoglasnika.

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. ban, 6. uspavanka, 9. koledar, 10. veliki voz, 11. rin, 12. Rab. Navpično: 1. davek, 2. Isker, 3. balin, 4. nadir, 5. skrob, 7. polip, 8. naval.

Kaj je ta mož

urar

vojak

lončar

Svatba Miki Miške

A njen oče, moder kitajski vladar, je dejal mirno:

— Prošnja te miške gotovo ni neupravičena. Cujmo jo!

Vsi so zasedli svoja mesta. Sredi grobne tišine je miška Miki začela pripovedovati zgodbo svojega življenja.

Peto poglavje

Kdo je miška Miki. Srebrna srna gozdne vile. Zakaj je postal zlat prah na princeskinih licih rožnat.

Miška Miki je pripovedovala in vsi so jo poslušali: Nekoč sem bila princ, prelep mladi princ po imenu Omar, sin perzijskega šaha. Nekega dne — kaj

mi je bilo treba tega! — sem zapovedal, naj mi osedlajo najlepšega belca iz očetove konjušnice. V spremstvu številnih služabnikov sem šel na lov v star gozd, ki se razteza tja do naše prestolnice. Sijalo je sonce, bila je pomlad, zrak je bil poln sladkega vonja in ptičjega žvrgolenja. Zašel sem bil globoko v gozd, med stoletno drevje, ne da bi bil srečal eno samo žival. vredno moje cesarske puščice.

A ko sem se že hotel vrniti, sem zagledal srebrno srno. Kakor blisk je svignila mimo mene in izginila v goščavi. Zbežal sem za njo. Sledil sem ji do poznega večera. Moji služabniki so bili ostali daleč za menoj in konj pod menoj je bil ves pokrit s peno. Ko je nazadnje čudna žival stekla preko majhne poljane, sem napel lok Puščica je bila smrtonosna.

Tisti hip je stopila iz gozda vila in se jokaje vrgla na mrtvo žival. Potem

se je obrnila k meni. Oči so se ji sovražno svetile in njene besede so bile strašna kletev:

— Princ Omar, ubil si mojo ljubljeno srno. Zaslužil si ostro kazen. Izpremenila te bom v grdo črno miško in ne boš rešen prej, dokler se ne oženiš z hčerko kitajskega cesarja.

Tako sem se izpremenil v miško. In imenoval sem se Miki.

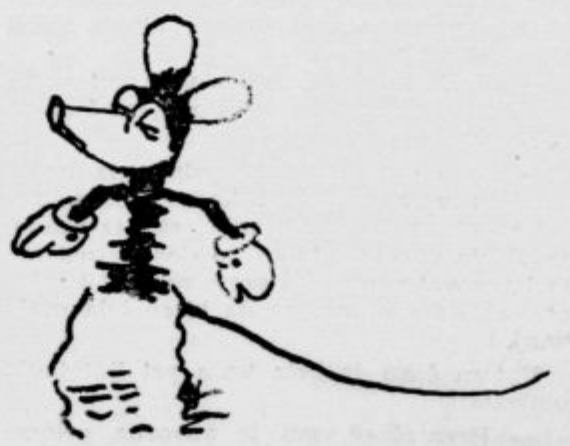
— Babje čenče! — je zavpil princ Vej-HajVej.

— O presvetli Buča! — je zavpila

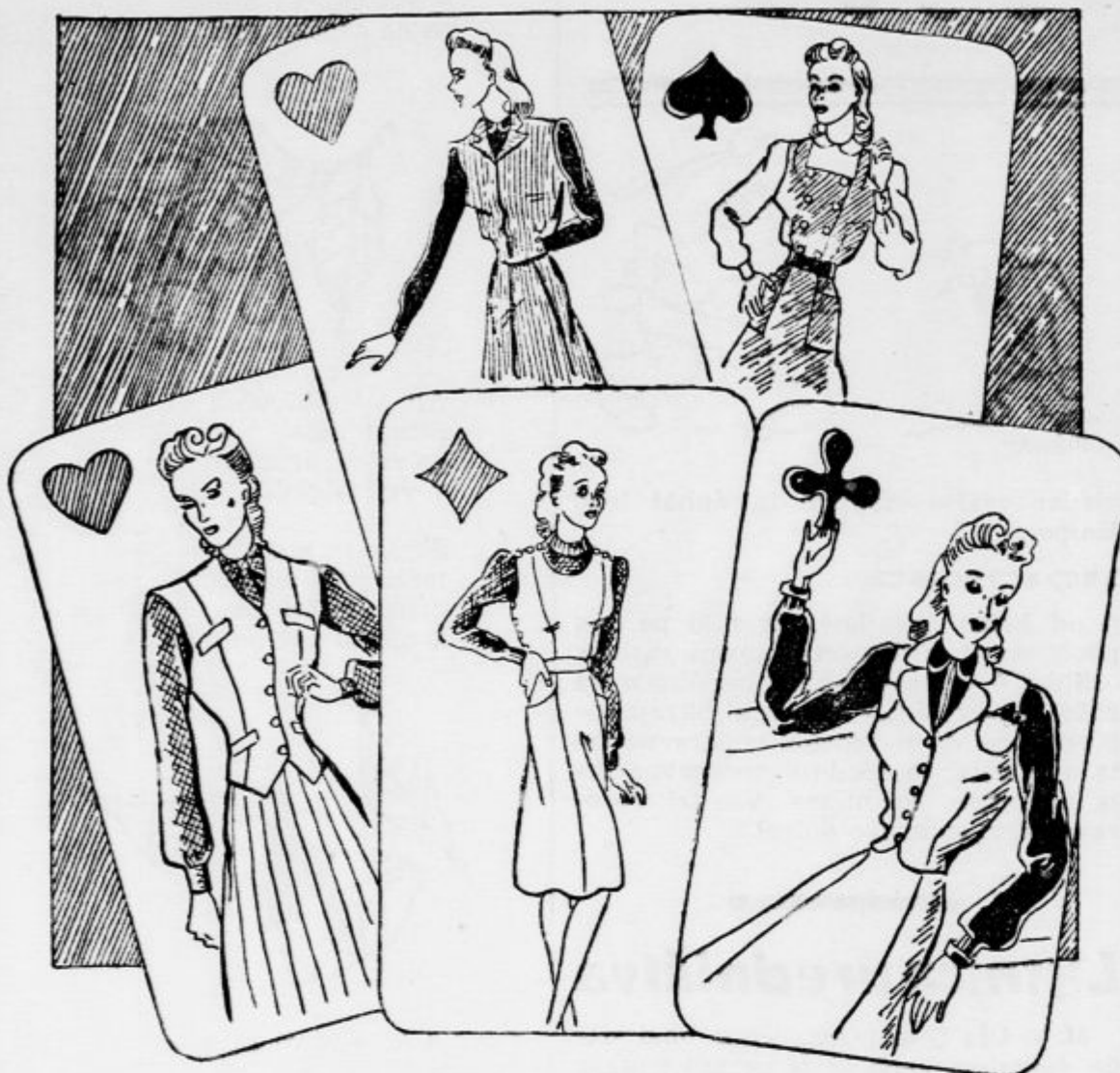
Prelepa princeska in zlat prah na njenih licih je postal rožnat.

— Vaše Veličanstvo, — je nadaljevala miška Miki, ne da bi se ozirala na neumestne medklace — sami vidite, da imam vso pravico prositi vas za roko vaše hčere.

(Dalje prihodnjtje)

Kraljestvo mode

Nove modne karte

Cas je takšen, da se moramo venomer ukvarjati s kartami — še celo v sanjah spreletavajo podobe krušnih kart misli dobre gospodinje in ji po ne vem kakšni hudobiji vzbujajo predstave, da ji bo pred koncem meseca zmanjkalo odrezkov... Toda ne, nikar se ne ustrašite, ne mislimo vam govoriti o tem, da nam bo novi čas odmerjal morda tudi blaga in vse, kar potrebujemo moda, po podobnih kartah, kakor so krušne. Zaenkrat ni modnih kart druge kakor v naši domišljiji, ki si zamišlja mood kot nekakšno muhasto, vendar dovolj preudarno gospo — in ta gospa ima svoje skrbi kakor vse druge ženske na svetu. Prva skrb ji je vsekako naraščajoča

draginja in z njo postopno pomanjkanje sredstev. Toda ne pozabite! Moda je ženska in si zna igrati pomagati in čeprav so okolnosti resne, jih večkrat premaga z dobrimi kartami, ki jih drži v rokah.

Nu, končno smo pri kartah! Saj razumete? Tu govorimo o adutih, ki moda razpolaga z njimi v tej novi igri, po imenu štedljivost. Da, štediti, štediti — in kljub temu prinesiti nekaj novega, praktičnega seveda, a tudi ljubekega in razveseljivega! Kajti razveseljivih, pa čeprav še tako ničevih podrobnosti nam je čezdalje bolj treba v tem svetu, kjer je čezdalje manj veselja... Vsa sreča, da se moda ne da kar tako ugnati v kozji rog in da ženske vsega sveta zvesto držijo z njo. In eva, kakšne karte je moda še pred pomladjo odkrila našim očem: na vseh je videti krilo s telovnikom iz zvezi živahno barvasto bluzo, s pletenim pulloverjem ali s preprostim nikiyjem kakor cela obleka, ki ji z bluzo po volji menjamo videz. Zamisel je posrečena, dobra izvedba vzbuja vtis elegance in kar je glavno — zelo je poceni.

Kadar torej potrebujete novo krilo, vam svetujemo, da si dokupite še nekaj istega olaga za mičen majhen telovnik, ki ga lahko priložite na krilo ali pa ga nosite posebej v bluzastem ali tesno sešitem kroju, kakor se vam pač bolj poda k postavli. Sploh je nešteto možnosti variacije pri obliki teh novih telovnikov, ki posnemajo klasične moške telovnike ali pa so tudi povsem svojsko ukrojeni, da so že bolj podobni životu moderne obleke kakor pa navadnemu telovniku. Pod tak telovnik lahko kajpada nosite vse svoje stare bluze, v slabem vremenu iz volnenega, kadar je topleje, pa iz pralnega tvoriva.

Tako vam prva skica spodaj predločuje krog in okrog nagubano krilo, ki ga izpopolnimo z dovolj dolgim, povsem moško krojenim telovnikom, ki ima majhne stranske in prsne žepke, na srednji skici pa že vidite na krilo priložen telovnik, ki je na ramenih in ob straneh zapet z gumbi iz blaga. Posebej krojen je tudi telovnik na zadnji skici, ki ima dokaj dolge reverje in okrogle prsne žepke. Z obliko bluzastega telovnika se seznanite na zgornji skici. Tu je telovnik na obeh straneh pasu zapet z gumbi, mali koničasti izrez mu obrobijo reverji. Naslednji telovnik ima štrikote nizrez, zapremo ga pa z dvema vrstama gumbov.

Sarma iz kislega zelja

Opravi na masti precej čebule, narezane na tanke listke; ko je čebula še bela, dodaj polno žlico moke, mešaj in dodaj na posled še sladke paprike po okusu, a pazi, da se čebula preveč ne zarumeni in paprika ne zažge. Dodaj opranega, ožetega in parkrat počez prerezanega kislega zelja, dobro premešaj, zelj pičlo z vodo in pari pokrito. Še prej pripravljaj svinjske klobasice, ki spadajo k tej sarmi. Zmelji v stroju kakih 40 dkg sveže, bolj mastne svinjine, dodaj malo riža, osoli, opopraj, pri-mešaj malo stlačene česna in celo jajce.

kako pretepa kožo. Debele solze so padale iz oči živali.

— Kaj te ni sram, Sulejman, da tako mučiš žival?

— Sama to hoče, princeska, mnogokrat sem jo že spodil z vrta, pa vselej pride zopet nazaj.

— A to pomeni, da ti je zvesta.

— Vseeno mi je; ne maram je.

Princeska se je vrnila v grad, kjer je zopet srečala pesnika.

— O Nidža! je vzkliknil pesnik — Ure, ki jih moram preživeti daleč od tebe so mračnejše od brezvezdnih noči... Ljubim te! Nikoli prej nisem srečal ženske, ki bi bila podobna tebi. Nikoli nisem ljubil tako, kakor tebe...

— Molči in pojdi, dolgočasni me!... je vzkliknila princeska. — Pojdi, nočem te več videti!

— Ne moreš mi prepovedati, da ne bi ostal tu in te občudoval, kadar greš mimo. Vsakokrat ko je šla princeska iz gradu, je videla pesnika, kako je klečal pred njo in iztegoval proti njej svoje roke. Ali princeska je šla mimo, ne da bi se bila ozirala nanj.

V tem času je bila koza pri Sulejmanu umrla.

— Brezsrčnež, mu je govorila princeska, — ali ne moreš razumeti, da je uboga žival prenašala udarce samo zato, ker ti je bila zvesta?

Neredna stolica

upliva na vas organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

Ako bi bilo meso prepusto, zmelji vmes nekoliko sveže slaninice. Oblikuj iz tega majhne klobasice in jih zavij v zeljnate liste od vložene zeljne glave. Te klobasice položi vrhu pripravljenega zelja: povrhu nareži male kocke prekajene slaninice, dodaj še malo paradižnikove meze in naj se vse skupaj pokrito pari, da bo mehko. Naposled dodaj še nekaj žlic kisle smetane, nekoliko pokuhaj in daj na mizo. Še okusnejša bo sarma, ako zrežeš kuhano napol prekajeno kranjsko klobaso na listke in obložiš z njimi klobasice vrhu zelja.

Prvo delo na vrtu

Čim manjši je prostor, ki ga imamo za obdelovanje, tem bolj premišljen mora biti načrt, da izkoristimo vsako pod zemlje in izvedemo iz nje čim več plodov.

Ako nismo zemlje že v jeseni globoko prelopatili, jo pognojili in pustili v gručah da je pod snegom premrznila, kar je vsekakor najbolje, storimo to v zgodnji pomladi. Vendar tudi tu naglica ni dobra. Doktor se namreč prst toliko ne osuši, da vsaj deloma ne razpade pri lopatanju, še ni čas za obdelovanje. V blatu lopatana zemlja se ne da rahljati in zato ne prinaša zaželenih uspehov. Ako je še dovolj zgodaj, naj prelopatana in pognojena zemlja leži nekaj časa v gručah, da zrak dobro prodre vanjo. Če jo znova pokrije pomladanski sneg, ji to samo koristi, saj pravi naša kmečka prislovnica, da je pomladni sneg beračev gnoj.

V suhem vremenu, ko se ni več bati prehladnega mraza, zemljo z grabljami razrahljamo in poravnamo ter napravimo meter in 20 cm široke, lepo enakomerne gredice. Ako je kopno in je prst dovolj osušena, lahko v zavetnih toplejših krajih in na sončnih prostorih že v začetku marca sejemo prvo solato, peteršilj, korenje, redkvice, špinado in sadno grah, česen in čebulo. Da pridržimo nekaj dnevnih toplote, pokrivamo vsaj nekaj časa posejane gredice na večer in preko noči s slamnicami ali vsaj s smrečjem. Če je mogoče, sejmo prvo setev ob kaki južni steni, tako nam gotovo uspe.

Zaradi enakomerne razdelitve semena, lažjega obdelovanja in pletve, boljšega izkoriščanja zemlje in lepšega vtiska, je priporočljiva setev v vrstah. V ta namen napravimo ob napeti vrvi na pripravljeni gredi s količkom tri, štiri do pet plitkih jarkov; vanje narosimo seme redko in kolikor mogoče enakomerno. Posejane jarkove pokrijemo s prstjo, ki jo potem z grabljami, lopato ali kako desko lahko potolčemo, da se seme in zemlja sprimita. Sejmo dopolne ali kmalu popoldne, nikoli pa ne proti večeru, ker se je zemlja že shladila. Dobro je, da posejane na zopet poravnane grede pokrijemo s postano vodo. Seme naj pride tako globoko v zemljo, da ga pokriva približno dva do trikrat tako debela plast prsti kakor je seme samo debelo.

Preden začno drevesa odganjati, jih poskopimo od tal do vrha z 10% mešanico drevesnega karbolinca (arborina) in vode t. j. 9 litrom postane vode priimešamo 1 liter arborina. Za marelice in breskve pa vzamemo na 9 litrov mlačne vode samo pol litra arborina, ker so zelo občutljive. Na starejših debelih in vejah treba odrgniti pred škropljenjem ves mah in grapavo skorjo; ondi se namreč najraje skriva mrčes.

Še pred brstenjem t. j. konec februarja ali v prvi polovici marca, odkopljimo ob ribezovih in kosmuljinih grmih, dalje ob marelicah, češnjah, višnjah in jagodah v krogu, kolikor daleč segajo veje, malo prsti in natrosimo v te jarke čiliskega solitra ter zagrebimo zopet nazaj. Ta pomladanska gnojitev ima neverjetno dober učinek zlasti tedaj, ako smo v pozni jeseni že gnojili s hlevskim gnojem. Sadija bo mnogo in debelejša bo.

V kletih hranjene gomolje adlij (georgin), kan in gladiol (mečkov) treba pregledati in kleti zračiti. Ako gomolji plesnijo, jih potrosimo z zdrobljenim bukovim ogljem.

Kompostni kup, kamor smo metali polt, v jeseni in pozimi plevel in odpadke z vrta, iz kuhinje in g. spodinjstva, smeti, lesni pepel, saje, dalje pepel od kosti, cigaretni in smotki gnoj od perutnine, listje, senene ostanke, drobir iz drvarnice, žaganje, živalsko drobovino, kri, pomije i. dr. vse to nam daje izvrsten gnoj. Na pomlad ga treba premetati in premešati. Ako na vsak kubični meter te mešanice v plasteh natrosimo še 5 kg neoljene dušika, sproti vsako plast škropimo z vodo in po-

— Inšalah! je vzkliknil stari, zares sem bil neumljen, da sem tako postopal s kožo! Videla boš, kako bom odslej pazil nanjo...

Starec je izpolnil obljubo. Dolgo je stal sklonjen nad kozinim ležiščem. Žival ga je gledala solznih oči. A bilo je prepozno; ob svitu prvih zvezd je koza izdihnila.

Ko je mala princeska izvedela za kozino smrt, je grenko zajokala. Ko pa se je vrnila v grad, je bila silno presenečena, ko ob vohodu ni videla svojega pesnika-vaga-bunda in vprašala je svojega intendanta:

— Kaj se je zgodilo s pesnikom?...

— Nazadnje je le odšel, je poročal intendant. Ko je odhajal, je jokal.

Princeska je zbežala na stolp. Srce ji je močno bilo. Solze so ji stopile v oči. Ne-hote se je bila privadila na tega človeka s tako iskrenimi očmi.

Ko je prišla na vrh stolpa, ga je videla, kako je šel sklonjen skozi puščino. Poklicala ga je, ali bil je že predaleč, ni je slišal.

Šele tedaj je princeska spoznala, da je ljubila pesnika-vagabunda, toda bilo je prepozno. Razumela je, da je uničila svojo ljubezen, ker je mučila pesnikovo srce, kakor je bil stari Sulejman mučil svojo zvesto belo kožo. A ljubezen je redek gost in prava ljubezen poteka le dvakrat ali trikrat v življenju na naša vrata...

teptamo, dobimo že v pol leta kompostno zemljo ali sprstenino, ki je najboljše vrtno gnojilo.

Novi orehi

Račun s črkami

OKKRPP : KMO = HKM
OFKD
PAOP
PFRK
PRFF
PRFP

Namesto črk vstavi prave številke, pa dobiš račun, ki se izde. Ista črka nadomešča vzelej isto številko.

Premikalnica

KAPADOCIJA
ALABAMA
LATERAN
SARATOGA
ZELIMJE
BOKALCE
ALIBUNAB
ABESINJA
GOLJEBINSK
ACONCAGUA

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah špansko pokrajino, prebivalca neke celine in ameriško reko.

Skrit pregovor

VSEBINA — ŽIVINA — POLJEDELEC
— NJEGOŠ — JEVNICA — KRSTENICA
— NAVZIKAJA — ROKODELEC — LA-STOVKA — DOZIVLJAJ — PEČENICA
— JOZAFAT — PASANEC — BOVEC
— ELIPSA — KEPICA — OSLARIJA — EDICJA — CELOVEC.

Iz vsake besede vzemi tri zaporedne črke (iz zadnje samo dve) in sestavi iz njih rek.

Posetnica

Braze G. Geraldini

Kaj je ta gospod po poklicu?

Dve posodi

Na mizi sta dve steklenici. V eni je 11 litrov vina, za drugo pa ne vemo. Če prelijemo iz prve steklenice polovico v drugo, potem pa odlijemo iz druge steklenice tretjino vsega nazaj v prvo, bo v obeh stekle-

nica enako vina. Koliko vina je bilo prvotno v drugi steklenici.

Izpremenilnica

RUM — NOGA — AVAR — RAMA — MENA — KAFIR — JAREK — RAK — LIM — ZORA — RESA.

Obrnite črke teh besed in dodajte še eno črko, da dobite nove besede. Začetnice novih besed dajo ime in priimek slovenskega pesnika.

Nogometna tekma

Jugoslavija, Madžarska, Turčija in Rumunija so med seboj tekmovali v nogometu. Razpredilnica uspehov je bila naslednja:

Driava	Iger dob.	Izg.	neod.	golov	točk
Madžarska	3	3	0	7:1	6
Jugoslavija	3	1	1	1:2	3
Turčija	3	1	1	3:3	3
Rumunija	3	0	3	0:1	0

Eden izmed navdušenih športnikov je gledal tekmo med Madžarsko in Jugoslavijo in je ugotovil, da je Madžarska zmagala s 3:0. S pomočjo tega rezultata je lahko določil rezultate vseh tekem na tem turnirju. Kako so se končale vse druge tekme?

Strti orehi

Posetnica: Kapitan dolge plovbe. Veriga: Padalo, lovišče, ščetina, napaka, katoda, dalja, Jalovec.

Izpremenilnica: Marko, aroma, koran, sliva, itala, misel, grapa, obraz, rogač, klada, itala. — Maksim Gorid.

Mreža: Molitve, zapovedi, opravke, Cetine, vinotok, strojar. — Maribor.

Čarovnja s kvartami: Za hrbotom odšteje spodnjih 15 kvart in jih položi na vrh.

Račun s črkami: Številko 213548 pomnožiš z 32 in dobiš 6.833.536.

Sestavljalnica: Kdor samega naprej silil, bo kmalu izgubil tla pod seboj.

Stric Matije je po žrebu nagradil pet reševalcev. Po eno knjigo revije »Življenje in sveta« dobe naslednji:

Marko Mrak, Ljubljana, Srbska 7, Franjo Ferjan, Mojstrana 92, Metod Bačec, Maribor, Slovenska 13/1, Franc Zupanc, Ljubljana, Vodovodna 54 in Milan Bižal, Kamnik, Mekinje 17.

★

Rešitve je treba poslati do petka na uredništvo »Jutro«, oddelek za uganke. Med reševalce bo stric Matije razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Križanka št. 8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
14	15		16		17		18		19		20
23		24		25			26		27		28
29		30		31			32		33		34
	36		37						38		39
40	41		42						43	43a	44
46		47		48	49		50		51	52	
		55							56		57
	58			59							60
61	62		63					64		65	66
67		68				69		70		71	
73	74		75		76	77		78	79	80	
	82	83		84							85
88	87		88		89			90			91
93			94	95		96		97		98	99
100		101		102		103			104		105
	106			107					108		109
110											

Vodravno: 1. dalm. mesto, 6. grški filozof, 11. časovno omejena doba, 13. živalca, ki rije v zemlji, 14. pokojni bolg. beograjski poslanik, 17. ptica pevka, 19. razsodnik, 23. primitivne rastline (skl.), 24. pogosta kromčica, 25. sienkiewicz roman, 27. romanski člen, 28. oblika glagola vreti, 29. moško ime, 31. pojem pri nogometu, 32. vrsta, značaj, 34. geološka doba, 36. znak za kemijski element, 37. budistični verski poglavar, 39. kratica pri adresi, 40. italj. otok ob Mali Aziji, 42. znak za kalij, 43. kratica za rdeč, 46. ploščinska mera, 47. kralj, v čigar deželi sonce nikdar ne zatone (srb.), 51. ime bolgarske kraljice, 54. lat. veznik, 55. septembrska žrtev, 56. avtor »Revizorja«, 58. medmet, 59. največji slov. dnevnik, 60. oblika pomožnika biti, 62. neumne, neosnovane govorice, 64. uživalec rente, 67. veznik, 68. rdtjo, 69. kmečka jed, 71. angl. zunanji min. (fon), 72. kazalni znamenje, 73. nedol. števnik, 75. iz ila, 78. vrsta skladbe, 81. mlečni izdelek, 82. lat. znamenje, 84. živalski krog, 88. enota za upor. 86. nabiralec gob, 89. galj, 90. števnik, 91. moč (srb.), 93. pozdravljen (lat.), 94. borec za izboljšanje socialnega položaja Ircev v zač. 19. stol. (fon), 96. dleto (skl.), 98. lat. veznik, 99. rudniška jama, 100. narodni odpadnik, 103. oče, 104. merski izdelek, 106. ime filma »Igralke«, 107. kemični znak za element, 108. dva samostalnika, 109. leto kot 89. vodor., 110. besedica zankanja, 111. nizozemsko mesto.

Navpično: 2. jugosl. mesto, 3. zelo tople, 4. nasprotje od star, 5. kratka poljskega pesnika konec 18. stol., 7. obrnena kratica za kraljevski, 8. ard (lat.), 9. zdrobil, 10. kreja, 12. steza, 14. japonski volaški plemić, 15. oblika gl. tleti, 16. lina (skl.), 17. obrtnik, 18. naša reka, 20. kij, 21. doba, 22. hčerka božja, 25. skrajna točka, 26. ženske ime, 30. igralna karta, 31. znamenje, 33. iniciala Petra Mrkonjića (okrajš.), 35. kratica na receptih, 37. tur-

ška morská ožina, 38. španska pokrajina, 41. zlato (fr.) 42. tatarski poglavar, 43a. del posode, 45. nota v solmizaciji, 47. kdor kuha, 48. samo, 49. oblika gl. orati, 50. isto kot 59. vodor., 51. ime ruskega kneza iz starega veka, 51. vol (srb.), 53. moško ime, 55. bolgarsko mesto, 57. kratica za tovarno telovadnega orožja, 61. pisatelj — 70 letnik, 63. oblika glagola rdti, 65. začetne črke treh hrvatskih vladarjev, 66. pokojni srbski patriarh, 69. dospela (srb.), 70. stranica trikotnika, 72. os. znamenje, 74. Jalm. mesto, 76. trije soglasniki, 77. vrsta fevdске lastnine, 79. filmska igralka (glej 106. vodor.), 80. tip domačih letal, 81. žlahtni kamen, 83. pritrdilnica, 85. os. za imek, 87. srbohrv. kaz. znamenje, 88. zarnes-hoval, 91. stol (skl.), 92. domača žival, 95. znak za natrj, 97. glej (srbohr.), 98. španski člen, 101. grška črka, 102. števnik 104. očet, 105. rudnik bakra, 108. pamet.

Rešitev križanke št. 7

Vodravno: 1. Cop, 4. januar, 9. Split, 13. Po, 15. eter, 16. ta, 17. Ren, 19. sad, 20. pav, 21. pot, 22. Goti, 23. Nil, 24. pop, 25. Ké (češka krona), 26. Samo, 27. naš, 28. pol, 29. Ita (Rina) 31. kuli, 32. bon, 33. Pat, 34. kg (kilogram), 35. si, 36. He (helij), 37. Boč, 38. sin, 39. Kama, 41. Brod, 43. rov, 45. na, 47. Odol, 50. obok, 52. skira, 55. nos, 57. Road, 59. I. N. R. I. 61. Adana, 63. no, 65. diva, 67. imar, 69. anali, 71. Ma (mazurij), 72. kša, 73. amen, 74. Istra.

Navpično

1. čep, 2. Oton, 3. pet, 5. atomi, 6. nato, 7. ar, 8. Reman, 10. P. s. 11. lapot, 12. idiot, 13. pakt, 14. Ovčar, 18. NIS, 22. galeb, 26. suh, 27. noč, 28. Pan, 29. Igran, 30. Oslo, 32. Bodoni, 33. Pivka, 34. kan, 37. bobi, 38. SOS, 40. Hood (Tom), 42. Ro, 44. Arani (y) (Janos), 46. Ocor, 48. dr, 49. tak, 51. Krma, 53. Ida, 54. nas, 56. on, 58. dva, 60. Jam, 62. alt, 64. Rm (nemška marka), 66. As, 68. me, 70. Ir (iridij).

Bela koza

Nekoč je živela koza s krotkimi očmi, ki jo je stari Sulejman neumljen mučil. Nekoč je živel zaljubljen pesnik-vagabund, ki ga je nezaupljiva princeska Nidža neumljen zavračala.

Koza je umrla. Pesnik...

Nekega prelepega jutra je neznan potnik potkal na grajska vrata. Bil je mlad, lep, vesel in spočetka je prijetno kratkočasil princesko. Pel ji je pesmi o puščavi. Nekega dne pa se mu je obraz pomračil in ker je bil nenavadno tih in molčeč, ga je princeska vprašala:

— Zakaj si danes tako žalosten, pesnik?

— Zato, ji je odgovoril, ker je veselje samo maska na mojih licih, in pod njo se krije žalost. Od daleč prihajam in truden sem...

— Od kod prihajaš? ga je vprašala princeska.

— Od življenja, princeska, ki je težko in polno bolečin. Ti ne razlikuješ starega kamenja od evetie in ne moreš odkriti ljubezni v besedah, ki naj bi prikrije pravo misel...

— Če hočeš, da ostaneva prijatelja, mi ne govori o ljubezni... nikoli ti ne bi verjela, ki reka princeska in jezna odšla. Ko je šla mimo hiše starega Sulejmana, se je začudena ustavila, ker je videla starce,

Murska Sobota bo dobila nov gasilni dom Sklad Josipa Benka — Kriza v oblačilni stroki

Murska Sobota, 20. februara. Soboško gasilno društvo je imelo občni zbor, ki je bil prav številno obiskan. Vodil ga je četni starešina industrije g. Josip Benka, prisostvovala pa sta mu tudi sreski načelnik g. dr. Bratina in župan g. Ferdinand Hartner. Iz poročil, ki so jih podali poedinj odborniki, je bilo razvidno veliko in vsestransko delo organizacije v preteklem poslovnem letu.

Na občnem zboru so med drugim obravnavali gradnjo novega gasilnega doma. Sedanjí dom je pač pretesen, da bi odgovarjal vsem potrebam. Že lani je društvo razpisalo natečaj za najboljšo rešitev gradnje nove reprezentativne stavbe. Dom bo stal okrog 600.000 din in bo zgrajen na mestu sedanjega ali pa na Trgu kneza Kocjaka. Župan g. Hartner je obljubil v imenu občine vso pomoč. Odbor in članstvo društva so pokazali trdno odločnost, da bo letos to vprašanje kljub težkim časom ugodno rešeno, pa tudi vsa soboška javnost bo znala s polnim razumevanjem podpreti stremiljenje organizacije, ki v nesebični požrtvovalnosti čuva naše imetje.

Delačarji Prekmurjske kreditne banke so na zadnjem občnem zboru sklepali o bodočnosti tega agilnega denarnega zavoda, ki praznuje letos 10letnico obstoja. Zbor je vodil predsednik banke industrijec g. Josip Benka, ki je orisal vse težkoče, s katerimi se je moral zavod boriti. Zahvalili se je vlagateljem in delačarjem, ki so s

svojim razumevanjem v najtežjih časih omogočili zavodu, da je lahko izpolnjeval svoje obveznosti. Z velikim odobravanjem je nato občni zbor sprejel predlog g. Čeha, da ustanovni zavod »Sklad Josipa Benka«, iz katerega se bodo podeljevale štipendije obtni in trgovski mladini. Z ustanovitvijo tega sklada je dala banka vidno priznanje svojemu dolgoletnemu predsedniku, ki ima mnogo zaslug za napredek zavoda.

Mnogo razburjanja je bilo te dni v Soboti zaradi krize v naši oblačilni industriji, ki ji zaradi pomanjkanja surovin grozi ustaviitev obratovanja. Kakor znano, sta v Soboti dve veliki tovarni perila, ki zaposlujeta skupaj nad 250 delavk in izdelata dnevno od 2500 do 3000 srajc ter porabita za to povprečno 8000 metrov blaga vsak dan. Blago je danes težko nabaviti, ker tovarne nimajo surovin, zato sta tovarni zaradi pomanjkanja blaga morali že lani reducirati delovni čas na 3 ali 4 dni v tednu. Sifartjeva tovarna je obožiču za 4 tedne ustavila obratovanje, zdaj pa spet obratuje v nezmajšanem obsegu, ker ji je od decembrskega odmora ostalo še za krajšo dobo blaga v zalogi. Pač pa je Cvetičeva tovarna reducirala 40 delavk in bo poslej delala samo z 80 uslužbenkami po 3 ali 4 dni v tednu. Odpuštitve delavk je seveda vzbudila po Soboti hudo kriz, ker je med reduciranimi uslužbenkami nekaj takih, ki so zaslužke hudo potrebne in jih bo izguba službe hudo prizadela.

Žrtev pohlepa po tisočakah Sin premožnega župana je umoril in oropal zastopnika trvdke Sever iz Beograda

Beograd, 22. februara. V vasi Porodinu, ki je oddaljena 36 km od Požarevca, so odkrili zavraten roparski umor. Stojan Bošković, sin premožnega župana, je po zrelom premisleku umo-

ril Anatolija Pacanovskega, prokurista trvdke Sever & Comp. iz Beograda. Morilec je vzel svoji žrtvi ves denar, ki ga je našel v žepu.

Anatolij Pacanovski je zadnje dni potoval po požarevskem okraju in zbiral naročila za Severjevo podjetje. Povsod je bil na glasu poštenjaka. Ko je v terek prispel v Porodinu, je obiskal svojega starega prijatelja, županovega sina Stojana Boškovića. Čez dan je nato še nabral naročila v okolici, potem pa se je dogovoril s Stojanom, da bosta skupaj večerjala v vaski gostilni. Razgovorjela sta se prav pristrano. Naposled je Stojan Bošković želel, da mu Pacanovski napiše račun, kolikor še ima trvdka Sever terjati od njega. Pacanovski je naročena 8000 din in nekaj stotakov, naka je Stojan takoj poravnal v račun.

Stojan je na glasu premožnega človeka, ki ima okrog sto orolov plodne zemlje. Kljub temu ga je prevzel pohlep po denarju, ko je videl v prijateljevi listnicišop bankovcev. Sodil je, da je denar več vreden kakor njegovo posestvo. Čeprav je že 40-letnik, je pozabil nase in na ugled svoje družine. Čimbolj je smoval zločin, tem ljubeznivejši je bil z beograjskim znancom. Sili ga je k pitju, toda Pacanovski se je branil, češ da mora zjutraj zgodaj na pot. Brž se mu je Stojan ponudil, da ga zjutraj zapelje v Veliko Plano na kolodvor. Pacanovski je pristal na prijateljevo ljubeznivost. Kje bi le bil mislil, da bo ta njegova vožnja v smrt! Zarana je bil Stojan nered in Pacanovski ni videl, da je Stojan skril pod svoj sedež sekuro. Ko sta bila že daleč izven vasi, na Vlaškem polju, kjer ni bilo nikjer na okrog žive duše, je Stojan segel po sekiri in je brez besede udaril nič hudega slutečega prijatelja po čelu. Pacanovski se je zgrudil mrtve, vendar ga je Stojan udaril še dvakrat po glavi. Potem je odvedel truplo nekaj kilometrov stran od ceste in ga vrgel med grmičevje na bregu Morave. Mirno se je vrnil domov in skril kovčeg svoje žrtve.

Po golem naključju pa so kmetje še tisti dan našli truplo in orožnik po tkvoj nato aretirali Stojana. Ko so pri njem našli kovčeg, je Stojan vse priznal in je orožnikom izročil tisočake, ki jih je bil vzel iz prijateljeve listnice. Na vprašanje, kako je mogel tako lahkomišno izvršiti

odvratni zločin, se je izgovarjal Stojan, da ga je k temu zavedel hudič, pijska in pohlep po denarju. Morilec oče se sam trudi, da bi bila preiskava čim uspešnejša pa naj zadene sina kazen, kakršno je zaslužil. Trvdka Sever in pokojnikova družina v Beogradu sta bili bizzojavno obveščeni o obžalovanju vrednem dogodku.

Žrtev zločinske zarote?

V zvezi z zločinom v Porodinu sta prispela na kraj dogodka zastopnik trvdke Sever & Comp. g. Fric iz Beograda in pokojnikova 19letna hčerka Kamila. Pokojni Pacanovski je bil namreč vdovec in za njim žalujejo tri hčerke. Ko je Kamila ugledala mrtvega očeta, se je onesvestila. Po zadušnih molitvah so truplo prepeljali na železniško postajo v Veliki Planini, od

tod pa v Beograd. Pri slovesu je bila zbrana vsa vas. Med drugimi je prišel k zadušnici tudi morilec oče, župan Djordje Bošković, ki ga je sinov zločin globoko pretresel. Pošten oče je odstopil kot župan, češ da ne more biti na tako odgovornem mestu, ko se mora njegov sin zagovarjati zaradi gnusnega zločina. Orožnik so našli še 27.000 din, ki jih je morilec skril na svojem seniku. Kakor pa je izjavil zastopnik trvdke g. Fric, najdena vsota z osmimi tisočaki še daleč ni toliko, kolikor je imel Pacanovski pri sebi. Po tej izjavi je preiskava krenila v novo smer in orožniki hočejo dognati, ali ni bila zoper Pacanovskega sklenjena pravcata zarota, v katero je zapletenih več ljudi, ki jih je vodil županov sin. Zadeva bo v kratkem docela pojasnjena in bodo vsakomur sledile nove aretacije.

13 častnih in 165 podpornih članov, orožjar Janko Vidmar, načelnik samaritankega oddelka dr. Mavricij Rus in predsednik nadzornega odbora Breskvar, na čigar predlog je bila upravi soglasno izrečena razrešnica.

Soglasno je bil sprejet tudi proračun za novo poslovno dobo, ki znaša 98.000 din. Pri nadomestnih volitvah je bil za oddelne vodjo izvoljen inž. Dolenc, z živahnim odobravanjem pa je bil sprejet predlog, da se izvoli za častnega člana predsednik Leopold Zupančič, ki že nekaj let s požrtvovalno vnamo stoji na čelu čete. Na koncu je pozdravil zborovalce še zastopnik župe štrukelj, ki je pri tej priliki razdelil odlikovanja še zaslužnim tovaršem Fortunu, Kaplanu, Sedeju in Jamniku.

Slovo Antona Jurca

Ljubljana, 22. februara

Danes ob 14. je velika množica prijateljev in znancev spremila pokojnega Antona Jurca, glavnega arhivarja policijske uprave, iz kapelice sv. Kristofa na Zalah do njegovega poslednjega domovanja. Številno zbrani so bili predvsem njegovi stanovski tovariši, uradniki banske uprave in rojaki. Policijski pevski zbor pa mu je v slovo zapel ganljivo žalostinko. — Anton Jurca je bil iz Postojne doma, kjer se je rodil leta 1884. Služboval pa je v Trstu in po prevaru v Ljubljani. Kot redko dober človek, poštenjak in nacionalist si je povsod, kamor je prišel, osvojil srca ljudi in gotovo lahko trdimo o njem, da ni imel sovražnika. Njegov prijatelj mu je napisal naslednje vrstice v spomin:

Dragi Tone, dotrpl si. Poslednjakrat sva bila še skupaj preteklo nedeljo dopoldne, ko si bil neobičajno dobro razpoložen. Razgovarjala sva se, kako bo spet kmalu pomlad in bomo spet začeli z našo igro s krogami, ki si jo imel tako zelo rad. Saj si vedno rad prihajal v našo družbo na igrišču pod sterimi, košatimi, senčnatimi kostanji na »Osojake«. Če te ni bilo, je vsakdo takoj vpraševal po tebi. Zdal te res več ne bo, nič več ne bomo slišali tvojih šaljivih dvotipov, ki smo jih zmerom radostno poslušali. Nič več ne bova hitela na

Pozimi v dolini Triglavskih jezer

Nad zmrznilim, z debelo ledeno ploščo pokritim Bohinjskim jezerom sprejme planina-smučarja gorska zima v svoj kristalni grad. Črno jezero nad visoko stopnico Komarče mrko straži vhod v Zlatorogovo kraljestvo. Stoletna tršate gorske smreke spremljajo po blestem snegu drsečega smučarja po izkem koritu prav do pod Bele skale. Višje se že drži bradate smreke in v mesecni ter vihaniki, kmalu kliče dobrodošlico ostri rog Tičarice. Strmina pojenjuje, drevje se redči in pred nami leži razširjena terasa doline Triglavskih jezer.

Od 1. marca dalje bo dostopen ta čarobni zimski svet. V koči SPD, ki bo stalno oskrbovana od tega dne dalje, si bo mogel vsakdo privežati svojo dušo po prestanih naporih. Po želji si izberete posteljo v sobi ali kotiček na skupnem ležišču, povsod je prijetno. Že sama okolica kočje nudi

valovito gričevje, ki ga zahteva smučar. Od karale grančarjev drčijo smučji, da se za njimi vrtni oblak mavričnega pršila, ki pokriva debelo podlago vlečanega smega. Zapeljivo šumi sneg pod nogami, ko drsimo v skrajni konec doline na sedlo Dol nad Rjavimi mlakami. Levo nas spremlja ostri greben raztegnjene gmote Velikega in Malega Spilca, desno pa prepadne stene Velike Tičarice, Kopic in Zelnarice. Z zavihanimi rokavi stojimo v višini, z lic žari vročina kot v juliju. Počivajoč se zadovoljno prazimo na vročem višinskem solncu in občudujemo oblike belih oblakov, ki mirno jadrajo preko Kanjevca. Povratek je prava visoka pesem smučarskega uživanja. Doživite to sami, povedati je težko. Neopazni vtisi nam lajšajo trdo enoličnost vsakdanjosti. Odličite se čimprej in pohitite takoj po 1. marcu v visoko zasneženo dolino Triglavskih jezer. (—)

Zbor elitne čete naših gasilcev Zaslužni predsednik čete Ljubljana-mesto Leopold Zupančič je bil izbran za častnega člana

Ljubljana, 22. februara. V društvenih prostorih v Mestnem domu je bila sredi redne letna skupščina Prostoovoljne gasilske čete Ljubljana-mesto. Zborovanje je vodil predsednik Leopold Zupančič, ki je pozdravil zastopnika mestne občine dr. Freliha ter odposlanca župe Robežnika in štruklja. Počastil je spomin med letom umrlih članov Antona Zgonca in Antona Zdravica, ter pohvalil vzorno delovanje čete v preteklem letu.

Poveljnik Stanko Pristovšek je podal obširno poročilo o tehničnem delu. Člani čete so nad desetkrat nastopili pri raznih požarih v mestu in okolici, vsakokrat z odlično, vzorno disciplino. Izvrstno se je obnesel zlasti takozvani trodelni napad, ki ga je četa med prvimi uvedla. Tajnik Franci Bahar je poročal o proslavi 70-let-

nega jubileja obstoja čete, ki ga je Ljubljana in z njo vse naše gasilstvo proslavilo 13. oktobra. Četa je imela s proslavo precej stroškov, zato je zaprosila bansko upravo in mestno občino za podelitev izredne podpore. Na obe prošnji doslej odzbor še ni prejel odgovora, zato upa, da ne bosta brez uspeha. Mnogo dela je tudi lani dala prireditve efektivne loterije. Na lepo uspehi božičnici je četa obdarovala 77 otrok. Za dolgoletno službovanje je bilo ob 70-letnici odlikovanih 42 članov, srebrni križ Gasilske zajednice pa so prejeli Tomazič, Pritekelj, Kopač, Juh, Vidmar, Pristovšek, Perme, dr. Rus ter zastopnika mestne občine dr. Frelih in inž. Perko. Poročali so še blagajnik Albin Kopač, ki je navajal, da šteje društvo 71 izvršujočih članov, 4 pripravnike, 8 naraščajnikov,

izlet po poljski poti v St. Vid, ne bova se več sprehajala po Gradu in občudovala krasote narave.

Težko pogrešal te ne bom samo jaz, temveč vsi tvoji prijatelji, zlasti pa tisti, ki si jim bil — blaga duša — rade volje vedno naklonjen z nasveti in dejanji. Ko sem stal ob tvoji krsti, obdani od cvetja, sem bridko obžaloval kruto usodo, da te nam je izrgala in nas oropala najboljšega prijatelja.

Številno spremstvo, ki si ga imel na poslednji svoji poti, je dovoljni dokaz, kako si bil spoštovan in priljubljen. Nemi in otožni smo se ločili od tvojega svežega groba, kjer boš spokojen užival večni sen. Tone, poslednji prijatelj: »Z bogom! Ostal nam boš trajno in lepem spominu. P. L.

Zadnja pot Adolfa Pauserja

Novo mesto, 22. februara. Ob veliki udeležbi ljudstva je bil danes popoldne pogreb trgovca g. Adolfa Pauserja. Poleg meščanov je bilo posebno številno zastopano podeželsko ljudstvo. Po blagoslovu in molitvah, ki jih je opravil pred hišo žalosti proš g. Karel Cerin ob asistenci duhovščine, so pevci zapeli žalostinko. Razvil se je dolg spreved na pokopališče. Za nosilci številnih vencev je strumno korakala četa lovcev, za krsto pa

so se za soročniki zvrstili odličniki in pred stavniški uradov. Med njimi smo videli zastopnike sreskega načelstva, okrajnega in okrožnega sodišča, državnega pravništva, vojske, žandarmerije, Mestne občine, Mestne hranilnice in številnih društev in korporacij. Zelo častno je bil zastopan trgovski in obrtni stan. Ko so spustili krsto s pokojnikovimi zemeljskimi ostanke v grob in je duhovščina še zadnjič blagoslovila njegovo zadnje domovanje, so mu pevci zapeli žalostinko.

ŽIVORAD VUKOSAVLJEVIĆ PILOT-PODPOROČNIK KNAP BRANI BEOGRAD

Pera je prinesel pijsko in razgovor je postajal hrupnejši. — A, evo jih! — so vzklili vsi. — Evo generala in Knapa, k nam gresta. Zdal pazi, Glodić! — Poslušajte — reče Glodić in pritisne kazalec k ustom — zdaj ga bom malce zafrkaval, vi pa molčite... boste videli. Ledovski je nekaj obrazloževal Knapu in sta pristopila k mizi.

— Ooo, ljubavnik, kaj je s teboj? — ga porogljivo sprejme Glodić. — Pa glej tudi gospoda generala! Dober večer, gospod general (smešno se je Glodić dvignil s stola in se priklonil). — Pero! Obriši mizo za gospoda generala. Izvolite pri meni, gospod general. In žganje, Pero, brž!... Kaj ti nisi v mestu? — se obrne h Knapu. — In dekle?

Knap je molčal. — Ljudje, poslušajte, — je nadaljeval Glodić, — zdaj vam rečem eno: imamo med seboj »ljubavnike«, ki se jih dekleta ogibajo in se jih ne morejo otresti. Imam dokaze! Neki študent mi je pravil, da Knapovo dekle beži pred njim kakor vrag pred križem pa se ga ne more otresti. Prišel je kakor klop. Dekle pa je lepo vzgojeno, iz boljše hiše, in ne ve, kaj bi. Vsak večer je dirka po promenadi.

— Ni res! — plane Knap, ves besen vzdrti. — Res je, — potrdi Glodić in se začne smejati, — vidiš, kako mu resnica oči kolje. Res je vse to, brate moj, samo ti ne vidiš in se sramotiš. Ne bi jaz počenjal tega, brate, za noben denar. Sramotiš se. Ti, ljubavnik? Mevž! Ona je najlepše dekle... in ima svojega tovariša. Kaj si se zavrtal tam, kjer ni mesto zate? Počemu ne sediš z nami kakor se spodobi, marveč vedno nekaj posebnega, kakor da ne pripadaš k nam in da nismo družba zate!

— Glodić, dovolj o tem — ga prekine Jaklić. — Kaj je dovolj! Nočem, pusti me, naj povem. Gospod general, povejte mi, vi ste človek, vi ste mož, povejte: mar to ni sramota? Tak ljubavnik, dekle ga prezira. To je tudi sramota za rodbino in tovariše. toda temu ti ni mogoče dopovedati. Kaj pravite, gospod general?

— Kakšna sramota, kakšna sramota? — povzame dobrodušno Ledovski. — Saj je vendar lahko zaljubljen. Knap je lep dečko. Ta bo oficir. Ni kakor mi. Vi ste eno, Knap drugo.

— Da, da, — so kliknili vsi. — Bravo, gospod general, tako je! Mar ti nismo rekli, Glodić?

— E, jaz sem pa mislil, gospod general, da vi razumete to reč. Toda oprostite, vi ste... za vas je samo vodka. Vi vsi ste generali, saj vemo.

— Kaj? — skuša nadaljevati Ledovski. — Knap je kaj drugega, on ne prihaja sem, odlično leti, je hraber, ima svoje namene... beži od tod, išče nekaj svetlega, tu pa je tako dušeče. Ljubezen podžiga. On se otreša, nas pa že pokriva drež... mi tu...

— E, zdaj vidim, disciplina je sveta, gospoda — ga prekine Glodić. — Poslušajte. Naj vam povem, kako je komandant nekoč obračunal z gospodom generalom. Ali sem se smejal... Pero, žganja! Takole je to bilo! Pripovedujte rajši sami, gospod general! Torej, da vam rečem, tudi gospod general mrzi komandanta in Knap tudi, zato se tako skladata. Poslušajte, takole je bilo. Gledam nekoč skoz okno z nadstropja pa gre gospod general mimo komandantovega okna, zamišljen ne vidi komandanta na oknu. Gre in si gladi brado. »Gospod Ledovski«, ga pokliče komandant, »uradnik Ledovski!« Tale striček se ustavi. »Zakaj me pa niste pozdravili?« vpraša komandant. — »Oprostite, gospod podpolkovnik, nekam zamislil sem se.« — »To ne gre: zamislil sem se. Pozdraviti morate po pravilu! Mislite vi doma, tu nimate kaj misliti. Greste tod mimo kakor mimo turškega gruba. Nazaj! Vrnite se in pozdravite, kakor je treba!« In moj ruski stric je prepaden. Nekaj šepče.

Gledam, ali se bo vrnil ali ne. General, brate, pa se je vrnil, stopil vnovič mimo okna in je izpod čela geldal poveljnika in ko je bil blizu, je dvignil glavo, snel klobuk, stopal je v paradnem koraku... haha, to je bilo nekaj! Zdal je bil general spet zmehdan, stal je gologlav na mestu in gledal komandanta. Ni vedel, kaj početi. Zbežal sem z okna. »Na svoje mesto!« mu je kliknil komandant. In naš gospod general je odšel. Ali ni bilo tako, gospod general?

— Haha — je zaoril smeh po tej zgodbi. — Disciplina nad vse! Na zdravje gospodu generalu, — reče Jaklić. — Živel tudi komandant, ki goni kaplarsko disciplino.

— Zdravstvujte, prijatelji! — je odzdravil Ledovski. — Jaz sem to zgodbičo že pozabil. Pera ima krasno vodo.

— Knap ne pije na komandantovo zdravje! — klikne Glodić. — Knap ne pije, ali ste videli?

— Povej, general — vpraša Jaklić — ali sovražiš komandanta, ker te tako muštrá?

— Ne, prijatelji, ne. Nikogar ne sovražim. Čemu? Mar za službo, da ga mrzim? On je človek kakor jaz in to se pravi: siromak, ki bo strohnel kakor goba. Sovražim nekatera višja bitja, ki večno živijo in so se rešila zemlje in pekla. A mi smo ljudje! E, dobra vodka. Harašo! To je življenje, vodka!

— E, takega vas imam rad, gospod general, — se mu spet bliža Glodić. — Pero, žganja sem za gospoda generala! Mar ni Knap domišljava klada, podoficir, ki ne hodi z nami, temveč se nosi posebej, loči se in zdaj niti piti ne mara! Zaljubljenec!

— Ah, kaj hočete spat — ovrže Ledovski — Knap je nekaj drugega. Rekel sem vam: ne pije, ima drug namen. Je prizadeven, čuti v sebi nekaj višjega, svetlejšega od tega in tudi ljubav ga zdaj podžiga. To je dobro. Je simpatičen... Na svoj način — vi pa na svojega. Mi smo veseljaki, ne mislimo nikamor dalje, nam so uklonili glave, molčimo, smo zadovoljni. Reko nam: tako živite! Molčimo. Nam je tako življenje lepo, ljubimo vino, Pera nam je zanimiv. Tako nič misliti je blazeno. Greš nizdol, tako zdaj čutimo, kakor da gremo nizdol brez tegobe, milo ti je in lahko. Pijemo in smo veseli... a on, on — ne. Čuti v sebi, da mora nekaj drugega, nekaj višjega, svetlejšega, zato je zmerom zamišljen, bori se, on — poslušajte, prijateljček, on je tisti, ki hoče navzgor, a to je težko in ima skrite radosti: upanje, obeti, hrepenenje... poznam to stanje. Zato se vam vidi, kakor da ni za našo družbo. Ne nasprotuje, toda čuti v sebi nekaj drugega. Pustite vi njega, pustite ga, naj gre po svoji poti. To je zanimivo gledati, a mi tu smo tako zadovoljni, blaženi, veseli. Prijateljček, vi ste nekaj drugega, a on tudi in oba sta tako prikupna.

Danes prvi dan umetniške razstave
Kralj — Godce — Lakovič v Obsebnosti galeriji na Gosposvetski cesti. Oficijska otvoritev je bila prav za prav še snovi ob pol šestih ob navzočnosti predstavnikov kulturnega življenja in umetniškega sveta. Razstava je po svoji raznolikosti pestrosti zanimiva za vsakogar, saj predstavlja najnovejša dela dveh zrelih umetnikov poznanejša imena in tretjega, najmlajšega, ki to pot moško prestaja svoj umetniški debut. Tako bomo občudovali fino drobno plastiko Franceta Kralja kakor tudi zanimive freske v malem formatu, kar je pri nas novost. Nič manj občudovalcev ne bodo našle slike Franceta Godce, ki v svojih intimnih, doživljaj polnih gvaših in temperah kaže vso napredujočo silo svojega umetniškega dopolnjevanja. Tudi Vladimir Lakovič razodeva s svojimi prvenci v grafiki, risbah in celo v freski najboljšo nado. Razstava zasluži upravičeno pozornost široke javnosti in bo odprta štirinajst dni, vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

u— Združenje trgovcev v Ljubljani sklicuje 60. redno letno skupščino za ponedeljek 10. marca ob 19. uri v veliko dvorano Trgovskega doma. Dnevni red. Poročilo uprave, računski zaključek za leto 1940, poročilo nadzornega odbora, proračun za leto 1941, poročilo šolskega odbora, poročilo o gospodarsko-redakcijskem delu in Trgovskega lista, poročilo o delu odbora za zgradbo zavetišča za onemogle trgovce, poročilo o delu odbora. Pomoči ter volitev načelnika odbora in sklepanje o obveznem zavarovanju za primer smrti, poročilo o socialnem zavarovanju trgovcev, predlog uprave o podelitvi častnega članstva, samostojni predlogi in slučajnosti. Če ob 19. uri ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda 1 uro kasneje, to je ob 20. uri. Ker ob 19. uri ni pričakovati zadostne udeležbe, se otvori skupščina točno ob 20. uri. Samostojni predlogi se morajo vložiti pri upravi najkasneje 3 dni pred skupščino. Sklepi račun za leto 1940 in proračun za leto 1941 sta med uradnimi urami vsakemu članu v pisarni združenja na vpogled. Uprava. (—)

u— Senzacija pustnega torka bo tudi letos »Bohemski večer« gledaliških igralcev pri Mikliću. Spored, kakršnega nima nobena pustna prireditev, bo obsegal 20 točk, pripravljenih prav za ta večer. Izborna vina, lasten buffet. Ker je pričakovati tudi letos navala, prosimo, da si občinstvo oskrbi mesta v predprodaji pri operni blaginji.

u— Jenkovi plesni tečaj v Kazini: danes in vsako nedeljo ob 16. uri popoldanski, v ponedeljek ob 20. začetniško-nadaljevalni, nato torki bo nadaljevalni tečaj izjemoma v Sredo 26. t. m., v četrtek ob 20. izpopolnjevalni in v petek nadaljevalni tečaj. Posebne plesne ure vsak dan. Studenti-nje popust. (—)

u— Danes popoldne bo v Kazini težko pričakovani otroški ringaraja. Vabimo k udeležbi tudi tette in stričke poleg očkov in mamic. (—)

u— »Vse v smehu« je letos deviza maškara Ljubljanskega Sokola na pustni torki, ki bo nudila obilo zabave. V pisarni Ljubljanskega Sokola si lahko dnevno od 16. do 19. ure proti plačilu rezervirate mize. (—)

u— Pustni torki bodo praznovali prijatelji kavarne »Zvezde« tudi letos v vseh prostorih tega Ljubljanskega tako pri ljubljenskih družabnih lokala. In ne bo jim žal, kakor še nikoli, kadar so posejeli na prireditvah v kavarni »Zvezdi«. Poskrbljeno je za godbo, ples, dobro pijačo, veselo razpoloženje in pustno razigranost. Manjkalo ne bo krofov in obetajo nam celo špehovek. Zaradi velikega obiska v kavarni »Zvezdi« priporočamo, da si pravočasno rezervirate mize pri plačilnem natakarju.

u— Osmia nalivna peresa dobite v pisarni M. Tičar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1 in Sv. Petra cesta 26. (—)

u— V zahvalni noči za dar zimske pomoči dijakom, organizirani pod okriljem ljubljanske sekcije JNU, smo večeraj po pomoči zapisali, da je bil znesek poklonjen v počastitev spomina Konrada Batističa namesto g. Karla Batističa, kar s tem popravljamo.

Iz Maribora

u— Razdelitev živiliških nakaznic za marec. Tukajšnji preskrbovalni urad razglašajo, da bo razdeljeval živiliške nakaznice za marec v času od 24. t. m. popoldan do vključno 1. marca popoldne. Živiliške nakaznice se bodo izdajale družinam poglavarjem za nje in za njihove sorce, za podnajemnike ter služničarje proti predložitvi pravilno izpolnjenih glav februarjskih nakaznic. Živiliške nakaznice se bodo delile na sedmih rejniških razdeliščih. Stranke, ki so izgubile februarjske nakaznice, naj se v lastnem interesu javijo v ponedeljek 24. t. m. ob 12. uri v svojih rejniških razdeliščih, kjer naj prijavijo izgubo nakaznice. 24. t. m. neha posloovati reklamacijski oddelček v Miklošičevi ulici 1. Jutri bodo od 12. do 18. ure razdeljevali nakaznice v delniški ljubljanski ulici 1. Miklošičevi ulici 1 za stanovalce sledečih ulic: Baravska, Dravska, Glavni trg, Gledališka in Gospejina. V IV. deliški št. vhod iz Razlagove ce, Aškerčeva in Cankarjeva ulica, v posloj III. deliške ljudske šole v Razlagovi 26; Elmspielerjeva, Erjavčeva, Gubčeva, Kacijančeva in Kejžarjeva. V poslojpu deške ljudske šole IV. v Gosposvetski ulici: Berkečeva, Bezenškova, Čopova, Gajeva, Ipavčeva, Kamniška, Kosarjeva in Vrbanska. V poslojpu II. deliške ljudske šole v Žolgerjevi ulici: Beograjska, Boltenška in Črtomirjeva. V poslojpu deške ljudske šole na Ruški cesti: Tržaška, Marmonтова, Masarykova, Marksova, Mejna, Valvazorjeva in Murnikova ulica.

u— Pred državno izpitno komisijo za praktične učiteljske izpite v Mariboru so napravili izpit naslednji učitelji in učiteljice: Arrigier Bojana, Barbič Karol, Blagović Gizela, Černač Darinka, Dereani Jožef, Drole Milena, Gerbič Ljudmila, Gjura Josipina, Hinterlehner Marjana, Hočvar Vera, Hodnik Josipina, Kocjan Emilija, Košenina Pavla, Košir Gabrijla, Lipal Gabrijela, Mencin Roza, Paglavc Stana, Pegam Adela, Petrovič Žilena, Potocnik Franciška, Ravnikar Danica, Recelj Karolina, Rusjan Evalda, Šersen Rudolf, Sever Ana, Sotlar Erna, Šajina Cvetka, Šinkovec Ana, Štok Ljudmila, Tribnik Majda, Vede Olga, Verbič Franciška, Vojnilović Milena, Štefan Vucak in Oton Žunec. Prihodnji praktični učiteljski izpiti v Mariboru bodo v tem šolskem letu še 13. marca in 1. maja.

u— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upra-

vičnim svojem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, dne 23. februarja 1941, g. dr. Toplak Lojze, Pobrežje, Aleksandrova št. 6.

Hotel, kavarna in restavracija »OREL«
torek 25. t. m.

PUSTNA ZABAVA
sreda 26. t. m.

KULINARSKA RAZSTAVA
in SLANIKOVA POJEDINA
Vsaki dan sveže morske in sladkovodne ribe

u— Dr. Faust v lutkovem gledališču. Danes ob 15. uri bo v lutkovem gledališču matična Sokola prijubljena igra »Dr. Faust«, ki bo nedvomno vzbudila zanimanje med mladino.

u— Matična vest. Orkestralna vaja bo jutri ob 20. v običajnih prostorih.

u— Skrivnostni ženin beg. Pobegnila je od doma žena tekstilnega veljarja Angela Papa. Njen mož je pri policiji izrazil mnenje, da mu je žena bržčas pobegnila čez mejo.

u— Razčiščen ruska afera. Pred tukajšnjim malim kazenskim senatom se je moral po večkrat preložiti razpravi za govorjati bivši tajnik ruske občine 30-letni Janko Herga, ki je bil obtožen zaradi tega, ker si je v času od 7. oktobra 1938 do 25. avgusta 1939 od denarja, ki ga je dvignil pod raznimi naslovi pri ruski posojilnici za občino Ruše pridržal 8.954 din in na ker si je v času od 31. marca do 14. julija 1939 od denarja, ki naj bi bil namenjen za razdelitev ubožnih podpor pridržal razne zneske, skupno 30.940. Za razpravo, ki ji je predsedoval s. o. s. Kolšek, je bilo zelo živahno zanimanje, zlasti v Rušah. Obtoženi Herga je bil obsojen na 2 leti in 8 mesecev strogega zapora, 600 din globe ter na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 3 let.

u— Skrivnostni avtomobili. Seiški orožniki so zajeli štiri avtomobile iz Maribora, ki so čakali s svojimi vozi pri seišnem brodu. Izkazalo se je, da so čakali skupino Židov, ki so pri Slenu na Selnico pribežali čez mejo, na so jih naša oblastva ustavila ter jih spravila nazaj čez mejo. V skupini je bilo 14 odraslih in trije otroci. Druzo skupino 33 oseb pa so zajeli v Rušah in so jo tudi spravili nazaj čez mejo. Poleg avtomobilov sta bili aretirani tudi dve osebi, ki sta vodili Žide čez mejo na našo stran in sicer neki 44-letni J. Z. iz Slenu in 32-letni F. V. iz Velikega Boča. Avtomobilski so hoteli pobegniti, kar se jim na ni posrečilo. Potem so poizkusili s podkupovanjem, na so ova deni še zaradi tega. Pokazalo se je tudi, da poizkušajo te skupine s prebajanjem čez mejo ob menjavi obmejnih straž.

Iz Celja

u— Prepoved uporabe zvočnih signalov pri motornih vozilih ponoči. Predstojništvo mestne policije je prepovedalo uporabo hreščočih zvočnih aparatov in uporabe zvočnih signalov pri motornih vozilih v nočnem času v območju mesta Celja in izdalo na osnovi čl. 66. in 67. zakona o notranji upravi naslednje naredbe: Člen 1. Na območju mesta Celja je prepovedano pri motornih vozilih uporabljati za signaliziranje hreščoče zvočne naprave (kakor n. pr. sirene na električni ali zračni pogon). Uporaba mčnih signalnih naprav je dovoljena le vozilom ognjegašev in reševalne postaje. Člen 2. Od 22. do 6. jutraj je v območju mesta Celja vsem vozačem motornih vozil prepovedano uporabljati zvočnih signalov. Člen 3. V tem času se označuje smer vožnje s svetlobnimi signali (svetlobnimi smernimi puščicami ali žarometi) na isti način, kakor je to predpisano za zvočne signale. Člen 4. Na vogalih križišč in povsod, kjer se menja smer vožnje, morajo motorna vozila voziti z minimalno brzino, tako da se vozilo lahko takoj ustavi, ako bi smer vožnje ne bila prosta. Člen 5. Prokrški te naredbe se kaznujejo po čl. 69. zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 500 din, v primeru neplačila globe v odločenem roku pa z zaporom od 1 do 10 dni. Člen 6. Ta naredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine«.

Negujte zdravje!

Posečajte moderno mestno parno in kadno kopališče na Vrazovem trgu v Celju!

Cene:
Parna kopel: II. razred 3 din, brez perila 2 din; I. razred 5 din, brez perila 2 din.
Kadna kopel: II. razred 8 din, brez perila 6 din; I. razred 12 din, brez perila 10 din.

Parna kopel: II. razred 12 din, brez perila 10 din; I. razred 18 din, brez perila 16 din.

Masaža 5 din.
Abonenti, ki kupijo 10 listkov za poljubno kopel, imajo 10% popusta, vendar jih morajo izrabiti v teku 6 mesecev, sicer izgube veljavo.

u— Legija Koroških borcev krajevna organizacija v Celju vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki bo 2. marca 1941 ob 9. uri dopoldne v vrtni dvorani hotela Evrope. (—)

Prima gorenjski, slovenski jedilni krompir dobite ugodno pri Kmetijski družbi, Celje.

u— Na ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. uro metnostni zgodovinar prof. dr. Fran Šijanec iz Celja o temi »Slovenještajsko baročno slikarstvo«. Zanimivo predavanje bodo pojasnjevale številne slikovne slike.

u— Nesreča v pivovarni. Pri delu v pivovarni v Laškem je v petek razneslo 14-letnemu delavcu Leopoldu Pušniku iz Smilčevca pri Laškem steklenico v roki ter mu močno poškodovalo dlan in prste leve roke. Pušnik se zdravi v celjski bolnišnici.

u— »Zaprta vrata« v celjskem gledališču. Ljubljanska drama je uprizorila v petek zvečer v celjskem gledališču dramo italijanskega pisatelja Marca Praga. Drama je izrazito psihološka in obravnava na svojevtrsten način problem ljubezni med materjo in sinom v okviru nekakega zakonskega trikotja. Delo je pisano zelo priskrbeno in z močnimi čustvenimi poudarki in krepiki notranjimi učinki, pozna se mu pa, da je staro že okrog 30 let. Režiser g. Milan Skrbinek je dal delo krepkega poleta ter je stilo in vsebinsko temeljito obdelal. Ga. Sarčeva je ustvarila s poglavitno in prepričljivo igrjo dovršen lik. Izrazit talent je g. Tiran, čigar Giulio je bil neoporečen v zasnovi in izvedbi. Komor-

no figuro je ustvaril g. Kralj kot Decia. Dobro so se uveljavili gđ. Levjarjeva (Mariolina) ter gđ. Presetnik (župnik) in Gregorin (Ippolito). Gostje so spet nudili resen in globok umetniški užitek. — R. P.

Iz življenja na deželi

ŠMARJE PRI JELSAH. Prosvetni odsek gasilске čete uprizeri v nedeljo 23. t. m. ob 15. uri v dvorani Kat. doma Nušičeve veseloigro »Sumljiva oseba«. Vljudo namabljeni vsi, ker je čisti dobiček namenjen v korist revnih šolskih otrok. — Sreska organizacija Rdečega križa je podala v nedeljo 9. t. m. obračun svojega dela. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je odbor storil kar največ za namene društva, največ pa se je trudil predsednik g. dr. V. Lorger, ker je izveč bal celo četo samarijan in samarijanov. Zeleti bi bilo, da bi pristopili k sodelovanju še občini Loka pri Zsumu in Sv. Stefan. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: dr. V. Lorger predsednik, dr. B. Fischer podpredsednik, g. E. Kunelj blagajnik in Ivan Rebec tajnik. — Tudi šmarnski tržani so se zavzeli za to, da bi dobili revni šolski otroci nekaj tople hrane. Šolsko kuhinjo vodi z vsjo natančnostjo g. Pogelšek. Dobrotnikom kuhinje bo di na tem mestu izrečena javna zahvala.

CRNA PRI PREVALJAH. Preteklo nedeljo je bil občni zbor Društva namestencev rudnika Mežica. Kot odposlanec Zveze društev privatnih namestencev v Ljubljani se je udeležil občnega zbora tov. Božidar Makše, ki je v daljšem govoru obrazložil vsa prečta vprašanja, ki se tičejo privatnih namestencev. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen dosedajni odbor s predsednikom tov. Antonom Govejškom na čelu.

Iz Škofje Loke

u— Letna skupščina Kola jugoslovenskih sester je bila dokaz žilave delavnosti te naše najpomembnejše karitativne organizacije. Iz poročil posnemamo, da Kolo šteje okrog 300 članic. Pri božičnici je bilo obdarovanih 167 otrok, odraslim pa se je delila moka, gotovina, živež, obleka, perilo itd. Ugotovitev, da je Škofja Loka podprla letno Kolo ko zlepa ne, je dokaz, da se dela pravilno in nepristransko. Na novo so bile izvoljene S. Brezgarjeva, Savnikova in Masterlova.

u— Ustanovni občni zbor podružnice Narodne strokovne zveze v Škofji Loka bo v nedeljo 23. t. m. ob 11. uri v restavracijskih prostorih pri Otetu. Vse zavredne delavce in delavke vabimo, da se ustanovnega občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Iz Litije

u— Podružnica Narodne strokovne zveze je poželela svoje delovanje. Kot uvod v to delo smo s šolnimi prireditvi prvo delavsko akademijo, na kateri bodo gostovali tamburaški orkester NSZ in dramski odsek NSZ iz Ljubljane. Akademija bo danes točno ob 16. uri v dvorani na Stavbah. Na sporedu so glasbene in pevske točke ter spevoigra v treh dejanjih »Kovačev študent«.

Iz Trbovelj

u— Športni karneval priredi danes SK Amater v dvorani Delavskega doma. Prireditve se vrši v okviru trboveljske zimske pomoči. Pričetek ob 18. uri. Maske vljudo vabljenje. Sodelujejo Delavska godba.

u— Pozor sadjarji. Danes bo ob 16. v šoli pri Sv. Katarini nad Trbovljami poučno predavanje iz sadjarstva. Vabljeni vsi posestniki sadnih vrbov in prijatelji sadjarstva, ki se zanimajo za umno sadjarstvo.

Iz Hrastnika

u— Himen. Danes se poroči naš dolgoletni naročnik g. Franc Čepin, brusarški mojster v steklarni z gđ. Cilko Žolgerjevo od Sv. Štefana pri Zsumu. Obilo sreče!

u— Dodatne krušne karte za težake in bolnike so dole. Prve se dobe pri obratili. Vsa delavce se naj zgledajo pri svojem obratu, pa bo dobili še dodatno krušno karto. S to karto lahko kupi pri svojem trgovcu 1 kg moka. — Bolniki se pa naj zdravijo pri svojem zdravniku, ali pa pri zdravniku bratovske skladišnice ali pri zdravniku OUZD. Ta mu izroči list, na katerem je zabeležena vrsta bolezni. S tem listom se mora podati k občinskemu zdravniku, kjer dobi karto za belo pšenično moko. To moko si naj bolnik oziroma svojec prikrbi pri svojem trgovcu.

Iz Krškega

u— Dva občna zbora. Danes bomo ime li kar dva občna zbora v Krškem. Prvi bodo zborovali dopoldne naši kmetovalci, popoldne pa naši lovci v gostilni g. Franca Vanča.

u— Opozorilo vsem maskam, kakor tudi vsem onim, ki žele posestiti letošnjo maškerao krškega Sokola v torek 25. t. m.: Začetek bo točno ob pol 20, dočim bo prihod ob 20. uri v dvorano točno ob 20. Vsi naj upoštevajo, da se mora maškerao letos prej zaključiti, zato moramo prej začeti in biti točni, če hočemo, da se bomo res zabavali.

Iz Ptuj

u— Obrtniki ustanavljajo »vojo blagovno združno«. Ze dolga leta tarna obrtnišvo v Ptuj in okolici nad visokimi nabavnimi cenami surovin za obrtniške izdelke. Zdaj si hočejo pomagati s tem, da bodo ustanovili svojo blagovno združno, ki bo članom obrtnikom preskrbovala surovine in kredite po zmogljivih pogojih. V zadevi ustanovitve blagovne združbe bo v nedeljo 23. t. m. ob pol 9. v gostilni pri Zupančiču predavanje, na katero so vabljeni vsi stanovski tovariši.

u— Otroški dirndaj bo na pustni torki ob 14. v Narodnem domu. Priredi ga Kolo jugoslovenskih sester. Pozneje se bo vršil sokolski družabni večer.

u— Zvočni kino predvaja danes ob pol 19. in pol 21. uri film »Moja hči tega ne dela« v glavni vlogi Geraldina Katt. Za dodatek filmski žurnal.

Kinematografija

Sevica. Kinopredstave danes odpadejo, ker ima v dvorani sokolsko društvo svojo tradicionalno pustno zabavo (maškerao) s pričetkom ob 19. uri. (—)

Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja danes ob 15. nadvaja zabaven vellefilm »Anton Zadnjič«. V gl. vlogi Hans Moser. Med dodatki tudi kulturni film, Alfa kamera in vojni tehnik. — Sledi za pustni torki: »V levihi krepiljhi«. (—)

Zasedanje banskega sveta končano

Ljubljana, 22. februarja
Banski svet je nocoj zaključil svoje letošnje proračunsko zasedanje. Dopoldne je najprej končal razpravo o proračunu trgovskega oddelka, nato pa opravil še razpravo o proračunskih dohodkih in o proračunu bednostnega sklada. Popoldne je razpravljal še o spremembah uredbe o občinskih uslužbenih.

O zadevah za trgovino, obrt in industrijo je govorilo jutraj še sedem govornikov. Zahtevali so med drugim uredbo o pobiranjju šušmarstva, imenovanje sosesta pri izpostavi direkcije za zunanjo trgovino v Ljubljani. Nato se je začela razprava o proračunu dohodkov, o katerem je podal načelnik finančnega oddelka dr. Orel kratko uvodno poročilo. Pojasnil je najprej, kako je proračun za 19 milijonov večji od sedanjega, nato pa poudaril, da proračun kljub temu ne uvaža nikakih novih davčnih razen povznanja trošarine na pivo od 60 na 100 din pri hi in povznanja taksa na prenos nepremičnin.

K razpravi se je prvi oglasil industrijec Avsenek, ki je obširno govoril o gospodarskih prilikah v državi. Dejal je, da kaže banovinski proračun prave znake paverizacije. Samo Prevod bo že v prvem letu izkazal bilanco, ki bo daleč preselala bilanco rednih banovinskih dohodkov in izdatkov. Nastopile so prilike, ki dovoljujejo, da bi se mogle banovinski proračun primerno povečati preko svojih sedanjih meje, ker so državne finance sedaj postavljene na trdne temelje. Banovina si mora z novimi ustanovami pridobiti sredstva za gospodarski, kulturni in socialni razvoj Slovenije. V tem pogledu predstavljajo Prevod le prvo fazo v novem razvoju samoupravnih financ in treba bo ustanoviti še nekaj ustanov, ki bodo krenile isto pot, čeprav bodo imele drugačne naloge, končno pa bo treba stniti vse v eno.

Tudi država je bila prisiljena sedeti na izrednih ukrepih, da je krila izredne milijardne izdatke, ki so postali potrebni sprico sedanjega časa. Treba je pozdraviti tendenco, da se razširijo vprašanje kritja teh izrednih državnih izdatkov. Kakor je izvedena razdelitev državnih izdatkov na redne in izredne, bo potrebna taka razdelitev tudi na državne dohodke. Izredne izdatke bo treba kriti z izrednimi davčnimi, deloma pa tudi s posojili, kjer bo treba postopati enako radikalno kakor pri davkih. Vsa odpora bo morala država v interesu svoje eksistence radikalno zlomiti.

Govornik je nato razpravljao o draginji. Cene moramo ustaviti na njihovi sedanj. poti navzgor, pa naj bodo za to potrebne tudi velike žrtve. Istočasno bo treba skrbeti za pravično razdelitev blaga, ki z njim razpolagamo. V Sloveniji bo šlo to lahko, ker naš aparat dobro posluje. Zahtevu po avtonomni ureditvi razdelilnega načina je zato danes ena najvažnejših političnih zahtev.

Po b. s. Avseneku so govorili še štirje govorniki, nakar je bila razprava o dohodkih končana. Pravilnika o banovinskem

Novo mesto. Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 16. in 20.15 francoski vellefilm »Kaluža«. Predigra: Foxov žurnal. Prihodnji film v torek in sredo, obkrat ob 20.15: »Polarni sij«. V glavnih vlogah: Sonja Henie, Dom Ameche in Cesar Romero. V sredo ob 16. uri predstava za mladino. Znižane cene 3 in 4 din. (—)

Kranj. Kino Narodni dom: danes ob 16. pol 19. in 21. uri dvojni spored: Marija Čebotari v prekrasni drami »Himna ljubezni« in vesela komedija »Nanette«. (—)

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 23. ob 15.: Snežulica. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Cigani. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 24.: Protekclja. Premiera. Red premierski.

Torek, 25.: zaprto.

Nedelja v dram. Zadnjič v letošnji sezoni bodo igrali danes popoldne očarljivo pravljico »Snežulica« v stihih Pavla Golbe z Ančko Levjarjevo v naslovni vlogi. Veljale bodo znižane cene od 20 din navzdol. — Delo popularnega humorista Frana Milčinskega »Cigane« so našli pri občinstvu kar najzibavnejši odziv. Stalno razprodane predstave pričajo o priljubljenosti te uprizoritve. Zasedba je običajna. S kupleti bosta sodelovala Jožek in Ježek. Tudi za to predstavbo bodo veljale znižane cene.

Za večje pustno razpoloženje je naštudiral drama v režiji prof. Šesta Nušičeve veseloigro v petih dejanjih »Protekcija«. Igrali jo bodo v ponedeljek zvečer za red premierski Dramatik pokaže na humorističen in obnem satiričen način, kako iščejo razni uradniki protekcije pri ministru in kako se bori mlad novinar zoper korupcijo. V dejanje so vpletene tudi zelo zabavne ljubezenske zgodbe. Kdor se hoče resnično zabavati in nasmejati, naj ne zamudi te predstave!

OPERA

Nedelja, 23. ob 15.: Pri beam konjčiku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20.: Tri stare škatle. Izven.

Ponedeljek, 24.: zaprto.

Torek, 25.: Tri stare škatle.

Nedelja v operi. Dve opereti bosta uprizorjeni v nedeljo popoldne: znana učinkovita opereta Ralifa Benatskega »Pri beam konjčiku« s Poličev in Sancinom v glavnih partijah ter Barbičeva, Zupanom, Japljevo, Pečkom, B. Sancinom in Simončičem. Dirigent V. Šušteršič, režiser inž. Golovin. — Prva repitza ljubke operete »Tri stare škatle« bo zvečer. V glavnih partijah Poličeva, M. Sancin, Barbičeva, B. Sancin in Polajnjarjeva. Baletni vložek bodo plesale Bravničarjeva, Moharjeva in Pilato. Dirigent D. Žebre, režiser in ko-reograf inž. Golovin.

SENTJAKOBNSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. ob 15.15: Visoka pesem. Popoldnaska predstava. Ob 20.15: Gospa ministrca. Poslednjica.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. ob 15.: Habakuk. Ob 20.: Sumljiva oseba. Znižane cene. V počastitev spomina pok. mons. Janka Barleta poklanja dr. Vilko Pfeifer za Ciril Metodovo družbo 100 din.

proračunu in o bednostnem fondu — ta izkazuje 9 milijonov dohodkov — mesta izkazuje debate. Ob 12. je bila dopoldnaska seja končana.

Na popoldnanski seji, ki se je začela ob 17. je banški svet razpravljao o spremembah uredbe o občinskih uslužbenih. Spremembe se nanašajo v glavnem na možnost premeščanja občinskih uslužbenecv in na njihov: minimalne plače, ki se izenačijo s plačami državnih uslužbenecv in znašajo od 1100 do 1600 z ozirom na šolsko kvalifikacijo. Spreminjevalna uredba je bila soglasno sprejeta. Enako je bilo sprejetih nato še okrog 30 resolucij, ki so bile predlagane med zasedanjem. Med njimi so tudi naslednje: Ban mora odobriti vse zadovoljive občin in vse odsojiti njihovih nepremičnin. Pokojniško zavarovanje občinskih uslužbenecv naj se prenese na Pokojniški zavod za privatne namestence v Ljubljani. Poostri naj se kontrola nad mladoletniki v gostilnah, na plesih in drugih prireditvah. Pospeševanje kmetijskega naj se prenese na banovine. Uvoz modre galice naj se osvobodijo carine. Za gradnjo klinike medicinske fakultete naj prosvetno ministrstvo najame 60-milijonsko posojilo. Uvede naj se prisilna obdelava vse otne zemlje, ki jo veleposveta oddajajo v zakup Naj se izvede likvidacija osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev.

Pred koncem zasedanja se je b. s. Novak zahvalil banu dr. Natlačanu za njegovo delo ter se spominjal pokojnega dr. Korošca. Poudaril je nato uspešno politiko kneza namestnika, ki nam je ohranila našo nevtralnost in končal z zagotovilom, da bodo tudi Slovenci kot en mož pihali pod vojaške zastave, če bi kdo segal po našem državnem ozemlju. Prebivalstvo vse države bi v takem primeru dokazalo svetu da Jugoslovani nčena žrtve ni prevlekli, če gre za njegovo svobodo.

V svojem zaključnem govoru se je ban zahvalil banskemu svetu za njegovo delo in obljubil, da bo upošteval med zasedanjem iznešene pobude, kolikor bo le mogoče. Zahvalil se je tudi uradništvo banke uprave in novinarjem, nato pa se je tudi on dotaknil našega mednarodnega položaja. Dejal je med drugim:

CENE MALIH OGLASOV

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Kam pakam?

Divjačina
šameta črna, mostarska žilovka, dalmatinsko vino 15 din. Gostilna LOVSIN. 3589-18

Vsi na koncert
v nedeljo in torek velika zabava. Vablj. gostilna RAHNE — Moste. 3886-18

Gostilna Martinc, Zg. Siska
Danes vesela pustna zabava! Poleg plesa še druge pešne točke. Vablj. »Hermesova« nogometna sekcija. 3807-18

Stoj — Halo!
V nedeljo 23. t. m. koncert z zabavo v gostilni pri »Univerzi«, Židovska ulica 4. Tudi se pristana domača in izborna cviček, štajer, dalmatinsko belo in črno, za topla in mrzla jedila po zmernih cenah je prisrčljivo, vabimo vse naše goste in gostinje. Rezi Velkavrh. 3806-18

Danes
ob 7. uri zvečer veselo predpustno zabavo v Godbenem domu v Domžalah. Godba prvotna. Vablj. 3816-18

Gostilna »Triglav«
pri Remizi na Celovski cesti 160, priredi na pustno nedeljo in pustni torek domačo zabavo s koncertom. Izborna vina, priznana dobra kuhinja, pustni krofi. — Vljudo vablj. 3712-18

Je pustna nedelja
klobas ob in zelja, vinice medeno, veselje iskreno. Gostilna »Poa gozdov«, Ljubljana, Dolenjska ul. 35. 3891-18

Najboljše in najcenejše
se boste danes zabavali v gostilni pri Mikliču, Glavice 46. Vina in jedila so vedno nizke cene. — Zato ne pozabite obiskati gostilno pri Mikliču. 3827-18

Pri Putrihu
danes ples, pričetek popoldne. Maske dobrodole. Šentjakobčan. Vablj. 3851-18

Danes na pustno nedeljo
vsi v gostilno k »Panju« Vegova ul. 10. postreženi boste s pustnimi koki, mastno špehovo in drugimi raznimi jedmi. Izborni vini in jedila po tega pa vesela zabava za vse, zato vsi in vse še danes, kakor tudi na pustni torek samo v Vegova ul. k Panju, ker je tam se vedno najbolj in najceneje zabava. Na veselo svidenje! 4004-18

Danes domača zabava
z godbo. Vablj. vsi v gostilno Mahnič, Glavice Tržaška cesta 71. 4037-18

Službo dobi

Frizerko
samostojno, išče za takoj »Salon Možina«, Rož. dol. Cesta II, 3. 4022-1

Pletilca ali pletilko
dobro izveščana za Rašel stroj, sprejem takoj. Ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Rašelpletilce«. 3519-1

Brivskega pomočnika
bitrega in dobrega delavca sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivski pomočnik«. 3763-1

Pošteno, ubojljivo dekle
staro do 30 let, z večletnimi spravevali, vaje na vseh hišnih delih in rezi kuhne, se sprejme takoj k učiteljski družini s dvema otrokoma (4 in 7 let) blizu Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zavaj. je 26«. 3697-1

Dva urarska pomočnika
za takoj išče A. Janko, urar, Maribor. Teden. cena plača 400 do 500 din. 4076-1

Šofer
trezen, zanesljiv, pošten, se takoj sprejme k tovrstnemu avtomobilu na plačilo pogona. Vablj. hiši. Ponudbe s prepisati sprejme in mesečni zahtevkom na pod. Jutra v Celju pod »Vesten«. 4056-1

Dva urarska pomočnika
za takoj išče A. Janko, urar, Maribor. Teden. cena plača 400 do 500 din. 4076-1

Šofer
trezen, zanesljiv, pošten, se takoj sprejme k tovrstnemu avtomobilu na plačilo pogona. Vablj. hiši. Ponudbe s prepisati sprejme in mesečni zahtevkom na pod. Jutra v Celju pod »Vesten«. 4056-1

Dva urarska pomočnika
za takoj išče A. Janko, urar, Maribor. Teden. cena plača 400 do 500 din. 4076-1

Šofer
trezen, zanesljiv, pošten, se takoj sprejme k tovrstnemu avtomobilu na plačilo pogona. Vablj. hiši. Ponudbe s prepisati sprejme in mesečni zahtevkom na pod. Jutra v Celju pod »Vesten«. 4056-1

Dva urarska pomočnika
za takoj išče A. Janko, urar, Maribor. Teden. cena plača 400 do 500 din. 4076-1

Šofer
trezen, zanesljiv, pošten, se takoj sprejme k tovrstnemu avtomobilu na plačilo pogona. Vablj. hiši. Ponudbe s prepisati sprejme in mesečni zahtevkom na pod. Jutra v Celju pod »Vesten«. 4056-1

Tajnico
spodobno, išče zastopnik velike inozemske trgovine. Tudi trdke. Gospodine v starosti od 22 do 32 let, večje nemške jezika v govoru in pisanju. Ki so vajene točnega dela in napolnjenosti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tajnica«. 3672-1

Mehanika
za kolesa, šivalne stroje, tiskarstvo, tiskarstvo. Triglav, Resljeva 16. 4086-1

Natakarica
spodobna in čedna, lepe znanosti, stara okoli 28 let, dobi službo. Prednost imajo one, ki imajo veselje do hišnih del in napolnjenosti. Restavracija, Susak, Maribor. 3893-1

Oskrbnika vinčarja
za oskrbovanje posestva v bližini Celja išče. Nastop s 1. marcem. Ponudbe je poslati na Domink Požnel, Celje. Glavni trg 14. 4053-1

Fotografskega pomočnika (-co)
dobrega negativni retušerja (retušer) sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Negativni retušer«. 4081-1

Iščemo sobarico
starejšo, pošteno s kavčico 5000 din ali portirja za Ljubljano. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Iščemo«. 3847-1

Hišnica
all porochen par brez otrok, žena bi pomagala pri gospodinjstvu, se sprejme. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hišnica«. 3859-1

Šiviljo
vajeno moške delavce, sprejem. — K. Pučnik, Františkanska ulica 3. 3863-1

Lovec
oženjen, v srednjih letih, strog v službi, več slovenskega in nemškega jezika, išče za večji revir na Pohorju. Takoj s gospodarsko prakso imajo prednost. Ponudbe z referencami na ogl. odd. Jutra pod »Verziran vinčar«. 2642-1

Šoferja
k tovrstnemu avtu na ogle, mehanik ima prednost, sprejem v stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj šofer«. 3723-1

Tesača dog
celo partijo sprejem za daljšo stalno delo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tesač«. 3724-1

Miner
z večjo prakso v kamnolomih, dobi takoj mesto. Plačati po dogovoru. Vprašati pri rezijskem odboru za rezijske inženirje, ceste št. 50 na sresnem nabestru za Maribor levi breg. 3655-1

Dve frizerki
prvotnosti in hitri delavki, išče »Elar, Rogaska Slatina. 3619-1

Krojaškega pomočnika
za mešano delo, sprejme takoj Smrke Alojz, Zuzemberk. 3792-1

Občina Ormož
sprejme v službo redarja-slugo, prošnje se lahko vlože do 1. marca 1941. 3666-1

Gospodična
dobi mesto k dvema otrokoma 1. marca. Ponudbe z zahtevki na Josef Blazek, Novi Sad Jovana Subotića 2642-1

Mlad deklet
ki zna nekoliko kuhati se sprejme takoj k triletni trgovski družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrhnik«. 3779-1

Frizerka
perfektna, dobi stalno službo. Nastop 1. III. ali prej. Gumilar, frizer, Murska Sobota. 3793-1

Pomočnike in pomočnice
izveščane konfekcijskih plaščev, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3846-1

Šteparico
sprejme takoj A. Zolcar, Mestni trg 19. 3871-1

Brivski pomočnik
dobro delavce, vajene prost, dobi stalno mesto. Plača mesečno 250 din, hrana, stanovanje in pranje perila prosto. Nastop 1. III. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivski pomočnik«. 3842-1

Kmetstvo dekle
dobi mesto gospodinje pri obrtniku s posestvom. Ponudbe s sliko na podružnico Jutra Maribor pod »Bodočnost 36«. 3561-1

Mizarja
prvotnosti, za politično pismo, sprejme. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva cesta. 3887-1

Brivskega pomočnika
prav dobrega, sprejme s 1. marcem frizerski salon »Adams«, Novo mesto. 3784-1

Strojepisko
z znanjem stenografije, inteligentna in mlada, išče podjetje. Lastnoročno pisane ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Vestna«. 3769-1

Frizerko
prvotnosti, sprejme takoj v stalno službo. Zupan, Miro, poleg kina Moste. 3771-1

Iščemo
pošteno, šole prosto deklico k otrokom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nastop takoj 15«. 3794-1

Krojaškega pomočnika
dobro izveščane, samo za veliko delo sprejem. Medvešek Anton, Trbovlje. 3783-1

Gospodična
mlada, katera želi stopiti v godbo za učenko s plačo 250 do 300 din ter oskrbo in potni stroški. Nujne ponudbe na kapelnik Ivan Rošker, kašana Jadran, Smederevo. 3754-1

Krojaški mojster
samostojen, zmoten, trezen, pošten, zmoten tudi konfekcijske dela in event. tudi damske konfekcije, se pod ugodnimi pogoji lahko naseli v mestu, blizu Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resna trgovska hiša«. 3706-1

Šivilja
samostojna, dobi stalno službo v privatni hiši v Ljubljani. Plača din 500 in vasa okoli. Predstaviti se osebo na naslov ki je v vseh poslovalnicah Jutra. 3709-1

Dve modistki
samostojni delavki (pomodnici) takoj sprejme salon MIRA, Mesarič, Urtnik, Ljubljana. — Mestni trg 7. 4012-1

Služkinja
katera samostojno kuha dobi mesto pri slovenski rodbini dveh oseb v Zagrebu. Pina, Pina, Poizve se pekarna Vrtačnik, Tržaška cesta. 3941-1

Mehanika
sprejme Franc Kristan, Trjavska 54, mehanika delavica. 3977-1

Izveščana modistinja
se išče za takoj. Salon Sedel - Strlad. 3897-1

Šivilja
sprejme praktično takoj. Modni salon Genica Podmilščakova 37. 3900-1

Upokojenec
ki bi čuval sadni vrtni gozd, dobi brezplačno stanovanje, drva in njivo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upokojenec«. 3852-1

Boljšo kuharico
»aler« okusne meščanske kuhne z lepimi spravevali sprejem takoj ali pozneje Plača dobra. Marmantova ul. 28. 3822-1

Krojači
damski, prvotnosti, dobi stalno delo in dobi plačo. Javiti 23. II. od 11. do 12. ure. K. Karna Slon. 3821-1

Dobro frizerko
sprejme takoj — salon »Fanci«, Ljubljana. Kongresni trg 3. 3841-1

Pomočnike in pomočnice
izveščane konfekcijskih plaščev, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3846-1

Šteparico
sprejme takoj A. Zolcar, Mestni trg 19. 3871-1

Brivski pomočnik
dobro delavce, vajene prost, dobi stalno mesto. Plača mesečno 250 din, hrana, stanovanje in pranje perila prosto. Nastop 1. III. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivski pomočnik«. 3842-1

Kmetstvo dekle
dobi mesto gospodinje pri obrtniku s posestvom. Ponudbe s sliko na podružnico Jutra Maribor pod »Bodočnost 36«. 3561-1

Mizarja
prvotnosti, za politično pismo, sprejme. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva cesta. 3887-1

Brivskega pomočnika
prav dobrega, sprejme s 1. marcem frizerski salon »Adams«, Novo mesto. 3784-1

Strojepisko
z znanjem stenografije, inteligentna in mlada, išče podjetje. Lastnoročno pisane ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Vestna«. 3769-1

Frizerko
prvotnosti, sprejme takoj v stalno službo. Zupan, Miro, poleg kina Moste. 3771-1

Postreškinjo
pridno in pošteno sprejem. Dobi stalno mesto. Plača dobi tudi opremljeno sobo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3842-1

Več krojaških pomočnikov
za prvotnosti damsko delo sprejme Jozef Krnel, Vižmarje 117. St. Vid na Ljubljano. 3923-1

Išče se
za specialno trgovino stekla in porcelana. Strokovno izveščane imajo prednost. Vse ostale poslovalnice. Ponudbe s točno navedbo ročnih in službenih podatkov je poslati na ogl. odd. Jutra pod »S 1. marcem 1941«. 3913-1

Sprejme se
donaška za trgovino v Ljubljani v starosti od 16-18 let. Deklice revnih staršev imajo prednost. Ponudbe je poslati po imenu do konca februarja t. l. na ogl. odd. Jutra pod »želim zaslužiti«. 3917-1

Za specialno trgovino stekla
in porcelana se išče pri dnu in poštena učenka. Deklice revnih staršev ali sirote z znanjem nemškega jezika imajo prednost. Pismene ponudbe je poslati do 1. marca t. l. na ogl. odd. Jutra pod »Velika noč«. 3916-1

Deček
v starosti od 16-18 let se išče za donanje in pospremljanje v trgovskem obratu. Le pošten in spretni dečki naj pošljejo pismene ponudbe z navedbo starosti do 28. febr. t. l. na ogl. odd. Jutra pod »Veselo delo«. 3915-1

Trgovski pomočnik
izurjen železninar se sprejme takoj. Cenjenje ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Mlaša moč«. 3991-1

Postreškinjo
all dekle, kateri bi lahko kuhalo malinske kroške, samo za čas dan, sprejem. Pokopalska ul. 1. I, des. Moste. 3986-1

Več čevljarstev
pomočnikov sprejem. Poltze se v Františkanski 2, trgovina, Ema. 3966-1

Mizarskega pomočnika
strojnika, kateri je dobro pritrjen na reskalnem stroju, sprejme. Zalelet, Mizarstvo, Medno pri Ljubljani. 3939-1

Gospodično
del in nemščine, event. začetnik, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarna 41«. 3957-1

Modistko
sprejmo tako, sprejme salon Ivanka Stegnar, Stritarjeva ul. 9. 3945-1

Čevljarstev pomočnika
mlada in simpatična, išče mesta kjerkoli. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Mlaša moč«. 3653-2

Frizerka
z dolgoletno prakso, želi službo v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Nastopim takoj« na ogl. odd. Jutra. 3768-2

Šofer in vrtnar
išče službo za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vrtnar šofer«. 3632-2

Gospodična
stara 24 let, pridna in poštena, išče mesta v kakim mlekarini ali slaščičarni kot prodajalka ali v gostilni kot natakarica. Nastop 1. marca ali pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3657-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Mesarski pomočnik
votajšine prost, — išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3557-2

Samostojen pomočnik
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Kovača
all ključavničarja, nadarjenega, ki bi se hotel posvetiti kovanju lepih kovanih izdelkov v boljši kovinski obrtniški delavnici. Mesto stalno, plača dobra. Ponudbe pod »Votajšine prost, na ogl. odd. Jutra. 3558-1

Mlad trgovski pomočnik
pekerijske stroke, dober prodajalec, se sprejme. Hrana v hiši. Ponudbe z navedbo plače na podružnico Jutra v Celju pod »Dobro prodajalec«. 4004-1

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Samostojen pomočnik
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Samostojen pomočnik
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Samostojen pomočnik
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, vajena tudi gostilne želi premeniti mesto s 1. marcem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mlajša moč«. 3617-2

Iščemo službo
kot natakarica v boljši gostilni, tudi izven mesta. Stara 22 let, veselo narave, bila sem že nekaj mesecev v gostilni. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Koroško dekle«. 3544-2

Sobarica
veletna bolniška stročnica z znanjem francoskega, nemškega jezika in šivanja išče službo za 1. marca. Kralj, Maribor. Pobrežje, Stranaka 2. 3560-2

Prodajalka
ki se je izurila v trgovini z mešanim blagom, želi premeniti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in poštena«. 3688-2

Gospodinjstva pomočnica
srednjih let, pridna, poštena, vajena kuharice in drugih gospodinjstev del išče službo pri dobri družini, s 1. marcem. Ponudbe na podružnico Jutra v Trbovljah pod »Poštena«. 3664-2

Gospodična
izveščana v lesni stroki večna drž in nemškega jezika, — stenografije, strojepljiva in knjižničarstva in korespondenčne ali blaginčarke. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3622-2

Stavbni tehnik
z obširno prakso v pisarni in na terenu, išče zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestransko vezirane«. 3770-2

Mlada absolventka
trgovske šole, išče priprave na trgovski in stalni strojev, sploh za tehnične in kovinske trgovine, z znanjem arhitekture in nemškega jezika, želi službo, takoj. Grem tudi v delavnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten točen«. 3808-2

Trgovska pomočnica
42 let star, soliden, manufakturne in špecijalne stroke išče mesto pomočnika, skladiščnika ali slično. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vale-žen 42«. 3677-2

Ključavničar
želez-utvar avtogenični varilec, šofer, mehanik z večletno prakso vajenišine prost, išče službo najraje k kakemu industrijskemu podjetju. Ponudbe: Viktor Uršič, Radeče 184 — Zidani most. 3702-2

Samostojna kuharica
vsestransko zanesljiva, z večletno prakso, varčna gospodinja, želi premeniti službo k boljši družini. Grem tudi v delavnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vale-žen 42«. 3677-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom, išče mesta najraje na delu. — Naslov: Mazovec Viktor, Domžale. 3759-2

Mlada prodajalka
dobro izveščana v špecijalni in usnjarski stroki, išče nameščenja kjerkoli tudi kot praktičantinja v manufakturni s 1. marcem ali tudi pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3759-2

Dekle
pridno in pošteno, vajena vseh gospodinjstev del, išče mesto k boljši rodbini s 1. marcem najraje v Ljubljani, Ne v vseh poslovalnicah Jutra. 3805-2

Trgovski potnik
izučen v trgovini z mešanim blagom, išče mesta najraje na delu. — Nas

Berkel tehnika
za teko 20 kg se ugodno
proda. Dobovšek Ivan,
Ježica 85.

Srebrna lisica
skupina boja ter ovratnik
in muš (ruski fel) zelo
dobro ohranjeno, napro-
daj. Ponudbe na ogled.
odd. Jutra pod »Srebrna
lisica«.

Prodajni gumi
11 m dolg, širok 30 cm
in 3 mm debele. Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod »Gogone«.

Leico s priborom
kupim. Ponudbe s cen-
o na ogled. Jutra pod
»Leica in pribor«.

Čebelnj vosek
vasko množino, kupujem
po najvišji ceni. Ju-
goslov. peč. ind. L. Rit-
man, Novi Vrbaš (Dunav-
ska banovina).

Kupujem
po najvišji ceni ceni
krojarske, šiviljske, ple-
tilske, volnene odpad-
ke, bombaze in konte-
nince, stare cunjice,
različne vrste in juto. Ko-
vace, Tyrševa 35, blizu
Strojnice tovarne.

Žago
na 1-3 liste ali polni
jarem, dalje cirkularne
za frize, kupim. Ponud-
be na ogled. Jutra
pod »Žaga«.

Krojaške in volnene
odpadke
po najvišji ceni kupu-
jem B. Višnjevec, Sta-
ri trg 15, Ljubljana.

Električno črpalko
z rezervoarjem za hišni
vodo, kupim. — Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod »Kamnik, Perovo«.

Surovine
za izdelavo zemeljskih
barv (okre, satino, se-
gline) kupujem v več-
jih množinah. Porzbo-
ne ponudbe pošiljate na:
JUB tovarna barv. Dol
pri Ljubljani.

Kupim valjni stol
Ivančič Franc, mlinar,
Radovič, številka 31, P.
Medika.

Kompletni aparat
za tonkino s pripadajo-
čimi deli, novi ali pa
malo rabljeni a dobro
ohranjeni, kupim. Kakor
tudi kinoslonjce.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra.

Vidre
plačujem visoke cene,
kupim tudi zaje, ve-
rčine, domače maske
tigraste barve in vse dru-
ge kože od divjačine.

Mizni štedilnik
dobro ohranjen, kupim
takoj. Poizve se Martin
Stibernik, Mivka 17, Tr-
novo.

Baročno mizo
okroglo, vijolično, kupim.
Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.

Kupim
staro zunanjo avtomobil-
sko 34X7, z vsaj dobrim
platinom delom. Stare
Simon, Boh. Bistrica.

Drobilec
(Steinbrecher) kupim ali
vzajem v najem, kapaci-
teta do 1 kub. m na
uro in za pogon do 4
KS. Ponudbe na ogled.
odd. Jutra pod »Plamen
dobro«.

Stare moške obleke
čevlje, pridelo itd. kupu-
jem. Pridem na dom.
— Dopisnica zadostuje.
— Drame Alojzija, Ljub-
ljana, Galisova nabrežje
29.

Kuhinjsko kredenco
bela, kupim. Ponudbe
na ogled. Jutra pod
»Kredence«.

Mehanične stavbe
rabljene in tiskalne po-
trebitve kupim. Ponud-
be pošiljate na podružni-
co Jutra v Celju pod
»Začelo«.

Kupujem
in prodajam rabljene
čevlje in moške obleke
rabljene perilo in stare
cunjice. Glatz, Ljub-
ljana, Vojskova ul. 4.
Vhod pri gostilni »Novi
svet«.

INSERIRAJ
V »JUTRO«

Radio
»Lorenz« super 3+2,
ugodno napredaj pri
»Prometa« v Ljubljani na
splošno. Križevnik cer-
kve. Telefon 43-90.

4cevni Telefunken
radio aparat, lep, nov,
prodajam ugodno ali za-
menjam za motor do 200
cm. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Ugodno-
nost«.

Tricevni radio
znamke »Hocher« v do-
brem stanju, prodajam.
— Polzve se pekarna Noč,
Sl. Javornik 194. Gorenj-
sko.

Radio aparati
Lorenz, Tefag 4-1, naj-
popolnejši modeli, še ve-
dno najcenejši napredaj
»Nova trgovina«, Tyr-
ševa c. 36.

Dragocenosti
Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih
cenah.

ERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova
ulica.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Pohišstvo
»SAVA«
Največja izbira pohiš-
tva, palice in kuhinjskih
opremi, tovarne. Se
priporoča »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Knjige
»Uradnega lista« 1. 1927,
1928 in 1929, kupimo. Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod »Uradne«.

Kompletne letnike
»Uradnega lista« 1. 1927,
1928 in 1929, kupimo. Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod »Uradne«.

Kupim
Ullmann: Enzyklopedie
der technischen Chemie
in Eugen Gersch Ver-
schöten. Unitaas.
Telefon 22-19. Šiška.
3780-8

Zensko kolo
»Hercules« ugodno na
prodaj. Vprašati pred-
poldne Ruska cesta 13.

Moško kolo
rabljeno, dobro ohran-
jeno, kupim po ugodni
ceni. Mišček, Ljubljana
VII, Medvedova 38. Tel.
35-75.

Damsko kolo
popolnoma novo in glo-
bok otroški voziček na
prodaj. Franc Ivan, Pe-
trinska c. 69.

Les
Cirka 30 kub. m
jesenovega lesa
v raznih dimenzijah in
3 vagona sena napro-
daj. Vprašati in ogledati pri
upravi gradbišča Dorna
va, Moskanje pri Ju-
tu.

2-4.000 m²
bukovine
na panju za hlode in
drva, prodajam. Ponudbe
na ogled. Jutra pod
»Bliznja Poljan«.

Motor
NSU, 100 ccm, novo,
— znamke »Pony«, prodajam.
Informacije vasko popol-
dne od 14. do 16. ure.
Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.

Motor Puch
300 ccm, nova tipa, do-
bro ohranjeno, napro-
daj. »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Motor Zündapp
250 ccm vožen 1400 km
se prodaja ali zamenja za
mizarska dela. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Wanderer
malo limuzino 4-5 se-
deno, sadni stanju in
brezhibnem stanju in

Ford Eifel
limuzino ugodno proda
DKW zastopstvo J. Lov-
še, Celovška cesta 93.

Diesel motor
znamke Christoph & S-
nack, ležeče konstruk-
cije, 10-11 HP, malo rab-
ljeno, dobro ohranjen, se
po zelo ugodni ceni pro-
da. Naslov se izve v vseh
poslovalnicah Jutra.

Motor kolo
do 200 ccm, v prav do-
brem stanju, kupimo
takoj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Srebrna
lisica«.

Plinske generatorje
imamo pripravljene za
takojšnjo montažo na
tovorne avtomobile. Iz-
delava po predložitvi
najboljše sistema. Ce-
ne dostopne vsakemu
lastniku avtomobila.

Splošna delavnica
Specialna delavnica plin-
skih generatorjev Ljubi-
ljana, Tyrševa 13 pri Ju-
tu.

teški voz (plato)
3 do 3,5 ton nosilnosti.
Ponudbe pod »500« po
podružnici Jutra. Maribor.
4075-10

Kupim avto
Olimpia, Kadet ali Ford
Eifel v dobrem stanju.
Ceni ponudbe na ogled.
Jutra pod »Dobre
rum«.

Motor
500 ccm nove gume v
dobrem stanju, ugodno
prodajam. A. Vrhovšek.
Podgrad št. 5 pri Zalogu.
3867-10

Motor kolo
NSU, 100 ccm, novo,
— znamke »Pony«, prodajam.
Informacije vasko popol-
dne od 14. do 16. ure.
Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.

Motor Puch
300 ccm, nova tipa, do-
bro ohranjeno, napro-
daj. »SAVA«, mi-
zarstvo, Miklošičeva.

Motor Zündapp
250 ccm vožen 1400 km
se prodaja ali zamenja za
mizarska dela. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto
Opel Kadet štiriseden
in Puch motor 200 ccm
vse v dobrem stanju za-
radi smrti se ugodno
prodaja. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Motor kolo
DKW 500 ccm, z elek-
tr. gnanjem, 7000 km
voženo, ugodno na
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Začelo«.

Avto

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO
ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.
STRAŽIŠČE
STERILIZIRANO 115°C
NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

Od Morave do Save
od Dunava do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavoječek din 5.— v lekarnah.

MREŽE

za postelje dobite najceneje
v Komenskega ulici 34
Izdelovanje posteljnih žičnih vložkov.

Proda se

zelo povoljno — zaradi smrtnega slučaja v Osljeku (Slavonija) TVORNICA SUHOMESNATE ROBE kakor tudi TVORNICA LEDA, vse z električnim pogonom, najmodernejšimi F. Haga stroji, kakor tudi dve najmoderneje urejeni podružnici na zelo prometnih mestih itd. — Ponudbe poslati na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9, pod »58185«.

Električni aparat za suho britje!
Brez mila - brez vode - brez čopiča!
Brez britvice in — brez bolečin!
V boljših trgovinah ali pri tvrdki
„LOGOS“ — Beograd
Pošt. pret. 386. Tel. 25-459

ČUDO

moderne tehnike
Najboljša dolgotrajna žepna svetilka z lastnim električnim pogonom! — Daje zanesljivo in jako svetlo luč, brez vsakršnih baterij! Dinamo žepna svetilka »MANULUX« — brez baterije. Samoprodaja: »Logos«, Beograd, predaj 386, telef. 25-459. Išemo povsod preprodajalce ali zastopnike.

Lokomobilo

stabilno ali polstabilno na premog, rabljeno do 50 KS dobro ohranjeno

KUPIM

Ponudbe pod »Tovarna 901« na oglasni oddelek »Jutra«.

Iščemo mehanike

za težke statve za sukno. Posel stalen. Ponudbe poslati pod šifro »Bosna« na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10
 ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Jekleno blago vsake vrste
FÜR JEDEN BART MOZART
Mozart-Glaskwaren-Fabrik Göttingen
 Poskusite kakovostne kline

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni! — Zatevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja, ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen nitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni n.ožje zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehrane, tem bolje.

Popolnoma zastonj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi vi prilestiti med one srečnejše. Zbiralnica za pošto:

Pannonia-Apotheke, Budapest 72
Postfach 83, Abt. Z. 490

MODROCE
patentne posteljne mreže nudi solidno in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
 Mestni trg 13.

Od Vas je
vrisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnice svetlokalnice

Zahteva se brezplačno razstavi
MEINEL-HEROLD
d.s.o.j. zaht. franc. glasb.
MARIBOR št. 101

Novi naslovi
 "Frančiškanska ul. 8"
2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CEITA

OKAMA MAZILLO
Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranah, vpeklinah, ožuljenjih, polku, turib in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščaji in hraslah na temenu, za razpokane prste, bradavice. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

IZDELOVANJE
HARMONIK
JOS. FLEISS
 LJUBLJANA
 TYRŠEVA C. 35
 ZAHTEVAJTE CENIK

Klišeje
 ENO-IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP
 v tem originalnem zavitku
 Dobiva se v vseh lekarnah
 Glavno zastopstvo za Slovenijo:
 Apoteka Bahover — Ljubljana.

KLIŠEJE

ENO
 VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
 SV. PETRA NASIP 23

Veščega VRTALNEGA mojstra

za rudarska raziskovalna globoka vrtanja v hrvatskem Zagorju sprejemamo takoj v službo. Prednost imajo oni, ki so vajeni vrtanja s Craelius-vrtalno napravo, ki so izučeni kake strojne obrti in poznajo Diesel-motorje. Prošnje s kratkim življenjepisom, podatki o praksi in navedbo zahtevane plače je poslati na: RUDARSKO ZDRUŽBO BOHEMIJA, rudnik Pečovnik pri Celju.

Oprema za hlajenje

izdelovanje ledu itd. znamenite tovarne

THOMAS THS. SABROE & Co., DANSKA

Nagla dobava.

Projekti in ponudbe po ing. L. TEMKIN, tehnična poslovalnica, Zagreb, pošta 1, pret. 455. — Telefon 84-75.

Vsakovrstne strojne in električne
naprave projektira in dobavlja

JUGOŠKODA

A. D.

ZAGREB, Boškovičeva 32-1

Telefon 67-51

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
 IN BREZOBVEZEN OBISK
 INŽENIRJA!

V STALNI ZALOGI

S. FORSTNERIČ

Mlinostavsko
podjetje

Maribor-Melje

Domači
mlini
in mliniski
stroji

RAZGLAS

AVTOMOBILSKA SOLA V BEOGRADU sprejme na dan 1. aprila tega leta

GOJENCE

v svojo podoficirsko četo-šole

Pravico do konkuriranja za gojence avtomobilske podoficirske šole imajo vsi zdravi in sposobni mladeniči, od 18—21 let starosti, ki so dovršili najmanj 2 razreda gimnazije-realke ali 3 letnike obrtne šole.

Prošnje je vložiti do 15. marca tega leta.

Vse potrebne pogoje zainteresiranci lahko izvedo pri najbližjih vojnih ali meščanskih oblastih in na žandarmerijskih postajah.

Jugoslovensko Siemens a. d.,
Beograd, Kralja Aleksandra 8
Zagreb, Bogovičeva ul. št. 1
Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1 a

Jugoslovensko AEG,
Beograd, Brankova ul. št. 30
AEG Union, Jugoslovensko d.d.
Zagreb, Karadžićeva ul. št. 1
Ljubljana, Livarska ulica št. 6

Zahteva se ponudbe in plačilne pogoje!

VIŠINSKO SONCE Original Hanau

Cena kompletnih aparatov od din 1.800.— naprej